

Ponekad se morate osvrnuti unazad
da vidite šta ste sve dobro uradili.

Godišnji izvještaj 2023.

Addiko Bank Sarajevo

Addiko Bank

Glavni pokazatelji

u 000 KM			
Odabrane stavke bilansa uspjeha	2023	2022	(%)
Neto bankarski prihod	55.385	45.667	21,3%
Neto kamatni prihod	38.521	29.177	32,0%
Neto prihod od naknada i provizija	16.864	16.490	2,3%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	122	144	-15,3%
Ostali operativni rezultat	-313	-1.825	-82,8%
Rashodi iz redovnog poslovanja	-31.355	-30.546	-2,6%
Operativni rezultat prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja	23.839	13.440	77,4%
Ostali rezultat	-1.134	321	<100%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	-4.649	1.572	<100%
Porez na dobit	-1.387	-956	-45,1%
Rezultat nakon poreza	16.669	14.377	15,9%
Pokazatelji uspješnosti	2023	2022	(p.p.)
godišnja stopa			
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	3,6%	3,0%	0,6
Povrat na kapital	9,5%	7,9%	1,6
Omjer troškova i prihoda	55,2%	66,8%	-11,6
Omjer troška rizika	0,5%	0,2%	0,3
Omjer troška rizika (neto krediti)	-0,8%	0,3%	-1,1
Zarada (gubitak) po dionici (in BAM)	31,30	27,00	4,3
Odabrane stavke iz izvještaja o finansijskom položaju	Dec23	Dec22	(%)
Kredit i potraživanja od klijenata	544.586	504.770	7,9%
Od toga: bruto iznos prihodujućih kredita	556.839	514.732	8,2%
Depoziti klijenata	896.136	808.982	10,8%
Kapital	186.766	173.936	7,4%
Ukupna aktiva	1.118.164	1.019.162	9,7%
Riskom ponderisana aktiva	703.137	662.837	6,1%
Pokazatelji bilansa stanja	Dec23		(p.p.)
Omjer kredita i depozita	59,78%	73,18%	13,40
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE)	3,2%	5,4%	-2,2
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE) (bilansni krediti)	3,2%	5,5%	-2,3
Omjer pokrivenosti izloženosti	88,4%	90,7%	-2,3
Omjer pokrivenosti likvidnosti	403,47%	265,43%	138,04
Stopa redovnog osnovnog kapitala	22,81%	22,75%	0,06
Stopa ukupnog kapitala	22,81%	22,75%	0,02

Obraćanje predsjednika Uprave

Dame i gospodo, poštovani klijenti, cijenjeni dioničari i partneri, drage kolegice i kolege,

2023. godina je bila poslovno uspješna za Addiko Bank Sarajevo. Zabilježen je rast u svim segmentima poslovanja praćen kontinuiranim rastom broja klijenata, generisanjem održivih prihoda i učinkovitim upravljanju troškovima.

Banka ima jaku kapitalnu poziciju praćenu visokim pokazateljima likvidnosti te dostatan potencijal za kreditnu aktivnost. U Maloprodaji tokom cijele godine, Banka je jačala tržišnu poziciju, namećući se kao najbolji izbor za potrošačko finansiranje kroz inovativne servise koje u prvi plan stavljaju jednostavnost i brzinu. U poslovanju sa korporativnim klijentima, s posebnim fokusom na SME klijente, Banka je napravila značajne iskorake pružajući klijentima cjelokupnu finansijsku podršku kroz sofisticirane digitalne alate i obradu zahtjeva u najkraćem roku.

Banka vrši usklađivanje politika i praksi te iste primjenjuje po savremenim metodama struke, striktno vodeći računa da u svakom momentu upravlja svakom vrstom rizika. Kao rezultat toga udio loših kredita je historijski promatrano na najnižem nivou.

Inovacije i uvođenje novih digitalnih servisa nastavljeno je tokom cijele 2023. godine. Poduzete aktivnosti su prepoznate i od strane tržišta te je Banka dobila nagradu „Zlatni BAM“ za postignuti kvalitetu u digitalizaciji bankarskih usluga.

Addiko Bank Sarajevo kroz svoju ESG strategiju poduzela je niz aktivnosti kako bi pozitivno utjecala na održivost zajednice u kojoj djeluje. Usporedno s tim aktivnostima, posvećenost prema zaposlenicima, pozitivno i moderno okruženje, koje potiče rast i razvoj zaposlenih i dalje se nalazi u prioritetu ključnih strateških ciljeva.

Posebno se zahvaljujemo predanosti naših zaposlenika, podršci naših dioničara, saradnji naših partnera i povjerenju naših klijenata koji su omogućili da 2023. godina bude uspješna za Addiko Bank Sarajevo.

S poštovanjem,

Jasmin Spahić

Predsjednik Uprave

Godišnji izvještaj 2023

Glavni pokazatelji	2
Obračanje predsjednika Uprave	3
Godišnji izvještaj 2023	4
Uprava Addiko Bank Sarajevo	5
Izvještaj o poslovanju	6
1. Osnovne informacije o Addiko Bank	6
2. Poslovne novosti	6
2.1. Marketing aktivnosti u 2023. Godini	6
3. Korporativno upravljanje	7
3.1. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja	7
3.2. Pravila imenovanja i ovlaštenja upravljačkih i nadzornih organa Banke	7
3.3. Organizacione promjene u Upravi i Nadzornom odboru	9
3.4. Podružnice	9
4. ESG okvir	10
4.1. ESG strategija	10
4.2. ESG korporativno upravljanje	10
4.3. ESG upravljanje rizikom i usklađenost	10
4.4. ESG Procjena i izvještavanje	10
5. Ukratko o strukturi zarade	10
6. Finansijski razvoj Banke	11
6.1. Detaljna analiza prikazanih rezultata	11
6.2. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju	12
6.3. Kapital i zahtjevi za likvidnošću	14
6.4. Izvještavanje po segmentima	14
7. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	17
8. Srednjoročni ciljevi, izgledi i faktori rizika	18
8.1. Srednjoročni ciljevi	18
8.2. Izgledi	18
8.3. Faktori rizika i upravljanje	19

Finansijski izvještaji su sastavni dio godišnjeg izvještaja

Izjava o odricanju odgovornosti

Odredene izjave sadržane u ovom Izvještaju mogu biti izjave o budućim očekivanjima i druge izjave koje se odnose na budućnost, koje se temelje na trenutnom mišljenju i pretpostavkama rukovodstva i uključuju poznate i nepoznate rizike i nesigurnosti koji bi mogli uzrokovati da se stvarni rezultati, performanse ili događaji značajno razlikuju od onih izraženih ili se podrazumijevaju u takvim izjavama.

Stvarni rezultati mogu se značajno razlikovati od predviđenih rezultata, a informacije o prošlim performansama ne dopuštaju donošenje pouzdanih zaključaka o budućim performansama. Izjave za budućnost zasnovane na trenutnom prikazu i pretpostavkama rukovodstva mogu uključivati rizike i nesigurnosti koji bi mogli izazvati materijalno odstupanje od ovdje sadržane izjave.

Verzija na engleskom jeziku je prijevod. Samo je bosanska verzija autentična jezička verzija.

Addiko Bank Sarajevo ne može biti odgovorna iz bilo kojeg razloga za bilo kakvu štetu, gubitak ili troškove bilo koje vrste koji direktno i/ili indirektno proizilaze iz upotrebe ili zbog povezanosti sa ovim Izvještajem ili njegovim sadržajem, ili na bilo koji drugi način koji proizilazi iz ovog dokumenta.

Ovaj Izvještaj ne predstavlja preporuku, poziv ili ponudu za ulaganje ili bilo kakvu investiciju ili drugi savjet ili bilo kakav zahtjev za sudjelovanje u bilo kojem poslu i niko se neće oslanjati na ove materijale u vezi bilo kakvih ugovornih ili drugih obveza, ulaganja itd.

Podaci predstavljeni u ovom Izvještaju odnose se na Addiko Bank Sarajevo (u cijelom dokumentu: Addiko Bank), osim ako nije drugačije naznačeno.

Tabele u ovom Izvještaju mogu sadržavati razlike u zaokruživanju.

Uprava Addiko Bank Sarajevo

S lijeva na desno: Mario Ivanković, član Uprave, Jasmin Spahić, predsjednik Uprave, Enver Lemeš, član Uprave

Izvještaj o poslovanju

1. Osnovne informacije o Addiko Bank

Addiko Bank Sarajevo ("Banka"), članica Addiko Grupe, je specijalizovana za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima (MSP) u Bosni i Hercegovini. Addiko Grupa se sastoji od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču, Austrija, regulisane od strane Austrijske uprave za finansijska tržišta i Evropske centralne banke, kao i šest banaka kćeri, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja CSEE: Hrvatska, Slovenija, Bosna i Hercegovina (gdje posluje preko dvije banke), Srbija i Crna Gora. Addiko banka, preko svojih podružnica, sa 31. decembrom 2023. godine pruža usluge za oko 124 hiljade klijenata, koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 28 poslovnica i modernih digitalnih bankarskih kanala.

Na osnovu svoje strategije, Addiko banka se nastoji pozicionirati kao moderna i digitalno napredna organizacija koja kroz jednostavna rješenja nudi nova korisnička iskustva svojim klijentima. U segmentu maloprodaje pored tradicionalnih prodajnih kanala, Banka je usmjerena na razvoj novih programa potrošačkog kreditiranja u saradnji sa selektiranim partnerima. Jednak fokus banka polaže i na razvoj korporativnog bankarstva posebno u segmentu SME (MSP) klijenata.

Addiko banka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom. Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, s ciljem poboljšanja efikasnosti, upravljanja rizicima i održavanja kvaliteta aktive.

Addiko Bank AG kotira na Bečkoj berzi od 2019. godine. Oko 57% dionica banke je u slobodnom prometu, ostatak dioničara je diverzificiran na širem geografskom području i različitim strategijama ulaganja. Institucionalni investitori su prvenstveno iz Zapadne Evrope i Sjeverne Amerike.

Fitch je 18. decembra 2023. ažurirao rejting Addiko Bank AG na BB sa stabilnim izgledima.

Web stranica Addiko Group za odnose s investitorima <https://www.addiko.com/investor-relations/> sadrži dodatne informacije, uključujući finansijske i druge informacije za investitore.

2. Poslovne novosti

2.1. Marketing aktivnosti u 2023. godini

U 2023. godini, Marketing je imao ključnu ulogu, ne samo u akviziciji novih klijenata, već i u jačanju imidža i svijesti o brendu Addiko banke, kao banke specijalizovane za brze kredite, dostupne klijentima bilo kada i bilo gdje.

Imajući u vidu značaj prisutnosti na online platformama, komunikacija je uključivala kontinuirano digitalno oglašavanje putem različitih digitalnih kanala.

U marketing kampanjama provedenim u 2023. godini, Addiko banka pružala je transparentne i jasne informacije o svojim proizvodima, putem svih medijskih kanala.

Imidž kampanja pod nazivom „Nemam vremena!“ je na kreativan i duhovit način ojačala imidž Addiko banke, kao banke sa brzim i jednostavnim rješenjima.

Kroz marketing kampanje gotovinskih kredita, klijentima smo omogućili realizaciju kredita u iznosu od 50.000 KM za 50 minuta, uz obećanje da ćemo u slučaju kašnjenja sa odgovorom vratiti prvu ratu kredita.

Ostali proizvodi i usluge u fokusu komunikacije:

- **Addiko shopping vikend** - popusti i do 20% na kupovinu bilo kojom Addiko Mastercard karticom svake subote i nedjelje u trgovinama partnera;
- **Peugeot finansiranje** - partnerstvo sa Blok Sarajevo i AC Grand Auto Tuzla za kupovinu novih Peugeot vozila;

- **Nove funkcionalnosti u Addiko Mobile aplikaciji** za fizička lica: mPrenesi (transfer novca putem telefonskog imenika), mDopune (Dopuna prepaid računa u saradnji sa BH Telecom operaterom) i mQR plati (Plaćanje telefonom u Bingo trgovinama);
- **Addiko Business Mobile aplikacija za pravna lica;**
- **eTranše i eGarancije** u aplikaciji elektronskog bankarstva za pravna lica;

Fokusrani na visok stepen zadovoljstva klijenata, kao na jedan od prioriteta poslovanja Addiko banke težili smo kreiranju novih, inovativnih rješenja koja će rezultirati što većim stepenom zadovoljstva.

3. Korporativno upravljanje

3.1. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

U skladu sa Zakonom o privrednim društvima, Zakonom o bankama FBiH, i licence od strane Agencije za bankarstvo FBiH od 17.01.2000., Banka je stekla svojstvo pravnog lica i ovlaštena je za obavljanje bankarskih poslova shodno Zakonu o bankama. Osnovni principi rada Banke određeni su Osnivačkim aktom i Statutom Banke. Osnovni koncept korporativnog upravljanja uspostavljen je Zakonom o bankama, koji Banka sprovodi i nad čijim sprovođenjem nadzor obavlja Agencija za bankarstvo FBiH.

U skladu sa Zakonom o bankama i Zakonom o privrednim društvima, korporativni organi Banke su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava banke.

Interno izvještavanje koristi Nadzornom odboru i menadžmentu Banke kao sredstvo za nadgledanje poslovanja Banke u cjelosti, a zaposleni koriste informacije koje primaju iz internih izvještaja kako bi izvršavali svoje radne obaveze.

Smatramo da Banka ima korporativnu strukturu koja je transparentna i organizovana tako da promoviše i pokazuje efikasno upravljanje Bankom. Također, smatramo da je struktura Banke jasna i transparentna za zaposlene u Banci kao i za relevantne nadležne organe.

Korporativno upravljanje se uspostavlja na način:

- Da se u svim segmentima korporativnog upravljanja poštuje pravni okvir FBiH i dobra praksa poslovanja, regulative i smjernice Agencije za bankarstvo FBiH;
- Da su u tom okviru postavljeni principi koji su fleksibilni i daju prostor Nadzornom odboru i Upravi Banke da na najbolji način upravlja i rukovodi Bankom i postiže postavljene ciljeve, o kojima izvještava Skupštinu,
- Da svi međusobni odnosi zainteresovanih strana u funkcionisanju Banke budu jasno diferencirani, da nema preklapanja niti praznina u odgovornostima i nadležnostima, te da kod svih zainteresovanih strana bude uspostavljena ravnoteža odgovornosti i obaveza, odnosno prava i nadležnosti;
- Da se odnosi među svim zainteresovanim stranama postave tako da kod svih preovladava zajednički interes, odnosno interes Banke u odnosu na njihove pojedinačne interese;
- Da se u potpunosti, efikasno i efektno izvršavaju sve funkcije upravljanja i rukovođenja Bankom, odnosno da se Banka upravlja na način koji dovodi do postizanja postavljenih ciljeva i zadataka.
- U primjeni pravila korporativnog upravljanja implementirana je navedena regulativa, kao i druga interna akta Banke i u samoj primjeni istih ne postoje odstupanja.

3.2. Pravila imenovanja i ovlaštenja upravljačkih i nadzornih organa Banke

Odredbama Zakona o bankama koje se direktno primjenjuju, uređen je način izbora i članova Nadzornog odbora i Uprave Banke kao i uslovi koje moraju ispunjavati da bi dobili saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH, koja su u isto vrijeme preduslov za imenovanje.

Zakon o bankama propisuje da nadzorni odbor banke čini najmanje pet članova i da banka mora imati najmanje dva nezavisna člana. Članom nadzornog odbora banke može biti imenovano samo lice koje je dobilo prethodnu saglasnost Agencije za bankarstvo FBiH za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora.

Član nadzornog odbora banke može biti lice koje, u svakom trenutku, ispunjava sljedeće uslove: a) koje ima dobar

ugled; b) koje ima odgovarajuća stručna znanja, sposobnost i iskustvo potrebno za ispunjavanje obaveza iz svoje nadležnosti; c) koje nije u sukobu interesa u odnosu na banku, dioničare, članove nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i uprave banke i druge zainteresirane strane; d) koje je spremno i u mogućnosti da posveti dovoljno vremena za ispunjavanje obaveza i odgovornosti iz nadležnosti nadzornog odbora i e) koje može biti član nadzornog odbora prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Najmanje jedan član nadzornog odbora treba aktivno da poznaje jedan od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH i ima prebivalište na teritoriji BiH. Članovi nadzornog odbora banke moraju kao cjelina imati potrebna stručna znanja, sposobnosti i iskustva za neovisno i samostalno nadziranje poslovanja banke i rada uprave banke, a najmanje jedna polovina kandidata za članove nadzornog odbora mora posjedovati posebna znanja i iskustva iz oblasti neophodnih za uspješno poslovanje banke (rad u bankarstvu, finansijskim organizacijama i sl.).

Član nadzornog odbora ne može biti zaposlenik niti prokurista te banke, a ni druge banke u BiH. Član nadzornog odbora ne može biti lice izabrani zvaničnik na državnom, entitetskim, kantonalnim i općinskim nivoima. Lice ili ovlašteni zastupnik pravnog lica ne može biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više banaka istovremeno, osim ukoliko to lice ili to pravno lice posjeduje više od 50% dionica u svakoj banci. Isto lice ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog odbora u više od dvije banke u BiH. Član nadzornog odbora ne može biti lice koje je član nadzornog odbora ili uprave u više od pet privrednih društava.

Agencija za bankarstvo FBiH će ukinuti rješenje kojim je data saglasnost za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora banke ako: a) je član nadzornog odbora dobio saglasnost na osnovu davanja neistinite ili netačne dokumentacije ili neistinito prezentiranih podataka koji su bitni za obavljanje funkcije člana nadzornog odbora; b) član nadzornog odbora više ne ispunjava uslove za članstvo u nadzornom odboru banke na osnovu člana 48 Zakona; c) član nadzornog odbora krši odredbe o dužnostima i odgovornostima nadzornog odbora na osnovu člana 55 i 56 Zakona; d) kandidat koji je dobio suglasnost Agencije u roku od šest mjeseci od izdavanja saglasnosti ne stupi na dužnost na koju se saglasnost odnosi; e) ako Agencija imenuje eksternog ili posebnog upravnika; f) član nadzornog odbora postane zaposlenik banke u toku trajanja mandata. Ukidanje saglasnosti Agencije znači prestanak obavljanja funkcije člana nadzornog odbora banke.

Upravu banke čine predsjednik i članovi uprave. Najmanje jedan član uprave banke mora tečno govoriti jedan od jezika u službenoj upotrebi u BiH i imati prebivalište na teritoriji BiH. Takvo lice može biti imenovano samo za predsjednika, odnosno člana uprave banke koji je prethodno dobio odobrenje Agencije za obavljanje funkcije predsjednika, odnosno člana uprave banke.

Član uprave banke može biti lice koje, u svakom trenutku ispunjava sljedeće uslove: a) koje ima dobar ugled; b) VSS-VII stepen stručne spreme, odnosno visoko obrazovanje prvog ciklusa (koji se vrednuje sa 240 ECTS bodova) ili drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja; c) koje ima potreban nivo i profil edukacije i obuke i odgovarajuće praktično iskustvo potrebno za vođenje poslova banke; d) koje nije u sukobu interesa u odnosu na banku, dioničare, članove nadzornog odbora, nositelje ključnih funkcija i upravu banke; e) za koje je na osnovu dosadašnjeg ponašanja moguće opravdano zaključiti da će pošteno i savjesno obavljati poslove člana uprave banke; f) i druge uslove za člana uprave prema odredbama propisa o privrednim društvima.

Član uprave banke ne može biti lice koje je: a) član nadzornog odbora druge banke u BiH, osim ako je ta banka povezano lice sa bankom, čiji je on član uprave u skladu sa članom 49. stav (3) Zakona o bankama FBiH, b) lice koje prema odredbama drugih zakona ne može biti član uprave; c) pravosnažno osuđeno za krivično djelo na bezuslovnu kaznu zatvora ili pravosnažno osuđeno za krivično djelo koje ga čini nepodobnim za obavljanje te funkcije; d) se nalazi ili se u posljednje dvije godine nalazilo na funkciji direktora ili zamjenika direktora Agencije; e) kojem je izrečena mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, kao i tri puta izrečena opomena iz člana 155. Zakona o bankama FBiH, u toku prethodne četiri godine.

Agencija će ukinuti rješenje kojim je data saglasnost za obavljanje funkcije predsjednika ili člana uprave banke: a) ako predsjednik ili član uprave banke više ne ispunjava uslove za članstvo u upravi banke definisano Zakonom, Odlukom o internom upravljanju i Odlukom o procjeni prikladnosti uprave banke; b) ako je predsjedniku ili članu uprave banke izrečena treća opomena Agencije u posljednje četiri godine; c) ako imenuje eksternog ili posebnog upravnika, ili pokrene postupak likvidacije banke Rješenje kojim je data prethodna saglasnost za obavljanje funkcije predsjednika ili člana uprave banke prestaje da važi ako: a) nije izvršeno imenovanje ili stupanje na dužnost u roku od šest mjeseci od dana izdavanja prethodne saglasnosti za predsjednika ili člana uprave; i b) predsjedniku ili članu uprave istekne ugovor o radu u banci, i to na dan isteka ugovora.

Shodno članu 45, Zakona o bankama, Skupština odlučuje o formiranju osnovnog kapitala banke putem emisije dionica ili povećanja običnih dionica i emisije ili povećanja prioriternih dionica i odlučuje o emisiji, povlačenju i poništavanju dionica i drugim poslovima sa vrijednosnim papirima u skladu sa zakonima i statutom Banke, kao i o povećanju i smanjenju kapitala, odnosno o ulaganjima kapitala u drugu banku ili u druga pravna lica.

Banka ne može, direktno ili indirektno, bez prethodnog pisanog odobrenja Agencije imati: a) značajan vlasnički interes u pravnom licu ili indirektno u supsidijarnom licu tog pravnog lica koji prelazi iznos od 5% regulatornog kapitala banke ili b) ukupnu neto vrijednost svih vlasničkih učešća banke u drugim pravnim licima i u supsidijarnim licima tih pravnih lica iznad 20% regulatornog kapitala banke. Banka ne može, direktno ili indirektno, imati vlasničko učešće u jednom pravnom licu koji prelazi 15% njenog regulatornog kapitala, a vlasničko učešće u nefinansijskom licu ne može preći 10% njenog regulatornog kapitala, niti vlasničko učešće može preći 49% vlasništva nefinansijskog pravnog lica. Ukupno učešće banke u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru ne može biti veće od 25% priznatog kapitala banke, a ukupno učešće banke u licima u finansijskom sektoru ne može preći 50% njenog priznatog kapitala.

Ako banka ima kvalificirano učešće u drugom pravnom licu, to pravno lice ne može steći kvalificirano učešće u toj banci. Ako pravno lice ima kvalificirano učešće u banci, ta banka ne može steći kvalificirano učešće u tom pravnom licu.

Banka ne može sticati vlastite dionice bez prethodne saglasnosti Agencije. Sticanje vlastitih dionica bez saglasnosti Agencije ništav je pravni posao. Banka je dužna da stečene vlastite dionice otuđi u roku od jedne godine od dana njihovog sticanja.

Za informacije o finansijskim instrumentima, vidite poglavlje Finansijskih izvještaja sa napomenama iz donjeg teksta.

3.3. Organizacione promjene u Upravi i Nadzornom odboru

Selma Omić, prestala obnašati funkciju člana Uprave zaključno sa 28.2.2023. Za novog člana Uprave imenovan je Enver Lemeš, sa datumom stupanja na dužnost od 1.3.2023.

Usljed isteka mandata Nadzornom odboru sa 31.12.2023. produžen je mandat istom sastavu Nadzornog odbora za naredne četiri godine.

3.4. Podružnice

Na kraju 2023. godine Addiko banka poslovala je kroz ukupno 28 podružnica. Ova fizička distribucija se kontinuirano preispituje kako bi se omogućilo provođenje strategije Addiko Banke poslovanja usmjerenog na stanovništvo i mala i srednja preduzeća, u kontekstu sve veće sklonosti klijenata prema digitalnim kanalima.

4. ESG okvir

Addiko banka podržava rastuću važnost i relevantnost pitanja životne sredine, društva i odgovornog upravljanja („ESG“), posebno klimatskih promjena za svoje poslovno i operativno okruženje. Stoga je Addiko banka započela svoj put održivosti 2021. godine, kada je na nivou Grupacije prvi put provedena detaljna ESG procjena. Godine 2022. uspostavljena je formalna radna grupa za ESG na nivou Grupacije, sa predstavnicima iz rizika, upravljanja i usklađenosti, s ciljem implementacije zahtjeva ESG izvještavanja i upravljanja procesom održivog razvoja u okviru Addiko banke. ESG okvir Addiko banke sastoji se od 4 strateška stuba:

4.1. ESG strategija

Kao glavnu prekretnicu na svom putu ka održivosti, Addiko banka je formulisala ESG strategiju, koja je razvijena tokom izvještajnog perioda te odobrena od strane Nadzornog odbora tokom 2023. godine. Ova ESG strategija je usko povezana s poslovanjem i strategijom rizika Addiko Grupe, nastojeći da obezbijedi organizovan pristup ESG i održivosti. ESG strategija pruža podršku za uključivanje ESG razmatranja u upravljačke procese, odobravanje kredita, upravljanje rizikom, odluke o finansiranju i izvještavanje unutar Grupe i Banke. Nadalje, on također određuje koji rizici C&E mogu uticati na poslovnu strategiju i kako će se ti rizici odražavati na implementaciju strategije. U okviru ESG strategije, Addiko banka također definiše specifične ciljeve održivog razvoja i daje svoju opredjeljenost za ispunjavanje ovih ciljeva kroz izvršavanje inicijativa koje podstiču svijest o ESG-u.

4.2. ESG korporativno upravljanje

Osim toga, uspostavljen je snažan okvir korporativnog upravljanja kako bi se osiguralo da se strateški ciljevi holistički promoviraju kroz instituciju. Uspostavljena je posebna ESG radna grupa na nivou Banke sa ciljem integracije ESG u poslovne linije i ključne procese Addiko Bank i redovno praćenje napora u upravljanju rizicima ESG-a.

4.3. ESG upravljanje rizikom i usklađenost

Drugi važan element ESG okvira je integracija ESG-a u okvir upravljanja rizikom i usklađenosti. Iz perspektive upravljanja rizikom, Addiko nastavlja da identifikuje faktore rizika ESG (prvenstveno klimatske i ekološke rizike), procjenjujući njihovu materijalnost i inkorporirajući ih u postojeće tipove rizika. Iz perspektive usklađenosti, dinamični razvoj regulatornih zahtjeva o standardima ESG propisno se prati kako bi se osiguralo da su svi obavezni zahtjevi za objavljivanje u vezi sa ESG ispunjeni.

4.4. ESG Procjena i izvještavanje

ESG Procjena i Izvještavanje osigurava da se redovno procjenjuje ESG rizik koji može uticati na Addiko Banku i da se ispune ESG zahtjevi u pogledu izvještavanja.

Trenutno, Addiko banka objavljuje nefinansijske informacije na nivou Grupacije, u skladu sa Direktivom o nefinansijskom izvještavanju i ispunjava zahtjeve za objavljivanje omjera zelene aktive kako je propisano Uredbom o taksonomiji EU.

5. Ukratko o strukturi zarade

Addiko banka je u 2023. godini izvijestila o stabilnom operativnom rezultatu prije umanjenja vrijednosti i rezerviranja od 23.839 hiljada KM u poređenju s 13.440 hiljada KM u istom periodu prošle godine, što pokazuje snagu i otpornost njenog održivog poslovnog modela. Rezultat nakon oporezivanja od 16.669 hiljade KM predstavlja rast u odnosu na prethodnu godinu od blizu 16% (2022: 14.377 hiljada KM).

Kreditni portfelj u segmentima u fokusu je stabilan, pri čemu stanovništvo i mala i srednja preduzeća predstavljaju 94,18% portfelja “dobrih kredita” (2022: 92,5%). Addiko banka je poboljšala svoje odnose s klijentima intenziviranim

svakodnevnim kontaktima s klijentima i osiguravanjem brzih reakcija kako bi održao visok kvalitet portfelja s vrlo ograničenim brojem “loših kredita”.

Omjer loših kredita od 3,22% prema EBA definiciji (u odnosu na 2022: 5,46%) kao i omjer pokrivenosti loših kredita od 88,40 % odražavaju efikasnost uspostavljenih politika preuzimanja rizika, strogo praćenje rizika kao i uspješnu naplatu potraživanja.

6. Finansijski razvoj Banke

6.1. Detaljna analiza prikazanih rezultata

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023.	01.01. - 31.12.2022.	(abs)	(%)
Neto bankarski prihod	55.385	45.667	9.718	21,3%
Neto prihod od kamata	38.521	29.177	9.344	32,0%
Neto prihod od naknada i provizija	16.864	16.490	374	2,3%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	122	144	-22	-15,3%
Ostali operativni rezultat	-313	-1.825	1.512	82,8%
Prihod iz redovnog poslovanja	55.194	43.986	11.208	25,5%
Opšti administrativni troškovi	-31.355	-30.546	-809	-2,6%
Operativni rezultat prije umanjnja i rezervi	23.839	13.440	10.399	77,4%
Ostali rezultat	-1.134	321	-1.455	<100%
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-4.649	1.572	-6.221	<100%
Rezultat prije poreza	18.056	15.333	2.723	17,8%
Porez na dobit	-1.387	-956	-431	-45,1%
Rezultat nakon poreza	16.669	14.377	2.292	15,9%

Neto bankarski prihod se poboljšao za 9.718 hiljada KM na 55.385 hiljada KM na kraju 2023. godine.

Neto prihod od kamata je značajno porastao, sa 29.177 hiljada KM u 2022. godini, za 9.344 hiljadu KM, ili 32% na 38.521 hiljada KM u 2023. godini. Osnovni razlog za spomenuto povećanje jeste povećanje kamatnog prihoda za 9.595 hiljada KM sa 31.571 hiljade KM u 2022. godini na 41.165 hiljade KM u 2023. godini, a zbog boljih plasmana u odnosu na prošlu godinu, uzrokovanih intenziviranim kreditnim aktivnostima, prikupljanjem novih klijenata, održavanjem stabilne baze postojećih klijenata i ostvarenje većeg prihoda u poslovanju Riznice. Dodatno, **rashodi od kamata** su ostali na približnom nivou kao i prošle godine, kao rezultat održavanja stabilne baze depozita.

Neto kamatna marža je posljedično povećana na 364bp u 2023. godini, u poređenju sa 299bp u 2022. godini.

Neto prihod od naknada i provizija povećan na iznos od 16.864 hiljada KM (2022: 14.490 hiljada KM) kao rezultat neto povećanja prihoda od naknada i provizija sa 24.419 hiljade KM na 22.689 hiljada KM, te rashoda od naknada i provizija sa -4.929 hiljada KM u 2022.godini na -5.825 hiljada KM. Povećanje neto prihoda od naknada i provizija odražavalo je ubranu ekonomsku aktivnost u post pandemijskom periodu, povećanje kreditnih aktivnosti, dolazak turista, putovanja i razmjena novca, povećanje obima transakcija, ali i PDV na kartično poslovanje u 2023.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata iznosi 122 hiljada KM u 2023. godini, što je rezultat deviznih i povezanih aktivnosti trgovanja, u odnosu na 144 hiljade KM u 2022. godini. Nije zabilježen prihod od prodaje dužničkih instrumenata mjerenih po FVTOCI, u skladu s novom strategijom Riznice implementiranoj 2022. godine s ciljem investiranja viška likvidnih sredstava u dugoročne i kvalitetne državne obveznice s namjerom da ih drži do dospelja u svrhu povećanja prinosa.

Ostali operativni rezultat kao zbir ostalih poslovnih prihoda i ostalih poslovnih rashoda smanjen je sa -1.825 hiljada KM u 2022. godini, za 1.512 hiljade KM, do -313 hiljada KM u 2023. Ova pozicija uključuje sljedeće značajne stavke:

- Troškovi garancije depozita od -1.978 hiljada KM (2022: -1.753 hiljada KM)
- Naknade Agenciji za bankarstvo od -698 hiljada KM (2022: - 638 hiljada KM)
- Dobici od prodaje nefinansijske imovine proizašli iz otuđenja investicijskih nekretnina porasli su na 1.340 hiljada KM (YE22: 9,3 hiljade KM).

Opšti administrativni troškovi porasli su sa 30.546 hiljada KM u 2022. godini na 31.355 hiljada KM u 2023 godini:

- Troškovi osoblja su smanjeni za 252 hiljada KM na 14.923 hiljade KM.
- Ostali administrativni troškovi su porasli za 450 hiljada KM na 13.392 hiljada KM zbog inflatornih usklađivanja osnovice troškova.
- Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine povećana je za 106 hiljada KM na -3.040 hiljada KM u 2023.

Ostali rezultat -1.134 hiljada KM (2022: 321 hiljada KM) uglavnom je bio pod uticajem PDV kontrole u 2023. godini, s fokusom na tretman kartičnih transakcija i svih povezanih usluga koje pruža VISA/MasterCard/American Express. Od kada je Zakon o PDV-u u Bosni i Hercegovini donesen 2006. godine, zajedničko shvaćanje je bilo da se transakcije kartičnog poslovanja trebaju tretirati kao finansijske usluge i stoga su oslobođene od plaćanja PDV-a (stav koji je zauzimala i Uprava za indirektno oporezivanje). Uprava za indirektno oporezivanje je u posljednjoj kontroli, zauzela drugačiji stav, tvrdeći da se takve usluge sada oporezuju PDV-om. Addiko je, kao i ostale banake, pokrenuo raspoložive pravne lijekove protiv ovakvog postupanja.

Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu iznose -4.649 hiljada KM na kraju 2023. godine, što je povećanje od -6.221 hiljada KM (2022: 1.572 hiljada KM). Ulazak određenog broja klijenata u STAGE 3 i primjena interne metodologije za izračun rezerviranja koja podrazumijeva implementaciju modela za izračun rezervisanja, kao i primjena regulatornih privremenih mjera (odluke o privremenim mjerama na ograničenje rasta kamatnih stopa s primjenom 30. novembra 2023. godine) uticalo je na dodatno knjiženje rezervisanja na kraju 2023. godine.

Porez na dobit porastao je na -1.387 hiljada KM u usporedbi s -956 hiljada KM u 2022. godini. Promjena uglavnom odražava veći rezultat prije oporezivanja u 2023 u usporedbi s 2022. godinom.

6.2. Detaljna analiza izvještaja o finansijskom položaju

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022	(abs)	(%)
Novac i novčana sredstva	321.149	265.443	55.706	21,0%
Kreditni i potraživanja	545.654	504.798	40.856	8,1%
Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija	1.068	28	1.040	>100%
Kreditni i potraživanja od klijenata	544.586	504.770	39.816	7,9%
Investicijski vrijednosni papiri	220.861	213.715	7.146	3,3%
Materijalna imovina	17.066	18.346	-1.280	-7,0%
Nematerijalna imovina	5.407	5.628	-221	-3,9%
Porezna imovina	4.427	6.938	-2.511	-36,2%
Tekuća porezna imovina	102	1.418	-1.316	-92,8%
Odgođena porezna imovina	4.325	5.520	-1.195	-21,6%
Ostala imovina	1.415	1.888	-473	-25,1%
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	2.185	2.406	-221	-9,2%
Ukupna aktiva	1.118.164	1.019.162	99.002	9,7%

Izvještaj o finansijskom položaju Addiko banke pokazuje jednostavnu i solidnu kamatonosnu strukturu aktive: 49,9% aktive predstavljaju kreditni klijentima, od kojih većina pripada oblasti koja je u fokusu. Osim toga, znatan dio preostale imovine odnosi se na novčane rezerve i dužničke vrijednosne papire visokog rejtinga.

Novac i novčana sredstva povećana su na 321.149 hiljada KM na kraju 2023. godine (2022: 265.443 hiljada KM). Ovo odražava snažnu poziciju likvidnosti Banke.

Kreditni i potraživanja od kreditnih institucija (neto) povećani su za 1.040 hiljada KM na 1.068 hiljada KM (2022: 28 hiljada KM).

Kreditni i potraživanja od klijenata (neto) povećani su za 39.816 KM na 544.586 hiljada KM (2022: 504.770 hiljada KM). Promjena se uglavnom odnosila na aktivne kredite u oblastima koje su u fokusu i koje nisu u fokusu. Neto kreditni u segmentima koji nisu u fokusu (hipotekarni poslovi i kreditiranje velikih korporativnih klijenata i javnih institucija)

smanjeni su sa 37.692 hiljada KM na kraju 2022. godine na 31.442 hiljada KM u 2023. godini. Neto krediti u fokusnim segmentima (potrošački i SME segment) povećani su na 510.388 hiljada KM (2022: 462.778 hiljada KM).

Investicijski vrijednosni papiri povećani su sa 213.715 hiljada KM u 2022. na 220.861 hiljada KM u 2023. Ulaganja su uglavnom u državne obveznice s visokim rejtingom. Sve investicije su standardne bez ikakvih ugrađenih opcija ili drugih strukturiranih obilježja. U skladu s novom strategijom Riznice implementiranom tokom drugog kvartala 2022. godine, promjene u svim novim ulaganjima u dužničke vrijednosne papire klasificirane su kako slijedi:

- nova dugoročna ulaganja u državne obveznice klasifikovat će se pod poslovni model „držanje radi naplate (eng. HTC)“, s ciljem držanja finansijske imovine radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova,
- ostala ulaganja u vrijednosne papire u svrhu upravljanja kratkoročnom likvidnošću klasifikovat će se u poslovni model " držanje radi naplate i prodaje (eng. HTCS)", čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje.

Porezna imovina smanjena je na 4.427 hiljada KM (2022: 6.938 hiljada KM). Smanjenje uglavnom odražava odgođenu poreznu imovinu priznatu na temelju promjene fer vrijednosti investicijskih vrijednosnih papira mjenjenih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Ostala imovina smanjen na 1.415 hiljada KM (2022: 1.888 hiljada KM). Ova pozicija uključuje unaprijed plaćene troškove i vremenska razgraničenja te ostala potraživanja. Promjena je rezultat prodaje stečene imovine tokom izvještajnog razdoblja.

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022	(abs)	(%)
Finansijske obaveze vrednovane po amortiziranom trošku	916.475	828.479	87.996	10,6%
Depoziti kreditnih institucija	7.410	10.765	3.355	-31,2%
Depoziti klijenata	896.136	808.982	87.154	10,8%
Uzeti krediti	2.934	0	2.934	100,0%
Ostale finansijske obaveze	9.995	8.732	1.263	14,5%
Rezervisanja	7.598	8.752	-1.54	-13,2%
Ostale obaveze	7.325	7.995	-670	-8,4%
Kapital	186.766	173.936	12.830	7,4%
Ukupno kapital i obaveze	1.118.164	1.019.162	99.002	9,7%

Na strani obaveza, **finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku** porasle su na 916.475 hiljada KM u odnosu na 828.479 hiljada KM na kraju 2022. godine:

- Depoziti kreditnih institucija smanjeni su sa 10.765 hiljada KM u 2022. na 7.410 hiljada KM u 2023.
- Depoziti klijenata povećani su na 896.136 hiljada KM (2022: 808.982 hiljada KM). Solidan profil finansiranja je jedna od prednosti Banke, što dovodi do niske zavisnosti od tržišnog finansiranja. Oko 25% depozita su oročeni depoziti, uglavnom denominirani u eurima, a zatim slijedi bosanskohercegovačka konvertibilna marka (KM).
- Krediti banaka su se povećali za 2.934 hiljade KM (2022: 0)
- Ostale finansijske obaveze su povećane sa 8.732 hiljada KM u 2022. godini na 9.995 hiljada KM u 2023.

Rezervisanja su smanjena sa 8.752 hiljada KM u 2022. na 7.598 hiljada KM u 2023. Na razvoj su prvenstveno uticale vansudske nagodba za sudske sporove. Obaveze za varijabilne isplate zaposlenim su prikazane na poziciji „Ostale obaveze“. Komparativni podaci za prethodnu godinu su korigovani.

Ostale obaveze su smanjene sa 7.559 hiljada KM u 2022. na 7.325 hiljada KM u 2023. i uglavnom uključuju vremenska razgraničenja za usluge koje su primljene, ali još nisu fakturisane (2023: 1.557 hiljada KM; 2022: 2.086 hiljada KM), kao i obaveze za plate i naknade za plate koje još nisu plaćene, uključujući varijabilne isplate zaposlenim.

Kapital je porastao sa 173.936 hiljada KM na 186.766 hiljada KM zahvaljujući rezultatu na kraju godine, kao i pozitivnoj promjeni ostale sveobuhvatne dobiti (10.538 hiljada KM) koja uglavnom odražava oporavak tržišnih vrijednosti i povezanih promjena fer vrijednosti dužničkih instrumenata koji se mjere na FVTOCI.

6.3. Kapital i zahtjevi za likvidnošću

Ukupni kapitalni zahtjev (TCR) iznosi 15,50% za Banku, a sastoji se od:

- 14,5% TCR (12,0% kapitalni zahtjev i 2,5% zaštitni sloj). Kao dodatni kapitalni zahtjev, SREP za 2023. je postavljen na 1,0% i trebao bi u potpunosti sadržan u CET1 kapitalu. Regulator stoga očekuje od Banke da ispuni CET1 koeficijent od 10,25%.

Kapitalna osnova Banke se sastoji isključivo od CET1 i iznosi 22,81% (YE22: 22,75%) što je znatno iznad ukupnog kapitalnog zahtijeva od 15,5% i zasnovano je na trenutno važećoj odluci Agencije za bankarstvo.

Pored toga, pokazatelji regulatornog kapitala Banke odražavaju povećanje RWA-a, koje je potaknuto povećanjem kreditnog rizika (28.255 hiljada KM) i povećanjem tržišnog rizika (9.916 hiljada KM).

Finansijska poluga Banke je zadovoljavajuća i iznosi 13,5% na kraju 2023 (YE22: 13,8%).

Pozicija likvidnosti Banke ostaje jaka, LCR koeficijentom od 400,28% (YE22: 265,43%) i sa LTD koeficijentom od 59,8% (YE22: 73,2%), čime zadovoljava indikatore likvidnosti visoko iznad regulatornih zahtjeva.

6.4. Izvještavanje po segmentima

Izvještavanje po segmentima Banke zasniva se na MSFI 8 Poslovni segmenti, koji se zasniva na pristupu upravljanja. U skladu s tim, podaci po segmentima su pripremljeni na osnovu internog procesa upravljanja. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim prihodujućih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave.

Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) obima prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Segmentacija poslovnih aktivnosti

Izvještavanje po segmentima predstavlja rezultat operativnih poslova segmenata Addiko banke, kreiran na osnovu internih izvještaja korištenih od Uprave za procjenu učinka segmenata kao i u procesu odlučivanja. Poslovna segmentacija je podijeljena na segmente sa dodanom vrijednošću kao što su fokusni segmenti Stanovništvo i Mala i srednja preduzeća ili segmente van fokusa kao što su Velika preduzeća, Javno finansiranje i Hipotekarni segment.

Strategija maloprodaje

Strategija Addiko Banke je da pruži moderno bankarstvo, fokusirajući se na proizvode za osnovne potrebe stanovništva kao što su procesi kreditiranja i isplate, koji su brzo isporučeni i komunicirani na jednostavan i transparentan način. U segmentu stanovništva, fokus je na nenamjenskim kreditiranjima, zatim proizvodi kao što su računi i paketi, depozitni proizvodi, redovne transakcije i kartice. Addiko banka pridodaje značajan napor u kreiranju digitalnih sposobnosti i prepoznatljivosti na tržištu kreirajući digitalni izazov sa uslugama kao što su Webloan, mLoan, online otvaranje transakcijskih računa te poslovanje kroz mrežu od 28 podružnica.

Strategija malih i srednjih preduzeća

Mala i srednja preduzeća predstavljaju osnovni strateški fokusni segment Addiko banke, plasirajući svoje proizvode za približno 3 hiljade klijenata unutar navedenog segmenta, u kojem je banka ciljala na realni sektor sa obrtnim kapitalom, investicijskim kreditima i jakim fokusom na trgovinske finansijske proizvode. Addiko strategija u ovom segmentu jeste da se ostvari primarni bankovni status kroz pružanje usluga baziranih na pogodnosti, razvijanju fleksibilnih rješenja i proizvoda koji su digitalizirani i povezani sa konkurentskom prednošću. Addiko banka konstantno razvija novu digitalnu platformu koja će zadovoljiti potrebe moderniziranih klijenata malih i srednjih preduzeća, na način da obezbijedi primarno jednostavno kreditiranje u skladu sa vremenom isporuke lidera na tržištu. Shodno tome, Addiko banka planira da nastavi sa digitalnim uslugama prema neiskorištenim potencijalima manjih pravnih preduzeća, povećavajući volumen kredita i povezani prihod od naknada.

000 BAM

31.12.2023.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	32.007	14.840	931	973	236	6.398	55.385
Neto prihod od kamata	19.718	10.233	931	522	97	7.020	38.521
od čega redovni kamatni prihod	20.535	9.924	887	752	245	0	32.343
Neto prihod od naknada i provizija	12.289	4.607	0	451	139	-622	16.864
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	122	122
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-313	-313
Poslovni prihod	32.007	14.840	931	973	236	6.207	55.194
Poslovni rashod	-19.295	-4.698	-13	-619	-142	-6.588	-31.355
Poslovni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	12.712	10.142	918	354	94	-381	23.839
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-1.134	-1.134
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	1.245	-6.242	1.415	185	-350	-902	-4.649
Rezultat prije poreza	13.957	3.900	2.333	539	-256	-2.417	18.056
Obim poslovanja							
Kreditni i potraživanja	309.282	201.106	11.409	14.181	5.852	3.824	545.654
Finansijske obaveze vrijednovane po amortizovanom trošku	571.172	146.217	0	100.436	78.312	20.338	916.475

000 BAM

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	2.029	45.667
Neto prihod od kamata	18.250	6.347	1.063	1.264	165	2.088	29.177
od čega redovni kamatni prihod	18.884	6.154	1.012	1.031	209	2.711	30.001
Neto prihod od naknada i provizija	11.333	4.304	0	654	259	-60	16.490
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	144	144
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.825	-1.825
Poslovni prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	347	43.986
Poslovni rashod	-17.913	-4.261	-20	-683	-230	-7.439	-30.546
Poslovni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	11.670	6.390	1.043	1.235	194	-7.092	14.247
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	321	321
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-3.482	1.816	1.882	1.363	31	-38	1.572
Rezultat prije poreza	8.188	8.206	2.925	2.598	225	-6.809	15.333
Obim poslovanja							
Kreditni i potraživanja	279.279	183.499	14.397	19.799	3.496	4.330	504.799
Finansijske obaveze vrijednovane po amortizovanom trošku	487.402	157.999	0	113.744	43.833	25.501	828.479

Odnos između neto prihoda od provizija i segmenata o kojima se izvješćuje može se vidjeti u tablicama u nastavku:

(000) BAM

31.12.2023.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.821	2.160	225	102	0	4.308
Računi i paketi	5.253	981	18	30	0	6.282
Kartice	3.757	92	1	0	0	3.850
FX & DCC	3.826	231	2	0	0	4.059
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.555	0	0	0	0	1.555
Kredit	674	149	0	0	0	823
Finansiranje trgovine	0	1.506	248	26	0	1.780
Ostalo	15	14	3	0	0	32
Prihodi od naknada i provizija	16.901	5.133	497	158	0	22.689
Kartice	-3.535	-90	-1	0	-502	-4.128
Transakcije	-311	-368	-40	-18	0	-737
Poticaji klijetima	-4	0	0	0	0	-4
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-120	-120
Računi i paketi	-559	0	0	0	0	-559
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-203	-68	-5	-1	0	-277
Rashodi od naknada i provizija	-4.612	-526	-46	-19	-622	-5.825
Neto prihod od naknada i provizija	12.289	4.607	451	139	-622	16.864

(000) BAM

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.668	2.085	276	102	0	4.132
Računi i paketi	4.982	733	14	24	0	5.753
Kartice	2.642	83	1	0	0	2.726
FX & DCC	4.399	326	7	33	0	4.765
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.371	0	0	0	0	1.372
Kredit	539	182	3	0	0	724
Finansiranje trgovine	0	1.332	340	4	0	1.676
Ostalo	36	64	57	115	0	271
Prihodi od naknada i provizija	15.638	4.805	699	278	0	21.419
Kartice	-3.318	-107	-1	-1	0	-3.427
Transakcije	-262	-322	-43	-16	0	-643
Poticaji klijetima	-32	0	0	0	0	-32
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-59	-59
Računi i paketi	-529	0	0	0	0	-529
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-165	-71	-1	-2	0	-239
Rashodi od naknada i provizija	-4.306	-500	-45	-19	-59	-4.929
Neto prihod od naknada i provizija	11.331	4.305	654	259	-59	16.490

Segment Potrošači u cjelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta fizičkih lica

7. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka posjeduje interni sistem kontrole za računovodstvene procedure (ICS), gdje se kroz organizaciju definišu i implementiraju odgovarajuće strukture i procesi.

Sistem interne kontrole Addiko banke ima za cilj da obezbijedi efikasno i uspješno poslovanje, odgovarajuću identifikaciju, mjerenje i ublažavanje rizika, smotreno vođenje posla, pouzdanost dokumentovanih podataka vezanih i nevezanih za finansije, bilo da su interni ili eksterni, kao i postupanje u skladu sa zakonom, propisima, zahtjevima supervizora i internim pravilima i odlukama.

Sistem interne kontrole (ICS) sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura sa ciljem da se:

- Omogući primjena korporativne strategije;
- Postignu efektivni i efikasni procesi;
- Zaštiti vrijednost korporativne imovine;
- Obezbiđi pouzdanost i integritet računovodstvenih podataka i podataka vezanih za upravljanje;
- Omogući poslovanje u skladu sa svim relevantnim pravilima i propisima

Kada su u pitanju posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Addiko banke, sistem interne kontrole omogućava momentalno, precizno i istovjetno knjiženje svih poslovnih transakcija u računovodstvene svrhe. Realizacija sistema interne kontrole u vezi sa procesom finansijskog izvještavanja definisana je internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Addiko banke izgrađen je na pristupu koji se fokusira na sami proces. Addiko banka razvija kontrolne aktivnosti kroz obradu dokumentacije preko koje se prati i dokumentuje svaki proces, kao i podaci o toku procesa, u skladu sa internim smjernicama za upravljanje procesom.

Sveobuhvatna efikasnost internih kontrola konstantno se prati. Praćenje ključnih rizika dio je svakodnevnih aktivnosti Addiko banke, a povremeno se vrši procjena od strane rukovodilaca, funkcije interne kontrole, funkcije upravljanja rizicima, funkcije praćenja usklađenosti poslovanja i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole i blagovremeno izvještavanje o nepravilnostima u sistemu interne kontrole kao i proces eskalacija prema relevantnim tijelima (npr. Odborima). Nedostaci sistema interne kontrole, bilo da su identifikovani od strane rukovodilaca, interne revizije ili drugih kontrolnih funkcija, blagovremeno se prijavljuju odgovarajućem menadžmentu za dalje odlučivanje i brzo reagovanje na iste.

Interna revizija vrši nezavisnu i redovnu provjeru usklađenosti sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sami sistem interne kontrole nije statičan već se konstantno usklađuje sa promjenama u okruženju. Primjena sistema interne kontrole u osnovi se bazira na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava Banke i rukovodeći tim aktivno i savjesno vrše svoju ulogu postavljajući primjer u promovisanju visokih etičkih standarda i integriteta, i uspostavljajući kulturu rizika i kontrole u organizaciji. Na taj način zaposlenima na svim nivoima ističe se i prezentuje važnost interne kontrole.

8. Srednjoročni ciljevi, izgledi i faktori rizika

8.1. Srednjoročni ciljevi

Srednjoročni ciljevi koji započinju sa poslovnom 2024. godinom, za ABSA će biti:

Poslovni razvoj:

- Porast kamatonosnih kredita u oblastima u fokusu >95% (prethodni cca. 95%)
- Neto kamatna marža >3,5% (prethodna cca. 3%)
- Rast kamatonosnih fokusnih kredita cca. 14%
- Omjer troška rizika (neto krediti) cca. -0,8% (prethodni cca. 0,3%)
- Omjer kredita i depozita <100% (nepromijenjeno)

Troškovna baza:

Omjer troškova i prihoda cca. 50% (nepromjenjivo)

Navedeno dovodi do:

- Ukupna adekvatnost kapitala >20%
- Godišnja isplata dividende u iznosu 100% neto profita (nepromijenjivo).

8.2. Izgledi

Nekoliko različitih svjetskih situacija su utjecale na globalnu ekonomiju, pri čemu je izazvan indirektan efekat na Addiko Bank d.d., kao što je ranjivost tržišta, rastuća inflacija i slično.

U Bosni i Hercegovini, očekuje se da se ekonomija stabilizira u 2024., sa mogućim razvojem oko 3%, što je više od očekivanog razvoja u Eurozoni. Generalno, banakarski sektor je zabilježio značajan iznos neto profita u prvoj polovini 2023 zbog rasta kamatnog prihoda i manjih rezervisanja kreditnih rizika.

Očekuje se da će inflatorni pritisak se blago stabilizovati, te da će pasti sa 6% na raspon od 3% do 4% u 2024, ne uzimajući u obzir moguće ad hoc šokove koji bi mogli izazvati oštar inflatorni rast. Još uvijek nema mjera za rasterećenje poskupljenja od strane državnih i entitetskih vlasti. Time se kontinuirano smanjuje životni standard jer plate i penzije nisu usklađene sa rastućim tržišnim cijenama. Addiko banka namjerava nastaviti sa ubrzanom implementacijom svoje konkurentne specijalističke strategije na tržištu u 2024. godini, fokusirajući se na održivi rast poslovanja u segmentima potrošača i malih i srednjih preduzeća, sa posebnim fokusom na standard i mala preduzeća i sveukupnu ambiciju da postane vodeća specijalizirana banka za ove segmente. Addikov razborit pristup riziku ostat će ključno sidro strategije generisanja kredita.

Jasan fokus na poslovanje sa potrošačima i malim i srednjim preduzećima će ubrzati transformaciju bilansa Banke prema ovim segmentima koji stvaraju veću vrijednost. U tom kontekstu, Banka će nastaviti sa razmatranjem mogućnosti stvaranja kapitala putem bržeg nefokusnog smanjenja. Addiko vjeruje da će smanjenje nefokusnog portfolija dugoročno generisati vrijednost izoštravanjem fokusa u ključnim segmentima i oslobađanjem kapitala od nefokusiranih kredita sa većim ponderom rizika.

Kao jednu od svojih kratkoročnih ambicija, Addiko namjerava dalje unaprijediti svoju efikasnost smanjenjem troškova, složenosti i racionalizacijom svog operativnog modela. Addiko će nastaviti s mjerama efikasnosti implementacije kako bi stvorio održiv i vidljiv učinak bruto uštede.

Ukratko, Banka u cijeloj 2024. godini očekuje:

- Bruto kamatonosne kredite cca. 0,636 miliona BAM sa fokusom na cca. 14% rasta u poređenju sa 2023.g.,
- Neto bankarski prihod iznad cca. 6%, pod pozitivnim uticajem rastućih kamatnih krivulja, pored rasta troška finansiranja i pada nefokusnog segmenta
- Operativni troškovi cca. 33 milion BAM sa osnovnim porastom zbog efekata inflacije na date troškove
- Ukupna adekvatnost kapitala iznad 20%

8.3. Faktori rizika i upravljanje

Banka upravlja i vrši kontrolu rizika u svim poslovnim segmentima sa ciljem optimizacije povrata prilagođenih riziku kako bi se osigurala sposobnost podnošenja rizika, a samim tim i zaštitili povjerioci banke. Kroz Strategiju rizika Banka određuje viziju, sklonost ka riziku i mogućnosti kako bi se osiguralo da se svi materijalni rizici kojima se banka izlaže u poslovanju identifikovani, shvaćeni i da su na raspolaganju odgovarajući odgovori za zaštitu Banke i sprječavanje štete po klijente, dioničare, privredu, kolege ili zajednicu, omogućavajući banci ostvarenje ciljeva i poboljšanje sposobnosti reagovanja na nove mogućnosti. U svojim aktivnostima, Banka je izložena najviše kreditnom riziku, riziku likvidnosti, operativnom riziku, tržišnom riziku, strateškom riziku i ima okvir za nadzor i upravljanje svakim od navedenih.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je definisan kao vjerovatnoća potpunog ili djelimičnog gubitka usljed neizvršavanja ugovorenih obaveza uzrokovanih slabljenjem kreditne sposobnosti druge strane.

Okvir za upravljanje kreditnim rizikom ima sljedeće dimenzije: Osiguranje i upravljanje rizičnim sredstvima,

- Mjerenje kreditnog rizika kroz kalkulaciju kreditnog gubitka, izračun kapitalnog zahtjeva, model procjene parametara kreditnog rizika - modeli rejtinga
- Budžetiranje i planiranje: Proces budžetiranja je ključni proces za planiranje upotrebe kapitala i razvoja portfelja. Pažljivo praćenje korištenja budžeta omogućava Banci da preduzme odgovarajuće mere kada god se utvrde odstupanja od budžeta. Realizacija budžeta se pomno prati, a očekivana realizacija se revidira i ažurira na mjesečnoj osnovi. Na ovaj način menadžment ima kontinuirane informacije o uspješnosti portfolija i očekivanjima za budućnost Izveštavanje o kreditnom riziku regulatoru, Upravi i Nadzornom odboru
- Testovi otpornosti na stres: Kreditni rizik Banke je podvrgnut sveobuhvatnom stres testu jednom godišnje, uključujući uticaj kreditnog rizika na povećanje portfolija problematičnih kredita, troškove rezervisanja i adekvatnost kapitala. Rezultat stres testa se uzima u obzir u ICR-u u skladu sa ICAAP pravilima
- Postavljanje i praćenje limita: U namjeri da maksimalno unaprijedi svoj sistem kontrole rizika i na odgovarajući način poveže sve njegove komponente, Addiko banka je postavila okvir limita
- Procjena novog proizvoda (PIP)

Operativni rizik

Operativni rizik definiše se kao rizik pojave gubitka usljed neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Definisane na ovaj način uključuje pravni rizik, ali ne i reputacioni i strateški.

Banka ima uspostavljen okvir za upravljanje i kontrolu operativnih rizika, koji se konceptualno, pored upravljanja, sastoji od mreže ORO (službenik za operativni rizik) i DORO (decentralizovani službenik za operativni rizik - Decentralized operational officer); DORO posluje u okviru poslovnih procesa banke i ORO kao funkcija podrške DORO-u i poslovnim funkcijama i kontroliše identifikaciju, izvještavanje i izvještavanje o slučajevima operativnog rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuirani ciklični proces koji uključuje samoprocjenu i kontrolu rizika, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i kontrolu rizika, što rezultira prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

Rizik likvidnosti

U Addiku se upravlja sa 5 podvrsta rizika likvidnosti:

- Rizik nelikvidnosti: rizik da Banka neće biti u mogućnosti da plati svoje finansijske obaveze po dospelju u cjelosti ili u zatom roku;
- Rizik raspona finansiranja: rizik finansijskog gubitka koji proizilazi iz nepovoljnih promjena u kreditnom rasponu Banke, gdje je kreditna transakcija refinansirana sa nekompatibilnim rokom dospelja (rizik transformacije ročne likvidnosti);
- Rizik tržišta likvidnosti: rizik da će biti generisan finansijski gubitak usljed nedostatka tržišta; mjereno zajedno sa rizikom tržišne cijene. Banka svakodnevno prati tržišne cijene kako bi mogla reagovati što je prije moguće.
- Unutardnevni rizik likvidnosti
- Rizik koncentracije izvora finansiranja: Rizik likvidnosti može proizaći iz koncentracije na pasivnoj strani zbog pojedinačne koncentracije, valute ili datuma dospelja. Banka redovno prati i izvještava ovaj rizik kako bi se izbjegla nepovoljna situacija u pogledu likvidnosti zbog koncentracije

Tržišni rizik

Banka je izložena sljedećim tržišnim rizicima: riziku kamatnih stopa, riziku valute i riziku kreditne razlike.

Rizik kreditnog raspona je rizik promjene tržišne cijene na osnovu promjena tržišnog kreditnog raspona. Addiko je postavio okvir VAR-a, ograničenja volumena i internih ograničenja kapitala, praćenje i procese eskalacije na dnevnoj bazi, kao i okvir za testiranje na stres za testiranje osjetljivosti u slučaju nepovoljnih tržišnih scenarija.

Kamatni rizik je izloženost finansijskog stanja banke neželjenim kretanjima kamatnih stopa.

Promjene kamatnih stopa utiču na zaradu Banke promjenom neto prihoda od kamata i nivoa ostalih osjetljivih prihoda i poslovnih rashoda. Promjene kamatnih stopa također utiču na osnovnu vrijednost imovine, obaveza i vanbilansnih instrumenata banke jer se ekonomska vrijednost budućih novčanih tokova mijenja kada se kamatne stope mijenjaju. Za potrebe izvještavanja Agencije o izloženosti kamatnom riziku u bankarskoj knjizi, banka koristi pojednostavljeni obračun procjene promjene ekonomske vrijednosti bankarske knjige, primjenjujući standardni kamatni šok na pozicije u bankarskoj knjizi u svim značajnim valutama, pojedinačno i za ostale valute ukupno.

Potreban je i okvir za testiranje na stres kako bi se utvrdio nivo osjetljivosti banke na stresne uslove na tržištu. Mogući scenariji stresa uključuju:

- nagle promjene u opštem nivou kamatnih stopa (uključujući supervizorski standardizovani šok kamatnih stopa od 200bp),
- promjene nagiba i oblika krivulje kamatnih stopa,
- specifični scenariji identifikovani za banku
- ICAAP stres test za VAR promjene

Strateški / poslovni rizik

Strateški rizik nastaje usled pogrešnih odluka menadžmenta o pozicioniranju korporacije, tretmanu poslovnih sektora, izboru poslovnih partnera ili razvoju i korišćenju internih resursa.

Sposobnost banke da upravlja strateškim rizikom je ključna za njen opstanak i dugoročni razvoj. Strateško upravljanje rizikom prvenstveno uključuje odnos banke prema okruženju u kojem posluje, odluke kao odgovor na promjene u poslovnom okruženju i donošenje odluka o kapitalu i drugim resursima na način koji daje prioritet banci u cjelini u odnosu na konkurenciju.

Addiko ima napredni okvir za upravljanje i praćenje strateških i poslovnih rizika, sa razvijenim tehničkim alatima i jasnim linijama izvještavanja.

ICAAP (Interna procjena adekvatnosti kapitala)

Osiguravanje sposobnosti Banke da snosi ekonomski rizik je glavni dio aktivnosti upravljanja Addiko banke. Stoga je Banka uspostavila jasno definisan interni proces procjene adekvatnosti kapitala (ICAAP).

Upravljanje rizicima je dio sveobuhvatnog procesa upravljanja banke, pri čemu se rizični kapital raspoređuje po vrsti rizika u skladu sa strategijom, postavljaju se limiti i prati kapital kroz postavljene sisteme limita. Identifikacija svih materijalnih rizika se vrši kroz godišnji proces inventure rizika, koji je polazna tačka za procjenu sposobnosti snošenja rizika.

Banka jednom godišnje vrši sveobuhvatnu internu procenu adekvatnosti kapitala kroz analizu kvantitativnih i kvalitativnih elemenata poslovanja Banke. U okviru ovog procesa banka procjenjuje odnos interne adekvatnosti kapitala sa usvojenim finansijskim planom banke, u redovnim i stresnim okolnostima.

Za detaljnije informacije o modelima upravljanja rizicima i izloženosti Banke pojedinom riziku kao i načine upravljanja rizicima, vidite poglavlje 5. Finansijskih izvještaja sa napomenama iz donjeg teksta.

Sarajevo, 15. Mart 2024
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Jasmin Spahić
(Predsjednik)

Mario Ivanković
Član Uprave

Enver Lemeš
Član Uprav

Mario Ivanković

Enver Lemeš

Finansijski izvještaji

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	1
II. Izvještaj o finansijskom položaju	3
III. Izvještaj o promjenama u kapitalu	4
IV. Izvještaj o novčanim tokovima	5
V. Napomene uz finansijske izvještaje	6
Računovodstvene politike	6
(1) Računovodstvene politike	6
(2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja	8
(3) Primjena novih standarda, izmjene i dopune	8
(4) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne neizvjesnosti u odnosu na procjene	11
(5) Uticaj klimatskih promjena na finansijske izvještaje	12
(6) Osnove mjerenja	13
(7) Preračunavanje stranih valuta	13
(8) Najmovi	13
(9) Zarada po dionici	14
(10) Neto prihod od kamata	14
(11) Neto prihod od naknada i provizija	15
(12) Neto rezultat od finansijskih instrumenata	16
(13) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja	16
(14) Ostali rezultat	16
(15) Finansijski instrumenti	16
(16) Ugovori o reotkupu	25
(17) Fiducijarne transakcije	25
(18) Finansijske garancije	25
(19) Novčane rezerve	26
(20) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema	26
(21) Nematerijalna imovina	27
(22) Porezna imovina i porezne obaveze	27
(23) Ostala imovina	27
(24) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji	27
(25) Rezervisanja	28
(26) Ostale obaveze	28
(27) Primanja zaposlenih	29
(28) Kapital	29
Napomene uz izvještaj o dobiti i gubitku	30
(29) Neto prihod od kamata	30
(30) Neto prihod od naknada i provizija	31
(31) Neto rezultat za finansijske instrumente	31
(32) Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi	32
(33) Troškovi zaposlenih	32
(34) Ostali administrativni troškovi	33
(35) Deprecijacija i amortizacija	33
(36) Ostali rezultat	33
(37) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	34
(38) Porez na dobit	34
Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju	36
(39) Novac i novčana sredstva	36

(40)	Kreditni i potraživanja	37
(41)	Investicijski vrijednosni papiri	43
(42)	Materijalna imovina	45
(43)	Nematerijalna imovina	45
(44)	Kretanje materijalne i nematerijalne imovine	45
(45)	Ostala imovina	48
(46)	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	48
(47)	Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	48
(48)	Rezervisanja	49
(49)	Ostale obaveze	51
(50)	Kapital	51
(51)	Izvještaj o novčanim tokovima	52
	Izveštavanje po segmentima	53
	Izveštaj o upravljanju rizikom	56
(52)	Kontrola i praćenje rizika	56
(53)	Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))	56
(54)	Organizacija rizika	56
(55)	Interne smjernice za upravljanje rizikom	57
(56)	Kreditni rizik	57
(57)	Kretanje rezervisanja	66
(58)	Mjerenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala	69
(59)	Tržišni rizik	70
(60)	Rizik likvidnosti	72
(61)	Operativni rizik	74
(62)	Rizici ekoloških, društvenih i upravljačkih faktora (ESG)	75
(63)	Pravni rizik	76
(64)	Analiza preostalih dospjeća	78
(65)	Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac	79
(66)	Najmovi kod kojih je Banka najmodavac	80
(67)	Imovina/obaveze izražene u stranim valutama	80
(68)	Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju	81
	Fer vrijednost	81
(69)	Fer vrijednost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednost	82
(70)	Fer vrijednost finansijskih instrumenata i imovine koja se ne vodi po fer vrijednosti	85
	Objavljanja povezanih strana	86
(71)	Upravljanje kapitalom	87
(72)	Troškovi revizije	90
(73)	Događaji nakon izvještajnog datuma	90
(74)	Odbori i Uprava Banke	91
	Odgovornost za finansijske izvještaje	93
	Izveštaj nezavisnog revizora dioničarima Addiko bank dd Sarajevo	94
	Skraćenice	99
	Oznaka	103

I. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Izvještaj o dobiti ili gubitku

(000) BAM

	Note	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope		41.165	31.571
Rashod od kamata		-2.644	-2.394
Neto prihod od kamata	(29)	38.521	29.177
Prihod od naknada i provizija		22.689	21.419
Rashod od naknada i provizija		-5.825	-4.929
Neto prihod od naknada i provizija	(30)	16.864	16.490
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	(31)	122	144
Ostali operativni prihodi	(32)	2.944	1.200
Ostali operativni rashodi	(32)	-3.257	-3.025
Troškovi zaposlenih	(33)	-14.923	-14.670
Ostali administrativni troškovi	(34)	-13.392	-12.942
Amortizacija	(35)	-3.040	-2.934
Poslovni rezultat prije umanjenja vrijednosti i rezervisanja		23.839	13.440
Ostali rezultat	(36)	-1.134	321
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	(37)	-4.649	1.572
Rezultat prije poreza		18.056	15.333
Porez na dobit	(38)	-1.387	-956
Rezultat nakon poreza		16.669	14.377
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada		16.669	14.377

	31.12.2023	31.12.2022
Rezultat nakon oporezivanja koji se može pripisati redovnim dioničarima (u hiljadama KM)	16.669	14.377
Broj redovnih dionica (u jedinici dionica)	532,5	532,5
Zarada/Gubitak po dionici (u KM)	31,30	27

Bilješke u nastavku (1) - (74) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Rezultat nakon poreza	16.669	14.377
Ostala sveouhvatna dobit	10.538	-20.681
Stavke koje se neće reklasificirati u dobit ili gubitak	4	33
Rezerve fer vrijednosti - vlasnički instrumenti	4	33
Neto promjena fer vrijednosti	4	12
Porez na dobit	0	21
Stavke koje se mogu reklasificirati u dobit ili gubitak	10.534	-20.714
Rezerve fer vrijednosti- dužnički instrumenti	10.534	-20.714
Neto promjena fer vrijednosti	11.683	-22.899
Neto iznos prenesen u dobit ili gubitak	-25	-113
Porez na dobit	-1.124	2.298
Ukupna sveobuhvatna dobit za godinu	27.207	-6.304
od čega vlasnicima kapitala matičnog društva pripada	27.207	-6.304

Bilješke u nastavku (1) - (74) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

II. Izvještaj o finansijskom položaju

(000) BAM

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Aktiva			
Novac i novčana sredstva	(39)	321.149	265.443
Kredit i potraživanja	(40)	545.654	504.798
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija		1.068	28
Kredit i potraživanja od klijenata		544.586	504.770
Investicijski vrijednosni papiri	(41)	220.861	213.715
Materijalna imovina	(42)	17.066	18.346
Nekretnine, postrojenja i oprema		17.062	16.963
Investicijske nekretnine		3	1.383
Nematerijalna imovina	(43)	5.407	5.628
Porezna imovina		4.427	6.938
Tekuća porezna imovina		102	1.418
Odgođena porezna imovina		4.325	5.520
Ostala imovina	(45)	1.415	1.888
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	(46)	2.185	2.406
Ukupna aktiva		1.118.164	1.019.162
Obaveze			
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	(47)	916.475	828.479
Depoziti kreditnih institucija		7.410	10.765
Depoziti klijenata		896.136	808.982
Uzeti krediti od banaka		2.934	0
Ostale finansijske obaveze		9.995	8.732
Rezervisanja	(48)	7.598	8.752
Ostale obaveze	(49)	7.325	7.995
Ukupno obaveze		931.398	845.226
Kapital			
Dionički kapital		100.403	100.403
Zakonske rezerve		25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti		-10.361	-20.869
Zadržana dobit		71.623	69.301
Ukupno kapital	(50)	186.766	173.936
Ukupno kapital i obaveze		1.118.164	1.019.162

III. Izvještaj o promjenama u kapitalu

(000) BAM

31.12.2023	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2023	100.403	25.101	-20.869	69.301	173.936
Rezultat nakon poreza	0	0	0	16.669	16.669
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	10.508	30	10.538
Ukupno sveobuhvatna dobit	0	0	10.508	16.699	27.207
Isplaćene dividende	0	0	0	-14.377	-14.377
Kapital na dan 31.12.2023	100.403	25.101	-10.361	71.623	186.766

(000) BAM

31.12.2022	Dionički kapital	Zakonske rezerve	Rezerve fer vrijednosti	Zadržana dobit	Ukupno
Kapital na dan 01.01.2022	100.403	25.101	28	82.053	207.585
Rezultat nakon poreza	0	0	0	14.377	14.377
Ostala sveobuhvatna dobit	0	0	-20.897	216	-20.681
Ukupno sveobuhvatna dobit	0	0	-20.897	14.593	-6.304
Isplaćene dividende	0	0	0	-27.345	-27.345
Kapital na dan 31.12.2022.	100.403	25.101	-20.869	69.301	173.936

Bilješke u nastavku (1) - (74) sastavni su dio finansijskih izvještaja.

IV. Izvještaj o novčanim tokovima

	(000) BAM	
	2023	2022
Rezultat nakon poreza	16.669	14.377
Porez na dobit	1.387	956
Amortizacija nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	3.039	2.934
Umanjenje vrijednosti nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	25	193
Umanjenje vrijednosti stečene imovine	5	15
Umanjenje vrijednosti dugotrajne imovine namijenjene prodaji	0	120
Promjena rezervisanja za rizik finansijskih instrumenata	8.480	1.636
Dobici ili gubici od modifikacije	0	0
Promjena rezervisanja	-266	80
(Dobici) gubici od investicijskih vrijednosnih papira	-25	-113
(Dobici) gubici od otuđenja nematerijalne imovine i dugotrajne materijalne imovine	-1.407	40
(Dobici) gubici od otuđenja stečene imovine	-989	-867
(Dobici) gubici od otuđenja dugotrajne imovine namijenjene prodaji	-4	0
Međuzbir	26.914	19.371
Zajmovi i predujmovi kreditnim institucijama i klijentima	-78.400	-66.121
Investicijski vrijednosni papiri	7.347	8.460
Ostala imovina	1.457	1.287
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	87.558	23.425
Rezervisanja	-1.921	-1.933
Ostale obaveze iz poslovnih aktivnosti	-670	-2.504
Primljene kamate	31.054	26.178
Plaćene kamate	-2.644	-2.394
Novčani tokovi iz poslovne aktivnosti	70.695	5.769
Primici od prodaje:	2.945	51
Finansijske investicije po amortizovanom trošku	143	1
Materijalne imovine, ulaganja u nekretnine, imovine za najam i nematerijalne imovine	2.802	50
Plaćanja za kupovinu:	-5.406	-3.436
Finansijske investicije po amortiozvanom trošku	-3.344	-1.958
Materijalne imovine, ulaganja u nekretnine, imovine za najam i nematerijalne imovine	-2.062	-1.478
Primici od prodaje dugotrajne imovine	225	0
Novčani tokovi iz ulagačke aktivnosti	-2.236	-3.385
Plaćanja najma	-748	-700
Isplata dividende	-14.377	-27.345
Primici po osnovu uzetih kredita	2.934	0
Novčani tokovi iz finansijske aktivnosti	-12.191	-28.045
Neto (smanjenje) povećanja novca i novčanih ekvivalenata	56.268	-25.661
Novac i novčana sredstva na kraju prethodnog razdoblja (01.01.)	265.928	291.589
Novac i novčana sredstva na kraju razdoblja (31.12.)	322.196	265.928

V. Napomene uz finansijske izvještaje

Društvo

Addiko bank d.d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: "Banka") je dobila odobrenje za bankarsko poslovanje od Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine koje je izdano na dan 17. januara 2000. godine i Banka je registrovana kod Županijskog suda u Mostaru 21. januara 2000. godine.

Banka obavlja svoje poslovanje u Federaciji Bosne i Hercegovine preko Centrale u Sarajevu i 28 podružnica u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Banka je registrovana u Federaciji Bosne i Hercegovine za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, u skladu sa propisima Federacije Bosne i Hercegovine.

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austrija sa sjedištem u Beču na adresi Canetti Tower, Canettistraße 5/12. OG. Konsolidovani izvještaji matice se mogu naći na web adresi www.addiko.com.

Računovodstvene politike

(1) Računovodstvene politike

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine („F BiH“), koja se zasniva na Zakonu o računovodstvu i reviziji FBiH, Zakonu o bankama FBiH i podzakonskim propisima Agencije za bankarstvo FBiH donesenim na osnovu spomenutih zakona.

- Zakon o računovodstvu i reviziji FBiH propisuje pripremu finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja („MSFI“).
- Zakon o bankama FBiH propisuje pripremu godišnjih finansijskih izvještaja u skladu sa prethodno spomenutim Zakonom o računovodstvu i reviziji FBiH, ovim zakonom, te podzakonskim aktima donesenim na osnovu oba zakona.
- Agencija za bankarstvo FBiH je usvojila Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka („Odluka“), koja se primjenjuje od 1. januara 2020. godine i koja je rezultirala određenim razlikama proisteklim iz izračuna ispravki vrijednosti za kreditne gubitke zbog primjene minimalnih stopa koje su propisane Odlukom, a koje nisu zahtijevane MSFI 9: „Finansijski instrumenti“ („MSFI 9“). Odluka ima utjecaj i na vrednovanje nefinansijske imovine proistekle iz kreditnih poslova (stečena materijalna imovina čije je vrednovanje u djelokrugu drugih relevantnih MSFI).

Banka je u skladu sa odredbama Odluke formirala veće ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u iznosu od 10.977 hiljada KM (2022: 7.722 hiljada KM) u odnosu na iznos dobijen izračunom koji je rezultat internog modela Banke, prema zahtjevima MSFI 9. Navedena razlika na 31. decembar 2023. godine proizašla je iz sljedećih razloga:

- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 23. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 1 - razlika u iznosu od 5.274 hiljada KM (2022: 4.210 hiljada KM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 24. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 2 - razlika u iznosu od 4.810 hiljada KM (2022: 2.105 hiljada KM),
- primjene minimalnih stopa ispravki vrijednosti propisanih članom 25. Odluke za izloženosti u nivou kreditnog rizika 3 (nekvalitetnu imovinu) - razlika u iznosu od 893 hiljada KM (2022: 1.407 hiljada KM), od čega se iznos od 859 hiljada KM (2022: 1.193 hiljada KM) odnosi na izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom, iznos od 34 hiljada KM (2022: BAM 214 na izloženosti koje su obezbjeđene prihvatljivim kolateralom i iznos od 126 hiljada KM (2022: 173 hiljada KM) na prezentaciju obračuna kamate za izloženosti nastale isključivo uslijed protoka vremena („unwinding“).

Banka je u skladu sa članom 32. Odluke prikazala manju vrijednost stečene materijalne imovine za iznos od 620 hiljada KM (2022: 912 hiljada KM) u odnosu na vrijednost te imovine koja bi se prikazala u skladu sa MRS 2 (2023: 620 hiljada

KM, 2022: 917 hiljada KM); čime vrijednost stečene materijalne imovine na 31. decembar 2023. godine iznosi 0 hiljada KM (2022: 5 hiljada KM). U skladu sa Odlukom, kako ne bi iskazivala prihod po osnovu sticanja imovine do njene stvarne prodaje / realizacije, Banka je stečenu materijalnu imovinu evidentirala po neto knjigovodstvenoj vrijednosti potraživanja koje je stekla u postupku naplate potraživanja.

Navedena razlika nastala je po osnovu imovine koja je stečena u periodu dužem od tri godine.

Prethodno opisane razlike između zakonske računovodstvene regulative primjenjive na banke u FBiH i zahtjeva za priznavanjem i mjerenjem po Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja imale su za rezultat sljedeće efekte*:

	31 December 2023	31 December 2022
Imovina	-9.280	-7,785
Obaveze	1.425	635
Kapital	-10.705	-8,420

	Godina koja je završila 31. decembra 2023.	Godina koja je završila 31. decembra 2022.
Finansijski rezultat prije oporezivanja	-2.285	-2.041

* Napomena: pozitivna cifra predstavlja povećanje vrijednosti, a negativna smanjenje vrijednosti

Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, u ovim finansijskim izvještajima pozivamo se na relevantne MSFI-jeve pri opisivanju računovodstvenih politika Banke.

Finansijski izvještaji se sastoje od izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaja o finansijskom položaju, izvještaja o promjenama na kapitalu, izvještaja o novčanim tokovima i napomena uz finansijske izvještaje. U principu, izvještaj o finansijskom položaju je strukturiran u opadajućem redoslijedu likvidnosti. Iznosi dospjeli ili ostvarivi u roku od dvanaest ili više od dvanaest mjeseci nakon izvještajnog datuma opisani su u napomeni Analiza preostalih dospjeća.

Finansijski izvještaji su pripremljeni na principu vremenske neograničenosti poslovanja, što pretpostavlja da će nastaviti svoje poslovanje u budućnosti. Što se tiče procjena i pretpostavki prema MRS 1, molimo pogledajte napomenu (5) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne nesigurnosti u odnosu na procjene.

Ako su procjene neophodne za računovodstvo i mjerenje prema MRS/MSFI pravilima, one se izrađuju u skladu sa odgovarajućim standardima. Dotični standardi su zasnovani na iskustvu i ostalim faktorima, kao što su planiranje i očekivanja ili predviđanja budućih događaja koji se čine mogućima iz trenutne perspektive. Ovo prvenstveno utiče na gubitke po osnovu obezvređenja u kreditnom poslovanju, fer vrednost i obezvređenje finansijskih instrumenata, odložene poreze i procenu pravnih rizika iz sudskih postupaka i priznavanje rezervisanja za te rizike. Stvarne vrijednosti mogu odstupati od procijenjenih brojki.

Iznosi u finansijskim izvještajima općenito su izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (hiljada KM); konvertibilna marka (KM) kao izvještajna valuta. Konvertibilna marka je vezana za euro (1 EUR = 1.95583 KM). Prikazane tabele mogu sadržavati razlike nastale prilikom zaokruživanja.

Dana 15. marta 2024. godine, Uprava Banke je odobrila objavljivanje finansijskih izvještaja na dan 31. decembar 2023. godine i uputila je iste Nadzornom odboru. Nadzorni odbor snosi odgovornost za pregled i odobravanje finansijske izvještaja na dan 31. decembar 2023. godine.

(2) Promjene u prezentaciji finansijskih izvještaja

U 2023. godini Banka je izvršila provjeru izvještaja o novčanim tokovima. Rezultat provjere doveo je do promjene u prezentaciji novčanih tokova od ulaganja u dužničke vrijednosne papire mjerene po amortizovanom trošku, koji se sada iskazuju kao dio investicijskih aktivnosti. Prije su bili iskazani kao dio neto novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti. Novčani tok prethodnog razdoblja korigovan je za 1.957 hiljada KM na poziciji Investicijski vrijednosni papiri i posljedično za 1 hiljadu KM na poziciji Primici od prodaje ili naplate glavnice i kamata vrijednosnih papira po amortizovanom trošku te za -1.958 hiljada KM na poziciji Plaćanja za kupovinu vrijednosnih papira po amortizovanom trošku. Kao rezultat promjene u prezentaciji, finansijski izvještaji pružaju relevantnije informacije o novčanim tokovima iz trezorskih aktivnosti.

31.12.2022	Prethodno izviješteno	Izmjene	Nakon izmjene
Izvještaj o novčanim tkovima			
Investicijski vrijednosni papiri	6.503	1.957	8.460
Novčani tokovi iz poslovne aktivnosti	3.812	1.957	5.769
Primici od prodaje ili naplate glavnice i kamata vrijednosnih papira po amortizovanom trošku	0.0	1	1
Plaćanja za kupovinu:			
Vrijednosnih papira po amortizovanom trošku	0	-1.958	-1.958
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti	-1.428	-1.957	-3.385

U cilju boljeg predstavljanja usklađenosti sa važećim računovodstvenim standardima, u 2023. godini, u odnosu na objavljene izvještaje za 2022. godinu, Banka je izvršila reklasifikaciju iznosa od 2.384 hiljada KM koji se odnosi na obaveze za varijabilna plaćanja zaposlenima iz pozicije Rezervisanja na poziciju Ostale obaveze.

(3) Primjena novih standarda, izmjene i dopune

3.1. Novi trenutno važeći zahtjevi

Novi standardi, tumačenja i njihove izmjene i dopune koji su relevantni za poslovanje Banke navedeni su u nastavku.

Sljedeći novi standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda obavezni su za razdoblje koje počinje 1. januara 2023. godine:

Standard	Naziv	Opis	Uticaj na Addiko
MSFI 17	MSFI 17 Ugovori o osiguranju	Novi standard zamjenjuje MSFI 4	Nema uticaja
MSFI 17	Dopune MSFI 17 Ugovori o osiguranju	Početna primjena MSFI 17 I MSFI 9 - Usporedni podaci	Nema uticaja
MRS 1	Dopune MRS 1 Prezentacija finansijskih izvještaja	Objava računovodstvenih politika	Nema značajnih izmjena
MRS 8	Dopune MRS-a 8 Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i pogreške	Definicija računovodstvenih procjena	Nema značajnih izmjena
MRS 12	MRS 12 Porez na dobit	Odgođeni porez koji se odnosi na imovinu i obveze koje proizlaze iz pojedinačne transakcije	Nema značajnih izmjena
MRS 12	Dopune MRS 12 Porez na dobit	Međunarodna porezna reforma - model pravila drugog stupa	Nema uticaja

Novi standard **MSFI 17 Ugovori o osiguranju** zamijenio je **MSFI 4 Ugovori o osiguranju**. Primjenjuje se na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. Ugovor o osiguranju je ugovor prema kojem jedna strana (izdavatelj) prihvaća značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovaratelja police) pristajući na naknadu ugovaratelju police ako navedeni neizvjestan budući događaj (osigurani slučaj) negativno utječe na osiguranika.

Banka je prema relevantnim kriterijima procijenila je li izdani ugovor ugovor o osiguranju i uticaj MSFI-ja 17 Ugovori o osiguranju na sljedeća poslovna područja:

Finansijske garancije

Ugovori o finansijskoj garanciji zahtijevaju od izdavalatelja da izvrši određena plaćanja, kako bi nositelju nadoknadio gubitak koji je pretrpio jer određeni dužnik ne izvrši plaćanje na vrijeme, što odgovara definiciji ugovora o osiguranju. Oni su, međutim, izvan opsega MSFI-ja 17, osim ako je izdavalatelj prethodno izričito utvrdio da takve ugovore smatra ugovorima o osiguranju i koristio se računovodstvenim smjernicama primjenjivim na ugovore o osiguranju. Banka je odlučila tretirati finansijske garancije prema MSFI-ju 9.

Kreditne kartice i drugi načini plaćanja

Neki ugovori o kreditnim karticama (ili slični ugovori koji osiguravaju kredit ili aranžmane plaćanja) zadovoljavaju definiciju ugovora o osiguranju, jer vrše plaćanja vlasniku kartice u okolnostima koje zadovoljavaju definiciju rizika osiguranja. Primjeri uključuju ako imatelj koristi karticu za kupovinu robe ili usluga za koje se ispostavi da su neispravne ili nisu isporučene, ili ako je imatelj 'prevaren' da izvrši plaćanje koje nije trebao. Ugovorne cijene banke ne odražavaju procjenu rizika osiguranja pojedinačnog klijenta, MSFI 17 se ne primjenjuje na ugovor u cijelosti.

Grancija izvršenja

U Bančnim garancijama za dobro izvršenje posla nadoknađuje se korisniku ako klijent Banke ne izvrši svoje obveze (tj. projektirati, razviti, proizvesti, izgraditi ili proizvesti proizvode ili proizvodne objekte (i povezane nenovčane obveze) ili pružiti usluge povezane s bilo kojim od gore navedenog) prema zahtjevima navedenim u ugovoru klijenta s korisnikom garancije. Štetni učinak na osiguranika je preduvjet za isplatu.

Neki ugovori zahtijevaju plaćanje ako se dogodi određeni neizvjestan budući događaj, ali ne zahtijevaju nepovoljan učinak na osiguranika kao preduvjet za plaćanje. Ova vrsta ugovora nije ugovor o osiguranju čak i ako ga imatelj koristi za ublažavanje temeljne izloženosti riziku (MSFI 17.B13, MSFI 4.B14).

U Banci se plaćanje garancija vrši kada je garancija na poziv, neovisno o tome je li navedeni neizvjesni događaj uzrokovao negativan uticaj na korisnika ili ne.

Banka nema pravo istraživati je li događaj stvarno uzrokovao štetni učinak i uskratiti isplatu ako se ne uvjeri da je događaj uzrokovao štetni učinak. To znači da glavna obilježja definicije ugovora o osiguranju nije ispunjena. Stoga se garancija za dobro izvršenje posla, koju nudi Banka, ne mogu smatrati ugovorima o osiguranju koji su obuhvaćeni MSFI-jem 17.

Banka ne snosi rizik isplate dodatnih iznosa, u slučajevima kada banka ima ugovorno pravo povrata novca koji je isplatila korisniku s računa klijenta. To znači da postoji rizik od gubitka novca, ako klijent ne ispuni svoje obveze. Postoji redovni kreditni rizik čije je postojanje uvjetovano nastankom događaja, a ne rizikom osiguranja.

Ugovori o osiguranju

Kada Banka nudi osiguranje (npr. putno osiguranje), Banka uvijek djeluje kao agent, a ne kao nalogodavac (kako je definisano u MSFI 15), stoga nema prenosa rizika osiguranja.

Odricanja u slučaju smrti

U slučaju smrti korisnika kredita, osiguranje pokriva nepodmireni iznos glavnice kredita utvrđen na dan smrti. Banka je ugovaratelj police, stoga nema prijenosa rizika osiguranja niti primjene MSFI-ja 17. Pod uvjetom da se ne primjenjuju druga izuzeća iz opsega (prema MSFI-ju 17.7), subjekt može odabrati primjenu MSFI-ja 9 ili MSFI-ja 17 na ugovore koji ograničavaju naknadu na iznos inače potreban za podmirenje obveze ugovaratelja police nastale ugovorom.

Nakon procjene Banka je došla do zaključka da novi standard MSFI 17 Ugovori o osiguranju i njegove izmjene ne rezultiraju uticajem i promjenama unutar Banke.

Dopune **MRS-a 1** pojašnjavaju zahtjeve za objavljivanjem značajnih računovodstvenih politika umjesto značajnih računovodstvenih politika. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Ovi dodaci ne dovode do značajnih promjena unutar Banke.

Dopune **MRS-a 8** zamjenjuju definiciju promjene računovodstvenih procjena definicijom računovodstvenih procjena. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su 'novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su podložni mjernoj nesigurnosti'. Subjekti razvijaju računovodstvene procjene ako računovodstvene politike zahtijevaju da se stavke u finansijskim izvještajima mjere na način koji uključuje mjernu nesigurnost. Dodaci pojašnjavaju da promjena računovodstvene procjene koja proizlazi iz novih informacija ili novih događaja nije ispravak pogreške. Nadalje, učinci promjene inputa ili tehnike mjerenja korištene za izradu računovodstvene procjene su promjene u računovodstvenim procjenama ako ne proizlaze iz ispravljanja grešaka prethodnih razdoblja. Promjena računovodstvene procjene može uticati samo na dobit ili gubitak tekućeg razdoblja ili na dobit ili gubitak tekućeg razdoblja i budućih razdoblja. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023. godine. Ovi dodaci ne bi trebali dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

Dopune **MRS-a 12** daju dodatnu iznimku od izuzeća od početnog priznavanja. Prema izmjenama i dopunama, subjekt ne primjenjuje izuzeće od početnog priznavanja za transakcije koje dovode do jednakih oporezivih i odbitnih privremenih razlika. Ovisno o primjenjivom poreznom zakonu, jednake oporezive i odbitne privremene razlike mogu nastati prilikom početnog priznavanja imovine i obveza u transakciji koja nije poslovno spajanje i ne utiče ni na računovodstvenu ni na oporezivu dobit. Nakon izmjena i dopuna MRS-a 12, kada se porezni odbici mogu pripisati obvezi za najam, privremene razlike povezane s imovinom i obvezom iz najma nastaju pri početnom priznavanju najma, subjekt je dužan priznati povezanu odgođenu poreznu imovinu i obvezu. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2023., primjenjujući se na transakcije koje su se dogodile na ili nakon početka najranijeg usporednog razdoblja. Nije bilo uticaja na izvještaj o finansijskom položaju jer stanja prema MRS-u ispunjavaju uslove za netiranje prema paragrafu 74 MRS-a 12. Također nije bilo uticaja na početnu zadržanu dobit na dan 1. januara 2023. kao rezultat promjene.

3.2. Predstojeći zahtjevi

Sljedeći novi standardi, tumačenja i dopune postojećih standarda koje je izdao IASB te usvojila EU još nisu stupili na snagu i Banka ih nije ranije usvojila:

Standard	Naziv	Opis	Uticaj na Addiko
MSFI 16	Dopune MSFI 16 - Najmovi	Obaveza po najmu u prodaji i povratnom najmu	Nema značajnih promjena
MRS 1	Izmjene i dopune MRS-a 1 Prezentacija finansijskih izvještaja	Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne	Nema uticaja

Dopune **MSFI 16** Najmovi zahtijevaju od prodavatelja-zakupca da odredi plaćanja zakupa ili revidirana plaćanja zakupa tako da prodavatelj-zakupac ne priznaje dobit ili gubitak koji se odnosi na pravo korištenja koje je zadržao prodavatelj-zakupac, nakon datuma početka. Izmjene i dopune ne utiču na dobitak ili gubitak koji je priznao prodavatelj-najmoprimac u vezi s djelomičnim ili potpunim raskidom najma. Primjenjuje se na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januar 2024. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

Izmjene i dopune **MRS 1** pojašnjavaju zahtjeve za klasifikovanje obveza kao tekućih i dugoročnih. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene rezultirati bilo kakvim značajnim promjenama unutar Banke jer su imovina i obveze Banke prikazane prema padajućem redosljedu likvidnosti.

Sljedeći standardi i tumačenja koje je izdao IASB, EU još nije usvojila:

Standard	Naziv	Opis	Uticaj na Addiko
MRS 7 i IFRS 7	Dopune MRS-a 7 Izvještaj o novčanom toku i MSFI-ja 7 Finansijski aranžmani	Finansijski aranžmani dobavljača	Nema značajnih promjena
MRS 21	Dopune MRS-a 21 Učinci promjena deviznih kurseva	Nedostatak zamjcnivosti	Nema značajnih promjena

Izmjene i dopune **MRS 7 i MSFI 7** opisuju karakteristike aranžmana za koje se od subjekta zahtijeva da pruži informacije. Dodaci navode da aranžmani koji su isključivo kreditna poboljšanja za subjekt ili instrumenti koje subjekt koristi za direktno namirenje dugovanja s dobavljačem nisu finansijski aranžmani dobavljača. Subjekti će u bilješkama morati objaviti informacije koje korisnicima finansijskih izvještaja omogućuju da procijene kako finansijski aranžmani dobavljača utiču na obaveze i novčane tokove subjekta te razumiju učinak finansijskih aranžmana dobavljača na subjektovu izloženost riziku likvidnosti i kako bi subjekt mogao biti uticati ako mu aranžmani više nisu bili dostupni. Dodani su novi zahtjevi za objavu podataka. Dodatak se primjenjuje na godišnja razdoblja izvještavanja koja počinju 1. januara 2024. ili nakon tog datuma. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

Izmjene i dopune **MRS 21** uvode zahtjeve za procjenu kada je valuta zamjenjiva u drugu valutu, a kada nije. Izmjene zahtijevaju da subjekt procijeni trenutni kurs kada zaključi da valuta nije zamjenjiva u drugu valutu. Dodani su novi zahtjevi za objavu podataka. Dodatak se primjenjuje na godišnja izvještajna razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. Ranija primjena je dopuštena. Ne očekuje se da će ove izmjene dovesti do značajnih promjena unutar Banke.

(4) Upotreba procjena i pretpostavki/materijalne neizvjesnosti u odnosu na procjene

Finansijski izvještaji sadrže vrijednosti zasnovane na rezervisanjima i izračunate korištenjem procjena i pretpostavki. Procjene i pretpostavke su zasnovane na historijskom iskustvu i drugim faktorima kao što su planiranje i očekivanja ili predviđanja budućih događaja koji se čine vjerovatnim iz trenutne perspektive. Budući da su procjene i pretpostavke podložne neizvjesnostima, to može dovesti do rezultata koji zahtijevaju korekcije knjigovodstvene vrijednosti odgovarajuće imovine i obaveza u budućim periodima. Značajne procjene i pretpostavke u Banci odnose se na:

Rezervisanja za kreditni rizik

Banka redovno procjenjuje naplativost svojih problematičnih kredita i priznaje odgovarajuće rezervisanja za rizik u slučaju obezvređenja. Procjene iznosa, trajanja i vjerovatnog nastanka očekivanih povratnih novčanih tokova vrše se prilikom procjene nadoknadivosti. Ova procjena je zasnovana na detaljnoj analizi i pretpostavkama, koje su ipak podložne nesigurnostima. Drugačija procjena ovih pretpostavki može rezultirati značajno drugačijim mjerenjem rezervisanja za kreditni rizik.

Model za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka zahtijeva procjenu značajnog povećanja kreditnog rizika i koristi historijske podatke i njihove ekstrapolacije, posmatrane podatke i pojedinačne procjene, kao i grupisanje slične imovine kada pogoršanje kreditnog rizika treba procijeniti na kolektivnoj osnovi. Nesigurnost koja je svojstvena procjeni očekivanih kreditnih gubitaka trenutno je visoka, posebno zbog povećane volatilnosti privrednog okruženja kao posljedice sukoba u Rusiji i na Bliskom Istoku koji još uvijek traju, kao i još uvijek prisutnih inflatornih pritisaka.

Zbog činjenice da trenutni razvoj nije usporediv s historijskim podacima u postojećim modelima, Addiko je riješio nesigurnost razmatranjem prilagodbi nakon modela (PMA). Ove prilagodbe uglavnom pokrivaju sposobnost PD modela da ispravno obuhvate neizvjesnost budućnosti i visoku ukupnu volatilnost makroekonomskog okruženja.

Za dalje informacije o metodologiji rezervisanja za kreditni rizik pogledajte finansijska sredstva u napomeni (15) Finansijski instrumenti kao i u Izvještaju o rizicima pod napomenom (57) Kretanja rezervisanja i napomenu (57.1) Način izračuna rezervisanja za rizike.

Rezervisanja

Uspostavljanje odredbi također se temelji na presudama. Mora se donijeti odluka o tome u kojoj mjeri Banka ima obvezu koja proizlazi iz prošlog događaja i je li vjerojatan odljev ekonomski korisnih resursa za ispunjenje tih obaveza. Nadalje, potrebne su procjene s obzirom na iznos i dospijeće budućih novčanih tokova.

Odredbe za pravne postupke obično zahtijevaju viši stupanj prosudbe od drugih vrsta odredbi. Kada su stvari u ranoj fazi, računovodstvene prosudbe mogu biti teške zbog visokog stupnja neizvjesnosti povezanog s utvrđivanjem postoji li sadašnja obaveza i procjenom vjerojatnosti i iznosa odljeva koji mogu nastati. Kako stvari napreduju, menadžment i pravni savjetnici kontinuirano procjenjuju treba li se priznavati rezervisanja, revidirajući prema potrebi prethodne procjene. U naprednijim fazama obično je lakše napraviti procjene oko bolje definiranog skupa mogućih ishoda. Izračun potencijalnih gubitaka općenito uzima u obzir moguće scenarije kako bi se parnica riješila i njihovu vjerojatnost, uzimajući u obzir povijest prijašnjih presuda i ocjena neovisnih odvjetničkih društava. U određenim slučajevima, zbog kratkog horizonta dostupnih povijesnih podataka i značajne neizvjesnosti u smjeru sudskih odluka, kao i tržišnih uvjeta, usvojena metodologija i pretpostavke mogu biti predmet ažuriranja u narednim izvještajnim razdobljima. Pojediniosti o rezerviranjima za pravne predmete i nesigurnosti procjena opisani su u Napomeni (25) Rezervisanja.

Oporezivanje

Banka obračunava porezne obveze u skladu s poreznim zakonima Federacije Bosne i Hercegovine. Porezne prijave podliježu odobrenju poreznog tijela koje je ovlašteno izvršiti naknadni uvid u evidenciju poreznih obveznika.

Ugovori o najmu

Primjena MSFI-ja 16 zahtijeva od Banke donošenje prosudbi koje utječu na vrednovanje obveza po najmu i vrednovanje imovine s pravom korištenja. Trajanje najma koje odredi Banka sastoji se od neopozivih razdoblja ugovora o najmu, razdoblja pokrivenih opcijom produženja najma ako je Banka razumno sigurna da će iskoristiti tu opciju i razdoblja pokrivena opcijom raskida najma ako je Banka razumno sigurna da neće iskoristiti tu mogućnost. Ako dođe do značajnog događaja ili značajnih promjena u okolnostima koje su pod kontrolom Banke, uvjeti najma se ponovno procjenjuju, posebno u pogledu mogućnosti produženja ili raskida. Za ugovore o najmu na neodređeno vrijeme Banka procjenjuje dužinu ugovora korištenjem modela planiranja.

Sadašnja vrijednost plaćanja najma utvrđuje se korištenjem inkrementalne stope zaduživanja (diskontne stope) koja predstavlja bezrizičnu stopu, prilagođenu swap stopama zemlje prema defaultu koje se primjenjuju za zemlju i valutu ugovora o najmu i za sličan rok, prilagođen dodatkom na osnovu srednjih do dugih kreditnih mogućnosti. Krivulja osigurane kamatne stope Addiko odražava omjer kredita i vrijednosti od 60%. Općenito, određivanje diskontnih stopa temelji se na principu određivanja cijena po tržišnim uvjetima.

Za daljnje pojediniosti o postupanju s ugovorima o najmu pogledajte napomenu (8) Najmovi.

(5) Uticaj klimatskih promjena na finansijske izvještaje

Addiko podržava prelaz na ugljično neutralnu privredu i smanjit će svoj uticaj smanjenjem direktnih emisija iz vlastitog bankovnog poslovanja i indirektno kroz kreditne aktivnosti. Što se tiče vlastitih bankovnih operacija, planirane mjere do 2030. ili već poduzete uključuju značajno povećanje udjela električnih vozila (BEV) u voznom parku, ugradnju fotonaponskih modula na objekte u vlastitom vlasništvu, zamjenu sistema na fosilna goriva i prijeći na obnovljive izvore energije koji se koriste za električnu energiju ili grijanje.

U pripremi finansijskog izvještaja, Addiko je uzeo u obzir klimatske promjene i inherentni rizik za nefinansijsku i finansijsku imovinu. Uticaj rizika povezanih s klimatskim promjenama procijenjen je na sljedeći način:

- Umanjenje vrijednosti imovine: Addikova ESG strategija i planirane mjere zamjene uzete su u obzir pri utvrđivanju knjigovodstvene vrijednosti dugotrajne imovine (nekretnine, postrojenja i oprema i investicijskih nekretnina). Na temelju procjene nije identificirana potreba za umanjjenjem vrijednosti.
- Korisni vijek trajanja imovine: Uticaj strategije održivosti i planiranih mjera na vijek trajanja dugotrajne imovine. Procjena nije utvrdila nikakav uticaj na finansijske izvještaje.
- Očekivani kreditni gubici (ECL): Na temelju procjene rizika povezanih s klimatskim promjenama i drugih ekoloških rizika (C&E rizici) Addiko je zaključio da postoji uticaj na kreditni rizik, iako ne postoji neposredna materijalna prijetnja s obzirom na granularnost i diverzifikaciju kreditnog portfelija. Budući da C&E rizici već utiču na makroekonomske pokazatelje, Addiko je uzeo u obzir uticaj tranzicijskih rizika povezanih s klimom u makroekonomskim finansijskim prognozama korištenim u izračunu ECL-a, čime je direktno uticao na

rezerviranja za rizike portfolija kredita i posljedično na finansijske izvještaje. Nadalje, procjena rizika povezanih s klimom i okolišem uključena je u proces odobravanja kredita relevantnih malih i srednjih klijenata, što može uticati na ocjenu, a time i ECL tih klijenata.

(6) Osnove mjerenja

Finansijski izvještaji pripremljeni su na osnovu historijskog troška, osim za sljedeće materijalno značajne stavke koje se mjere na sljedećoj alternativnoj osnovi na svaki datum izvještavanja.

Stavke	Osnova mjerenja
Investicijski vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Fer vrijednost
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	Knjigovodstvena vrijednost i fer vrijednost umanjena za troškove prodaje nižu

(7) Preračunavanje stranih valuta

Preračunavanje stranih valuta u Banci je u skladu sa odredbama MRS 21. Monetarna imovina i obaveze se preračunavaju po kursu važećem na dan bilansa stanja.

Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po fer vrijednosti preračunavaju se primjenom valutnog kursa važećeg na datum procjene fer vrijednosti. Nemonetarne stavke u stranoj valuti iskazane po historijskom trošku se ne preračunavaju ponovno na dan bilansa. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u izvještaju o dobiti i gubitku perioda.

Banka vrednuje svoju imovinu i obaveze prema srednjem kursu Centralne banke Bosne i Hercegovine koji je važeći na dan izvještaja o finansijskom položaju. Kursevi Centralne banke Bosne i Hercegovine za najznačajnije valute koje je Banka primjenjivala u izradi bilansa na izvještajne datume su kako slijedi:

31 Decembar 2023	1 EUR = 1.95583 KM	1 USD = 1.769982 KM
31 Decembar 2022	1 EUR = 1.95583 KM	1 USD = 1.833705 KM

(8) Najmovi

8.1. Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka vrši provjeru da li se ugovor odnosi na, ili sadrži elemente najma. Najmom se smatra ugovor ili dio ugovora kojim se stiče pravo korištenja neke imovine na određeni vremenski period u zamjenu za određenu naknadu. Za vršenje ove procjene potrebno je odrediti da li ugovor sadrži konkretnu imovinu, da li Banka suštinski stiče sve ekonomske koristi od korištenja te imovine tokom perioda korištenja, te da li Banka ima pravo da kontroliše način korištenja te imovine.

Imovina s pravom korištenja se prvobitno vrednuje po cijeni koštanja, odnosno početnom iznosu obaveze po osnovu najma umanjenom za sve rate najma plaćene prije početnog datuma, uvećanom za sve direktne troškove i procijenjene troškove demontaže, uklanjanja ili vraćanja predmeta najma u prvobitno stanje i umanjenom za sve primljene poticaje za taj najam. Pravo korištenja imovine se zatim linearno amortizuje na period najma ili korisni vijek predmetne imovine, koji god je kraći. Banka također procjenjuje pravo korištenja imovine u pogledu umanjenja vrijednosti, u slučaju prisustva relevantnih indikatora.

Obaveza po osnovu najma se prvobitno vrednuje po sadašnjoj vrijednosti plaćanja za najam plativih u periodu najma diskontovanih po kamatnoj stopi sadržanoj u najmu ili, ukoliko se ta stopa ne može jednostavno utvrditi, po Bančinoj inkrementalnoj kamatnoj stopi zaduženja. Time se sve obaveze po osnovu najma prikazuju u izvještaju o finansijskom položaju po principu "prava korištenja". Jedini izuzetak čine najmovi na period od 12 mjeseci ili kraće, kao i najmovi gdje predmetna imovina ima nisku nabavnu vrijednost, pošto Odbor za međunarodne računovodstvene standarde smatra da je najam male vrijednosti ako se radi o 5.000 USD ili manje. U takvim slučajevima ugovori o najmu se prikazuju van izvještaja o finansijskom položaju, a troškovi najma se knjiže linearno tokom preostalog perioda najma.

MSFI 16 dopušta najmoprimcu da ne odvaja komponente koje nisu najmovi, već da umjesto toga obračunava sve najmove i povezane komponente koje nisu najmovi kao jedan aranžman. Banka nije iskoristila ovu praktičnu mogućnost.

Plaćanje najma obično uključuje fiksna plaćanja umanjene za poticaje najma i varijabilna plaćanja koja zavise od indeksa ili stope. Opcije produženja, raskida i opcije kupovine se također razmatraju, vidi napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama, a također moraju biti uključeni i iznosi za koje se očekuje da će biti plativi pod garancijom preostale vrijednosti u mjerenu obaveza zakupa.

Nakon početnog mjerenja, obaveza zakupa sa smanjuje izvršena plaćanja i povećava za kamate. Ponovo se mjeri tako da odražava bilo kakvu procjenu ili izmjenu ili ako postoje promjene u nepromjenjivim fiksnim plaćanjima. Kada se obaveza zakupa ponovo izmjeri, odgovarajuća usklađivanja odražavaju se u pravu korištenja sredstva ili u računu dobiti i gubitka ako je pravo korištenja sredstva već svedeno na nulu.

8.2. Prezentacija u finansijskim izvještajima

Banka kao najmoprimac, pravo korištenja imovine prikazuje u stavci "Nekretnine, postrojenja i oprema" u materijalnoj imovini u izvještaju o finansijskom položaju. Obaveze po zakupu prikazuju se u stavci "Ostale finansijske obaveze" u izvještaju o finansijskom izvještaju. Obračun deprecijacije prava korištenja imovine predstavljena je u stavci "Deprecijacija i amortizacija" u izvještaju o dobiti i gubitku. Troškovi kamata na obaveze po zakupu prikazani su u stavci "Troškovi kamata" u izvještaju o dobiti i gubitku.

Što se tiče prezentacije u Izvještaju o novčanom toku, najmoprimci moraju predstaviti kratkoročna plaćanja najma, otplate najma imovine male vrijednosti i promjenjive isplate najma koji nisu uključeni u mjerenje obaveze najma, kao dio operativnih aktivnosti. Novac plaćen za kamatni dio obaveze najma mora biti predstavljen ili kao operativna aktivnost ili kao finansijska aktivnost. Banka je odlučila da kao dio operativnih aktivnosti uključiti plaćanja po osnovu kamatnog dijela obaveze najma.

(9) Zarada po dionici

Banka prikazuje zaradu po dionici (EPS) u skladu s MRS-om 33 Zarada po dionici za svoje redovne dionice. Osnovni EPS izračunava se dijeljenjem dobiti ili gubitka koji se može pripisati redovnim dioničarima banke s ponderiranim prosječnim brojem dionica u obradi tokom razdoblja. Razrijeđena zarada po dionici utvrđuje se usklađivanjem dobiti ili gubitka koji se može pripisati redovnim dioničarima za sve druge promjene prihoda ili rashoda koje bi proizašle iz konverzije razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica i povećanjem ponderiranog prosječnog broja redovnih dionica u obradi za ponderirani prosjek broj dodatnih redovnih dionica koje bi mogle biti uz pretpostavku konverzije svih razrjeđivih potencijalnih redovnih dionica. Budući da Banka ne izdaje dioničke opcije, osnovna (nerazrijeđena) zarada po dionici jednaka je razrijeđenoj zaradi po dionici.

(10) Neto prihod od kamata

Za sve finansijske instrumente mjerene po amortizovanom trošku kao i za kamatonosnu finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit i finansijsku imovinu koja se ne drži radi trgovanja mjerenu po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, prihodi od kamata i rashodi od kamata se knjiže po efektivnoj kamatnoj stopi.

Amortizovani trošak je iznos vrijednosti finansijske imovine ili finansijske obaveze izmjerene pri prvom priznavanju, umanjene za otplate glavnice, umanjene ili uvećane za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospelju. Za finansijsku imovinu, taj iznos se usklađuje sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Bruto knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je amortizovani trošak finansijske imovine prije usklađivanja sa eventualnim rezervisanjima za gubitke. Za kupljenu ili stvorenu finansijsku imovinu koja je umanjena za kreditne gubitke, efektivna kamatna stopa usklađena sa kreditnim gubicima se utvrđuje diskontovanjem budućih novčanih tokova, uključujući i kreditne gubitke, na amortizovani trošak dužničkog instrumenta prema prvom priznavanju.

Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća novčana plaćanja ili primitke kroz očekivani vijek trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je to moguće, kraći period, na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine, osim kupljene i stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke ili amortizovanog troška finansijske obaveze. Izračun uključuje transakcijske troškove i naknade te plaćene ili primljene

bodove koji su sastavni dio efektivne kamatne stope (osim finansijskih instrumenata mjenjenih po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka) te premije i diskonte. Očekivani kreditni gubici se zanemaruju.

Za finansijsku imovinu koja naknadno pretrpi kreditne gubitke, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na amortizovani trošak finansijske imovine. Ukoliko se u narednim periodima stanje kreditnog rizika finansijskog instrumenta umanjeno za kreditne gubitke poboljša tako da finansijsko sredstvo više nije predmet kreditnog gubitka, prihod od kamata se priznaje primjenom efektivne kamatne stope na bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine (s izuzetkom kupljene ili stvorene finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke gdje se izračun prihoda od kamata ne vraća na bruto osnovu čak i ukoliko se kreditni rizik imovine popravi).

Prihod od kamata za imovinu koja se drži za trgovanje i kamatne komponente derivata se prikazuju pod "neto prihod od kamata". Promjene čiste fer vrijednosti nastale trgovanjem imovinom i obavezama se prikazuju pod "neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Negativne kamate od finansijske imovine i finansijskih obaveza se prikazuju pod "neto prihod od kamata".

(11) Neto prihod od naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija (osim onih koji čine sastavni dio efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu ili finansijsku obavezu su uključene efektivnu kamatnu stopu) se tretiraju u skladu sa MSFI 15 Prihodi iz ugovora s kupcima i prikazuju se pod "neto prihod od naknada i provizija". Banka svoje prihode ostvaruje od ugovora s klijentima o prijenosu usluga tokom vremena i u određenom trenutku u poslovnim segmentima. To je u skladu s informacijama o prihodima koje se objavljuju za svaki izvještajni segment prema MSFI 8 Operativni segmenti.

Prema MSFI 15, prihod se priznaje kada Banka izvrši preuzetu obavezu i kupcu isporuči obećanu uslugu. Mora postojati vjerovatnoća da će Banka iz toga imati ekonomsku korist i iznos se može pouzdano utvrditi, bez obzira na to kada se vrši plaćanje. Prihod se mjeri po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili će se potraživati, uzimajući u obzir ugovorom definisane uslove plaćanja ali ne i poreze i druge dadžbine.

Naknade zarađene za pružanje usluga tokom određenog vremenskog razdoblja obračunavaju se tokom tog razdoblja. S druge strane, prihod od naknada zarađen pružanjem određenih usluga trećim stranama ili nastupom određenog događaja priznaje se po završetku temeljne transakcije. Uzimajući u obzir klase proizvoda, sljedeće usluge se akumuliraju tokom razdoblja:

- *Računi i paketi*, ova kategorija uključuje prihode i rashode od naknada od redovitih mjesečnih naknada za račun/paket, uključujući mjesečne naknade za samostalno internet bankarstvo, mobilno bankarstvo, SMS usluge i druge usluge (ne vezane uz kreditne kartice).
- *Zajmovi i depoziti*, koji predstavljaju prihode i rashode od naknada koji nisu sastavni dio efektivne kamatne stope izravno povezane s kreditnim poslovanjem (npr. naknada za otplatu limita) koji se ne tretiraju kao prihod od kamata
- *Vrijednosni papiri*, koji predstavljaju prihode i rashode od provizija od upravljanja imovinom
- *Bankarsko osiguranje*, koje predstavlja prihod i rashod od provizija od posredovanja u osiguranju.

Naknade koje generiraju sljedeći proizvodi priznaju se po završetku osnovne transakcije:

- *Transakcijske usluge*, koje predstavljaju prihod od naknada koje se naplaćuju klijentima za obavljene transakcije (osim kreditnih kartica) kao što su nalog za plaćanje, trajni nalog
- *Kartice*, koje predstavljaju prihod od naknada u vezi s unaprijed plaćenim i kreditnim karticama (kao što su mjesečne članarine) i stjecanje poslova kao što su članarine, naknade za razmjenu, naknade za sheme, naknade za usluge itd.
- *FX & DCC*, koji predstavljaju prihod od naknada u vezi s deviznim transakcijama kao što su naknade od promptnih deviznih transakcija ili dinamičkih konverzija valuta.
- *Finansiranje trgovine*, koje predstavlja prihod od naknada zarađen pružanjem transakcijskih usluga trećim stranama, kao što je dogovaranje stjecanja dionica ili drugih vrijednosnih papira.

Ostali troškovi naknada i provizija uglavnom se odnose na naknade za transakcije i usluge koje se knjiže na trošak u trenutku kada su usluge primljene.

U bilješci (29) Neto prihod od naknada i provizija u bilješkama uz izvještaj o dobiti ili gubitku, prikaz proizvoda koristi se kao osnova za prezentaciju.

(12) Neto rezultat od finansijskih instrumenata

Neto rezultat od finansijskih instrumenata koji se drže za trgovanje obuhvata sve dobitke i gubitke iz promjena u fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza koje se drže za trgovanje, ostvarene dobiti i gubitaka po osnovu prestanka priznavanja, rezultate trgovanja vrijednosnicama i derivatima, neučinkovite dijelove prikazane u fer vrijednosti i transakcijama u svrhu zaštite novčanih tokova od rizika, te dobitaka iz konverziji valuta i gubitaka od monetarne imovine i obaveza. Banka je odabrala da prikaže kretanje čiste fer vrijednosti imovine i obaveza koje drži za trgovanje u prihodima iz trgovanja, bez povezanih kamatnih prihoda, rashoda i dividendi, koje su prikazane u "Neto prihodu od kamata".

Neto rezultat finansijske imovine kojom se ne trguje obvezno po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuje sve dobitke i gubitke od promjena u fer vrijednosti te imovine, realizirane dobitke i gubitke od prestanka priznavanja i dividende.

Neto rezultat od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuje dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja i dividendu. Finansijska imovina i obaveze po amortiziranom trošku uključuju dobitke i gubitke po osnovu prestanka priznavanja.

(13) Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja

Ostali prihodi iz redovnog poslovanja i ostali rashodi iz redovnog poslovanja odražavaju sve druge prihode i rashode koji se ne mogu direktno pripisati redovnom poslovanju, npr. dobit i gubitak iz prodaje nekretnina i prihod iz upotrebe imovine koja je predmet najma. Pored toga, obuhvata rashode za ostale poreze i određene regulatorne naknade (bankarske naknade, naknade Agenciji za osiguranje depozita).

(14) Ostali rezultat

Ostali rezultat uključuje troškove i prihode iz sudskih sporova, operativnih rizika i gubitaka od umanjenja vrijednosti te ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti za nefinansijsku imovinu i za imovinu klasifikovanu kao namijenjenu prodaji i skupine za otuđenje. Pored toga, sadrži promjene u rezervisanjima za sudske sporove. Nadalje, dobiti i gubici modifikacije prikazani su u ovoj poziciji.

(15) Finansijski instrumenti

Prezentacija stavki u izvještaju o finansijskom položaju kao takva odražava prirodu finansijskih instrumenata. Finansijski instrument je svaki ugovor iz kojeg proističe finansijska imovina jedne ugovorne strane i finansijska obaveza ili vlasnički instrument druge ugovorne strane.

15.1. Klasifikacija i mjerenje

Poslovni modeli

Sva finansijska imovina mora biti dodijeljena jednom od dole opisanih poslovnih modela. Pri prvom mjerenju finansijske imovine se pojedinačno određuje da li se radi isključivo o plaćanju glavnice i kamata (eng. SPPI), ukoliko imovina pripada jednoj od sljedećih kategorija:

- *Držanje radi naplate*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovoreni novčanih tokova.
- *Držanje radi naplate i prodaje*: finansijska imovina se drži u cilju naplate ugovoreni novčanih tokova i prodaje finansijske imovine.
- *Ostalo*: finansijska imovina se drži za trgovanje ili ne zadovoljava uslove za gornje kategorije, nije identifikovana u Banci.

U rijetkim slučajevima kada subjekt promijeni poslovni model koji koristi za upravljanje određenom finansijskom imovinom, neophodno je izvršiti reklasifikaciju kompletne finansijske imovine obuhvaćene tom promjenom. Ova vrsta naknadnih promjena ne zahtijeva reklasifikaciju niti korekciju ranijih perioda. Smatra se da prodaja zbog povećanja kreditnog rizika, prodaja blizu dospijeca i rijetke prodaje izazvane događajima koji se ne ponavljaju nisu u suprotnosti sa modelom "držanja radi naplate".

Karakteristike ugovorenih novčanih tokova

Za procjenu da li su ugovorni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamate, "glavnica" se definiše kao fer vrijednost finansijske imovine od početnog priznanja. "Kamata" se definiše kao naknada za vremensku vrijednost novca, za kreditni rizik povezan sa iznosom glavnice koji je neizmiren tokom određenog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike i troškove kreditnog posla (npr. rizik likvidnosti i administrativni troškovi), kao i profitna marža.

Prilikom procjene da li su ugovoreni novčani tokovi isključivo plaćanja glavnice i kamata (SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove instrumenta i analizira postojeći portfolio na osnovu kontrolne liste za kriterije isključivog plaćanja glavnice i kamata. Ovo uključuje procjenu da li finansijska imovina sadrži ugovoreni rok koji bi mogao promijeniti vremenski period ili iznos ugovorenih novčanih tokova poput onih da ne ispunjava ovaj uslov, s obzirom na sljedeće: potencijalne događaje koji bi promijenili iznos ili vremenski okvir novčanih tokova, uslovi prijevremenog plaćanja i produženja roka, uslovi koji ograničavaju potraživanje Banke na novčane tokove od određene imovine i mogućnosti koje mijenjaju naknadu za vremensku vrijednost novca.

Značajna područja koja su predmet prosudbe su jednostrane izmjene marže i kamatnih stopa, odredbe o prijevremenom plaćanju, druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje, finansiranje projekata i testiranje po referentnim vrijednostima za kredite sa neusklađenim kamatama.

SPPI usklađenost se procjenjuje na sljedeći način:

- Procjenom jednostranih izmjena marže i kamatnih stopa je zaključeno da prenošenje troškova osnovnog ugovora o pozajmici, odredbe čiji je cilj očuvanje stabilnosti profitne marže i promjene kamatne stope odražavaju pogoršanje kreditnog rejtinga, ali ne ugrožavaju SPPI.
- Odredbe o prijevremenom plaćanju: ukoliko iznos prijevremenog plaćanja odražava neizmireni iznos glavnice, kamate i naknada vezan za raniju otplatu odredbe nisu od kritičnog značaja. Naknada za prijevremeno plaćanje mora biti manja od iznosa gubitka kamatne marže i gubitka kamate.
- Druge karakteristike koje se odnose na uslovno plaćanje: to su tipične sporedne poslovne klauzule gdje kazna predstavlja povećane troškove za praćenje rizika ili nadoknadu izgubljene dobiti koja je povezana s pokrenutim događajem. Takve klauzule ne ugrožavaju SPPI test
- Finansiranje projekata: ukoliko nema upućivanja na izvršenje određenog poslovnog projekta i ukoliko dužnik raspolaže dovoljnim kapitalom da može apsorbovati gubitke i time ne ugrožava svoju sposobnost redovne otplate kredita, smatra se da je prošao SPPI test.
- Pozajmice sa promjenjivom kamatnom stopom: ako zajam sadrži karakteristike neusklađenih kamata (datum utvrđivanja kamate pada prije početka perioda, referentna stopa se ne podudara sa intervalom utvrđivanja kamate, i sl.), mora se procijeniti je li vremenska vrijednost monetarne komponente kamate značajno izmijenjena (da li bi neusklađenost kamata mogla rezultirati ugovorno nediskontovanim novčanim tokovima koji se značajno razlikuju od referentnih uslova), obavezno se vrši testiranje po referentnim vrijednostima.
- Finansijski instrumenti sa odredbama zaštite okoliša, društva i upravljanja (ESG) koji mijenjaju ugovorne novčane tokove na temelju zajmoprimca koji ispunjava određene ugovorom određene ESG ciljeve: u slučaju izdavanja ili sticanja instrumenata sa odredbama ESG, Addiko politika provjerava može li učinak odredbe ESG imati samo de minimis učinak na ugovorne novčane tokove zajma, tada karakteristika ne utiče na klasifikaciju zajma. Međutim, ako bi učinak odredbe ESG mogao biti veći od de minimis, tada će se odredba procijeniti je li u skladu s osnovnim ugovorom o kreditiranju i ispunjava li kriterij SPPI.

Prilikom izvršavanja ovog testa, prvo priznavanje, ugovoreni nediskontovani novčani tokovi finansijskog instrumenta se porede sa referentnim novčanim tokom, odnosno ugovorenim nediskontovanim novčanim tokovima koji bi nastali da nije došlo do izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente. Efekti izmjene vremenske vrijednosti monetarne komponente se razmatraju u svakom izvještajnom periodu, kao i kumulativno tokom vijeka trajanja finansijskog instrumenta. Test referentnih vrijednosti je zasnovan na spektru realnih scenarija. Odgovarajući referentni finansijski instrument je instrument sa istim kvalitetom kredita i uslovima ugovora, osim izmjene, bez obzira da li se odnosi na stvarno postojeću ili hipotetičku imovinu. Ukoliko subjekt zaključi da bi se ugovoreni (nediskontovani) novčani tokovi mogli značajno razlikovati (prag je 10%) od (nediskontovanih) referentnih novčanih tokova (periodično ili kumulativno), finansijska imovina ne zadovoljava zahtjeve iz tačaka 4.1.2(b) i 4.1.2A(b) MSFI 9 i stoga se ne može mjeriti po amortizovanom trošku ili kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI).

Tokom 2022. i 2023. godine nije bilo finansijskih instrumenata sa karakteristikama koje upućuju na neusklađenost kamata, što bi vodilo u mjerenje po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Značajan obim finansijskih instrumenata sa kritičnim karakteristikama se ne očekuje zato što interna politika za nove proizvode eliminiše karakteristike koje potencijalno ne bi zadovoljile ovaj uslov.

Klasifikacija i mjerenje finansijske imovine i finansijskih obaveza

Finansijska imovina

Na osnovu poslovnog modela subjekta i karakteristika ugovornih novčanih tokova, Banka klasifikuje finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku samo ako je cilj poslovnog modela subjekta da drži finansijsku imovinu, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice ("SPPI kriterij").
- Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI), ako se imovina drži u poslovnom modelu u kojem se imovina drži i da bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i da bi se imovina prodala, a ugovoreni novčani tokovi su isključivo plaćanja glavnice i kamate na neplaćenu glavnice (jednostavna karakteristika zajma).
- Finansijska imovina koja ne ispunjava ove kriterije se mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVTPL). Pored toga, ugrađeni derivati više neće biti odvojeni od osnovnih ugovora o finansijskoj imovini. Finansijski instrument se procjenjuje u cjelini i mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Banka postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument. Finansijski instrumenti se prvobitno mjere po fer vrijednosti sa uključenim transakcijskim troškovima (osim finansijskih instrumenata koji se mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, za koje se transakcijski troškovi priznaju direktno u izvještaju o dobiti i gubitku). Uobičajene (spot) kupnje i prodaje finansijske imovine priznaju se na datum trgovanja.

Finansijska imovina sa karakteristikama prijevremene otplate koja dopušta ili zahtijeva od stranke u ugovoru da plati ili dobije razumnu naknadu za prijevremeni raskid ugovora - što dovodi do situacije da iz perspektive vlasnika imovine može postojati takozvana negativna naknada (iznos prijevremene otplate mogao bi biti manji od neisplaćene glavnice i kamata) - može se mjeriti po amortiziranom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, umjesto po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Da bi se kvalificiralo za mjerenje po amortizovanom trošku, sredstvo se mora držati u okviru poslovnog modela „držanje radi naplate“.

Pri početnom priznavanju, finansijska imovina se klasifikuje u jednu od niže navedenih kategorija, a osnova ove klasifikacije zavisi od poslovnog modela subjekta i ugovorenih karakteristika novčanih tokova finansijske imovine. Naknadno mjerenje se vrši u zavisnosti od kategorije.

Finansijska imovina po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po amortizovanom trošku, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnice. Finansijska imovina se pri početnom priznavanju mjeri po fer vrijednosti umanjenoj za otplate glavnice, umanjenoj ili uvećanoj za kumulativni iznos amortizacije po metodi efektivne kamatne stope za bilo koju razliku između tog prvobitnog iznosa i iznosa po dospijeću, uz usklađivanja po osnovu umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "Prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine". Veći dio finansijske imovine Banke se mjeri po amortizovanom trošku. Dobici i gubici od prestanka priznavanja iskazuju se u retku "Neto rezultat finansijskih instrumenata".

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasifikuje i naknadno mjeri po fer vrijednosti kroz drugu sveobuhvatnu dobit, pod uslovom da se finansijska imovina drži po modelu držanja za naplatu i prodaju i ukoliko se ugovorni novčani tokovi odnose isključivo na plaćanja glavnice i kamate na glavnice. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti a sva kretanja se priznaju kroz drugu sveobuhvatnu dobit, a procjena umanjenja vrijednosti se vrši po novom modelu očekivanog kreditnog rizika (eng. ECL model).

Prihodi od kamata se prikazuju u stavci "Prihodi po osnovu kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Umanjenje vrijednosti se prikazuje u stavci "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine". Razlika između fer vrijednosti i amortizovanog troška se prikazuje pod "Rezerve fer vrijednosti" u finansijskom izvještaju o promjenama u kapitalu. Promjene fer vrijednosti dužničkih instrumenata tokom izvještajnog perioda se prikazuju u stavci "Rezerva fer vrijednosti - dužnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti. Dobit i gubici od prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "Neto rezultat od finansijskih instrumenata".

Za vlasničke instrumente koji se ne drže za trgovanje, subjekti mogu pri početnom priznavanju neopozivo odabrati da klasifikuju instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. FVTOCI). Ovaj izbor se može napraviti za svaku investiciju zasebno. Sve naknadne promjene fer vrijednosti se prikazuju u stavci "Rezerva fer vrijednosti - vlasnički instrumenti" u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, bez preračunavanja u izvještaju o dobiti ili gubitku.

Banka je kao ulaganja koja se mjere po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI) odredila manji portfolio vlasničkih instrumenata. Ovaj alternativni način prikazivanja je odabran zbog toga što su te investicije načinjene iz strateških razloga a ne radi sticanja dobiti iz kasnije prodaje, tako da u kratkoročnoj i srednjoročnoj perspektivi nije planirana prodaja ovih investicija.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijskoj imovini koja se drži za trgovanje ili koja ne potpada pod poslovni model držanja za naplatu i držanja za naplatu i prodaju će se dodijeliti drugi poslovni model i ista će se mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Pored toga, Banka može iskoristiti opciju i odrediti da se određena finansijska imovina mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak. Prihod od kamata i prihod od dividendi se prikazuju u stavci "Prihodi od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope". Dobit i gubici od revalorizacije i prestanka priznavanja se prikazuju u stavci "Neto rezultat od finansijskih instrumenata". Pored toga, svaki finansijski instrument čiji novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata se obavezno mjeri u ovoj kategoriji, čak i ukoliko se drži po poslovnom modelu držanja za naplatu i prodaju.

Finansijska imovina koja se ne drži za trgovanje se sastoji od dvije potkategorije i dodjeljuje se poslovnom modelu "ostalo", a mjeri se po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

- *Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*

Pri početnom priznavanju, Banka može neopozivo odrediti da će određenu finansijsku imovinu, koja bi se inače naknadno mjerila po amortizovanom trošku ili fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak, ukoliko će time izbjeći ili značajno umanjiti nedosljednosti prilikom priznavanja i mjerenja (odnosno "računovodstvenu neusklađenost") do kojih bi inače došlo mjerenjem imovine i obaveza ili priznavanjem dobitaka ili gubitaka po raznim osnovama. Trenutno u Banci nema takvih slučajeva.

- *Finansijska imovina koja se obavezno mjeri po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak*

Finansijska imovina se svrstava u ovu kategoriju ukoliko novčani tokovi nisu isključivo plaćanja glavnice i kamata ili ukoliko se drži po nekom drugom poslovnom modelu osim držanja za trgovanje.

Vlasnički instrumenti koji se drže za trgovanje i vlasnički instrumenti koji se ne drže za trgovanje (a pri početnom priznavanju nisu svrstani u mjerenje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit) se mjere po fer vrijednosti kroz dobit i gubitak.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze klasificiraju se i mjere po amortiziranom trošku osim ako se ne mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Kada se izvrši modifikacija ili zamjena finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku koja ne rezultira prestankom priznavanja, subjekt priznaje svaku prilagodbu amortiziranog troška finansijske obaveze koja proizlazi iz modifikacije ili zamjene u dobiti ili gubitku na datum modifikacije ili zamjene.

Finansijske obaveze mjerene po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha sastoje se od finansijskih obaveza koje se drže radi trgovanja i finansijskih obaveza koje se mjere po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha pri početnom priznavanju. Promjene fer vrijednosti obaveza iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha koje proizlaze iz promjena u vlastitom kreditnom riziku obaveze priznaju se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a preostali iznos promjene fer vrijednosti mora se prikazati u računu dobiti i gubitka. Banka nije iskoristila opciju označavanja nekih finansijskih obaveza mjenjenih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha tokom 2023. i 2022. godine.

Banka nije odredila računovodstvene odnose zaštite u tekućoj niti u prethodnoj godini.

15.2. Umanjenje vrijednosti

U primjeni "forward-looking" modela očekivanog kreditnog gubitka (eng. ECL), Banka priznaje očekivani kreditni gubitak i ažurira očekivane kreditne gubitke priznate na datum svakog izvještaja kako bi realno prikazala promjenu kreditnog rizika finansijske imovine.

Standardi koji se odnose na umanjenje vrijednosti mjere očekivani kreditni gubitak na osnovu realnih i dokazivih informacija, što uključuje historijske i tekuće informacije i prognoze, te stoga razmatraju buduće kreditne gubitke u različitim scenarijima.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak je očekivana sadašnja vrijednost gubitaka do kojih će doći ako dužnici u ne-kom trenutku prije konačnog dospjeća finansijske imovine ne ispune svoje obaveze, uz istovremeno razmatranje vjerovatnoće tog neispunjenja i nastanka kreditnog gubitka (gubitak uzrokovan neispunjenjem obaveza).

Pregled izračuna očekivanog kreditnog gubitka

Banka određuje očekivani kreditni gubitak kao razliku između novčanih tokova koji dopijevaju prema Banci u skladu sa ugovorenim uslovima finansijskog instrumenta i novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje. Iako MSFI 9 navodi ovaj cilj, generalno ne propisuje detaljne metode i tehnike za postizanje istog.

Za utvrđivanje novčanih tokova čiji priliv Banka očekuje, Banka koristi pristup zasnovan na zbiru marginalnih gubitaka u kojem se očekivani kreditni gubici računaju kao zbir marginalnih gubitaka nastalih u svakom vremenskom periodu od izvještajnog datuma. Marginalni gubici se izvode iz individualnih parametara koji procjenjuju izloženost i gubitke u slučaju neispunjenja obaveza i uslovne vjerovatnoće neispunjenja obaveza u svakom periodu (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u vremenskom periodu X je uslovljena pretpostavkom da izloženost nastavlja da postoji do vremenskog perioda X). Cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se zasebno izračunava za svaki scenario uzimajući u obzir trenutne informacije i očekivanja za budućnost. Objedinjavanje konačnog očekivanog kreditnog gubitka se vrši na kraju, ponderisanjem različitih individualnih scenarija. Banka izračunava ukupno tri ishoda: Osnovni slučaj, optimistični slučaj i pesimistični slučaj, s tim da se povremeno simuliraju i nepovoljniji scenariji u cilju boljeg razumijevanja dinamike i potencijalnih rizika portfolija (vidi poglavlje Informacije o budućim događajima).

Predmetni period i parametri korišteni u kalkulaciji očekivanih kreditnih gubitaka zavise od dospjeća transakcije, nivo rizika transakcije prema MSFI 9 i korištenog makro scenarija. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do jedne godine, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika obavezno priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Parametri vjerovatnoće neispunjenja obaveza (eng. PD) odražavaju vjerovatnoću neispunjenja obaveza u određenom vremenskom periodu. Ovi parametri korišteni u izračunu očekivanog kreditnog gubitka se određuju na osnovu modela i metodologije koju je izradila interna služba Banke zadužena za razvoj modela. Generalno, modeli se specifično izrađuju za svaku zemlju i segment gdje god je to moguće i izvodljivo. Na određene dijelove portfolija se primjenjuju modeli na nivou Grupe koji odražavaju dostupnost podataka i karakteristike portfolija. U određenim slučajevima se iz prethodno spomenutih razloga koriste i eksterni podaci dobijeni od rejting agencija. Po pitanju metodologije, odabrani pristup je indirektno modeliranje. To znači da se postojeća Basel III metodologija koristi kao polazna osnova koja se zatim prilagođava kako bi u potpunosti zadovoljila zahtjeve MSFI 9. To pretpostavlja isključivanje svih kon-zervativnih pretpostavki iz modela, uključivanje unaprijed orijentisanih "point-in-time" informacija u metodologiju, kao i procjenu vremenske strukture cjeloživotne vjerovatnoće neispunjenja obaveza.

Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza (eng. EAD) predstavlja procijenjenu visinu izloženosti, uključujući otplate glavnice i kamata i očekivanu iskorištenost vanbilansnih obaveza. Izloženost u slučaju neispunjenja obaveza predstavlja bruto knjigovodstvenu vrijednost u trenutku neispunjenja obaveza, a sadašnja vrijednost novčanih tokova na datum izvještaja se izračunava diskontovanjem po efektivnoj kamatnoj stopi. U slučajevima gdje ugovor ne navodi dospjeće, za određivanje strukture novčanih tokova se koriste kvantitativni i/ili kvalitativni kriteriji (npr. okviri).

Gubitak u slučaju neispunjenja obaveza (eng. LGD) predstavlja procijenjenu visinu gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Za ovaj parametar se koristi pojednostavljeni pristup. Banka u izračun očekivanih kreditnih gubitaka prema MSFI 9 uključuje stručno utvrđene okvirne vrijednosti gubitka u slučaju neispunjenja obaveza. Te vrijednosti se interno usklađuju, a vršenjem kvalitativnih i/ili kvantitativnih provjera se osigurava njihovo postavljanje na odgovarajući nivo.

Pored općeg izračuna očekivanih kreditnih gubitaka zasnovanog na interno utvrđenim parametrima/metodologiji rizika, primjenjuje se i pristup na nivou portfolija za određene okolnosti koje se drugačije ne mogu adekvatno razmatrati unutar općeg okvira, a relevantne su za izvještajni datum. Ovi aspekti se odnose ali nisu ograničeni na dostupnost i kvalitet podataka, slabosti modela/parametara, ograničene vremenske serije i/ili vremenska odstupanja u podacima. Definisan je formalizovani pristup kojim će se osigurati dosljedna i pouzdana primjena u okviru sveobuhvatne računске logike.

Kako je navedeno u bilješci (1) Računovodstvena načela i izjava o usklađenosti, novom regulatornom odlukom propisane su minimalne stope za obračun rezerviranja za kreditne gubitke, tj. ako Banka u skladu s internom metodologijom utvrdi veće iznose rezerviranja za kreditne gubitke u odnosu na iznose obračunate primjenom Odluke, primjenjivat će veće iznose rezerviranja za kreditne gubitke.

Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka propisane Odlukom su sljedeće:

Nivo kreditnog rizika 1

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 1 najmanje u sljedećim iznosima:

- a) za niskorizične izloženosti iz članka 18. stavak (2) Odluke - 0,1% izloženosti,
- b) za izloženosti prema središnjim državama i središnjim bankama izvan Bosne i Hercegovine za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske kreditne institucije kojoj je dodijeljen nivo kreditne kvalitete 3 i 4 u skladu s člankom 69. Odluke regulatora o izračunu kapital banke - 1% izloženosti,
- c) za izloženosti prema bankama i drugim subjektima finansijskog sektora za koje postoji kreditna procjena priznate vanjske kreditne institucije kojoj je dodijeljena razina kreditne kvalitete 1, 2 ili 3 u skladu s člankom 69. Odluke regulatora o izračunu kapital banke - 0,1% izloženosti
- d) za ostale izloženosti - 0,5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 2

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 2 najmanje u iznosu koji iznosi 5% izloženosti.

Nivo kreditnog rizika 3

Banka utvrđuje ECL za izloženosti u fazi 3 najmanje u iznosima definiranim u tablici 1. ili tablici 2. u nastavku.

Tabela 1. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
Do 180 dana	15%
181 - 270 dana	25%
271 - 365 dana	40%
366 - 730 dana	60%
731 - 1.460 dana	80%
Preko 1.460 dana	100%

Tabela 2. Minimalne stope očekivanih kreditnih gubitaka za izloženosti koje nisu obezbjeđene prihvatljivim kolateralom:

Dani kašnjenja	Minimalni očekivani kreditni gubitak
Do 180 dana	15%
181 - 270 dana	45%
271 - 365 dana	75%
366 - 456 dana	85%
Preko 456 dana	100%

U skladu s Odlukom o privremenim mjerama za smanjenje rizika od povećanja kamatnih stopa, Banka utvrđuje očekivane kreditne gubitke kako slijedi:

- Za novoodobrene kreditne izloženosti s promjenjivim ili fiksnim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama koje će biti klasificirane u razinu kreditnog rizika 1, Banka utvrđuje očekivane kreditne gubitke u iznosu od minimalno 2% izloženosti.
- Za postojeće kreditne izloženosti prethodno klasificirane u 2. razinu kreditnog rizika sukladno članku 19. Odluke, kod kojih se utvrdi značajno povećanje kamatnih stopa, Banka utvrđuje očekivane kreditne gubitke u iznosu od minimalno 12% izloženosti.

Značajno povećanje kreditnog rizika

Banka mjeri očekivani kreditni gubitak u tri nivoa koji odražavaju progresivno pogoršavanje kvaliteta kredita. U 1. nivou kreditnog rizika se razmatra očekivani kreditni gubitak u periodu do 12 mjeseci, dok se u 2. i 3. nivou kreditnog rizika priznaje cjeloživotni kreditni gubitak.

Prvi nivo kreditnog rizika počinje da teče po stvaranju finansijskog instrumenta i očekivani kreditni gubitak za prvih 12 mjeseci se priznaje kao trošak uz formiranje rezervisanja za gubitak. Za finansijsku imovinu, prihod od kamata se izračunava na osnovu bruto knjigovodstvene vrijednosti. Ako ne dođe do promjene u kvalitetu kredita, postupak svaki put ostaje isti do dospijanja.

Ako se zaključi da kvalitet kredita značajno opada, imovina prelazi u 2. nivo kreditnog rizika prema definisanim nivoima Banke (kako je detaljnije opisano u nastavku). Od tog trenutka se primjenjuje puni, cjeloživotni očekivani kreditni gubitak, što rezultira značajnim povećanjem rezervisanja.

Treći nivo kreditnog rizika nastupa kada se kvalitet kredita u finansijskoj imovini pogorša do tačke nastanka kreditnih gubitaka, odnosno imovina bude umanjena za kreditne gubitke ili postane predmet neispunjenja obaveza.

Cjeloživotni očekivani kreditni gubici se i dalje primjenjuju u ovom nivou kreditnog rizika, a prihod od kamata se računa na osnovu neto knjigovodstvene vrijednosti (tj. bruto knjigovodstvena vrijednost usklađena za rezervisanje za gubitak). Poštuje se važeća regulatorna definicija propisana lokalnim propisima:

- Vjerovatno je da dužnik neće u potpunosti platiti svoje kreditne obaveze Banci, bez preduzimanja mjera od strane Banke poput izvršenja obezbjeđenja (ukoliko ga ima); ili
- Dužnik je više od 90 dana u kašnjenju u pogledu ispunjavanja materijalno značajne obaveze prema Banci po osnovu kredita.

Banka koristi definiciju neplaćanja (neispunjenja ugovornih obaveza) propisanu Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo, s obzirom da ista predstavlja standard koji osigurava dosljedno postupanje svih subjekata u svim procesima upravljanja rizikom. Odluka da li je određena finansijska imovina umanjena za kreditne gubitke se donosi praćenjem temeljnih kriterija definisanih Politikom otkrivanja i oporavka od statusa neispunjenja obaveza.

Za potrebe izračuna očekivanih kreditnih gubitaka Banka klasifikuje transakcije po različitim nivoima kreditnog rizika na osnovu kvalitativnih i kvantitativnih kriterija. Ti kriteriji se utvrđuju i u samom standardu i internim analizama koje se provode u raznim zemljama i različitim vrstama portfolija. Indikatori za klasifikaciju po nivoima kreditnih rizika su:

Kvalitativni kriteriji:

- dospjelo dugovanje starije od 30 dana: Banka inicira ovaj kriterij čim ugovorna plaćanja kasne više od 30 dana.
- restrukturirane izloženosti: to su izloženosti za koje je Banka preduzela mjere restrukturiranja zbog toga što se dužnik susreo sa finansijskim teškoćama. Mjere restrukturiranja mogu rezultirati time da se predmetne izloženosti klasifikuju kao prihodujuće ili neprihodujuće, što implicira prelaz u 2. ili 3. nivo kreditnog rizika.

Dodatni kvalitativni kriteriji vezani za nadzorne liste i sisteme ranog upozoravanja se odražavaju na vjerovatnoću neispunjenja obaveza kroz automatsko pogoršanje ocjene klijenta (koja čini sastavni dio rejting modela i procesa) ili djeluju kao okidač za prelazak u određeni nivo kreditnog rizika, zavisno od portfolija.

Kvantitativni kriteriji se primjenjuju na osnovu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, odnosno značajnih negativnih promjena u 12-mjesečnoj vjerovatnoći neispunjenja obaveza na izvještajni datum u odnosu na prvo priznavanje izloženosti, a značajnost se ocjenjuje prema različitim pragovima vjerovatnoće neispunjenja obaveza zavisno od portfolija. Ovi pragovi se redovno analiziraju iz kvalitativne i/ili kvantitativne perspektive kako bi se osiguralo da su kriteriji realni (vidi poglavlje "Validacija"). Pored toga, za neke dijelove portfolija se primjenjuje zaduženost kao dopunski kriterij koji odražava promjene izloženosti koje zavise od makroekonomskih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti u trenutku prvog priznavanja i/ili koje se nisu direktno odrazile na parametar vjerovatnoće neispunjenja obaveza na izvještajni datum. Zbog ograničenih vremenskih serija dolazi do slučajeva da rejting nije poznat u trenutku stvaranja. U takvim slučajevima se koristi pojednostavljeni pristup zasnovan na historijskoj simulaciji rejtinga (vjerovatnoća neispunjenja obaveza u određenom trenutku se koristi kao zamjena za početno priznavanje), dok se dodatni mehanizmi koriste kako bi se uzeli u obzir dodatni efekti koji proizilaze iz te pretpostavke.

Banka je uspostavila pragove za značajno povećanje kreditnog rizika na temelju postotka relativne promjene PD-a u usporedbi s početnim priznavanjem.

Postavljeni su sljedeći kvantitativni pragovi PD:

Maloprodaja/Poduzeće: relativno povećanje od 200% (što odgovara faktoru 3 ili trostrukog relativnog povećanja PD između vjerojatnosti neispunjavanja obaveza na početku i vjerojatnosti neispunjavanja obaveza na datum izvještavanja) pri čemu je utvrđivanje značajno povećanje PD-a temelji se na početnoj i stvarnoj vjerojatnosti neispravnosti finansijskog instrumenta.

I kvalitativni i kvantitativni čimbenici koji se koriste za određivanje faza prolaze kroz stalnu provjeru valjanosti i proces praćenja kako bi se osigurala njihova prikladnost i primjenjivost tokom vremena (vidi poglavlje „Validacija“).

Informacije o budućim događajima ("Forward-looking information")

Banka uključuje informacije o budućim događajima u svoju procjenu toga da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika po nekom instrumentu od početnog priznavanja i u svoje mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka. Banka je identifikovala i dokumentovala ključne pokretače kreditnog rizika za svaki portfolio finansijskih instrumenata koristeći analizu historijskih podataka, procijenila je odnose između makroekonomskih varijabli i kreditnog rizika. Ovi ključni pokretački korišteni u analizi uključuju, pored drugih važnih faktora i sljedeće važne indikatore: stopu nezaposlenosti, stopu rasta BDP-a, cijene nekretnina, industrijsku proizvodnju. Sve uvrštene varijable se utvrđuju na nivou zemlje i portfolija, ukoliko je to moguće i izvodljivo.

Prognoze ovih ekonomskih pokazatelja se redovno evaluiraju i ažuriraju. Ulazni podaci za ove prognoze se prikupljaju iz unutrašnjih i vanjskih izvora. Provode se opsežne interne provjere i (po potrebi) vrši se usaglašavanje kako bi se osiguralo da prognoze odražavaju stavove Banke o budućim ishodima. To uključuje i različite scenarije za budućnost i vjerovatnoću njihovog ostvarenja. Scenariji obuhvataju prognoze za osnovni scenario, optimistični scenario i pesimistični scenario, te faktor vjerovatnoće (ponder) za svaki od njih. Prognozirani parametri se dosljedno primjenjuju u različitim internim procesima Banke.

Informacije o budućim događajima koje su sadržane u ovom izvještaju temelje se na trenutnim procjenama, pretpostavkama i projekcijama Banke, kao i trenutno javno dostupnim informacijama. One ne garantuju buduće performanse i uključuju određene poznate i još uvijek nepoznate rizike i neizvjesnosti temeljene na pretpostavkama o budućim događajima koji se možda neće pokazati tačnim. Mnogo faktora može uzrokovati da se trenutni rezultat ili ostvarenja znatno razlikuju od onih koji se mogu iskazati i implicirati takvim izjavama.

Validacija

Metodologija i pretpostavke primijenjene u izračunu očekivanog kreditnog gubitka su ugrađene u interni proces validacije. To znači da su modeli/metodologije predmet kontinuiranog procesa provjere kvaliteta i unapređivanja. Validacioni standardi koji su u primjeni se unaprijed formalno propisuju kako bi se osigurala dosljedna evaluacija u svakom trenutku. Validacija se generalno provodi na godišnjoj osnovi.

Banka pravi razliku između početne i tekuće validacije.

- Početna validacija se vrši nakon izrade novog modela, većih izmjena postojeće metodologije i/ili značajnih promjena vrijednosti.
- Tekuće validacije predstavljaju redovnu reviziju postojeće metodologije (u slučaju da početna validacija nije provedena).

Pored procesa koji se provodi na godišnjem nivou vrši se i mjesečno praćenje kako bi se pravovremeno identifikovao razvoj portfolija i modela i odgovorilo na već prijavljene nalaze.

Validaciju vrši nezavisna unutrašnja jedinica koja podnosi izvještaj lokalnoj upravi i višoj upravi Grupe.

Otpisi

Ukoliko Banka ne može realno očekivati povrat, pristupa se otpisu. Otpis je događaj prestanka priznavanja (u cjelini ili parcijalno) koji je tipično pokrenut ustupcima datim dužnicima koji se nalaze u ozbiljnim finansijskim poteškoćama i/ili odlukom Banke da više nije realno očekivati naplatu predmetnog iznosa.

Računovodstveni otpis je prenos bilansne izloženosti u vanbilansnu imovinu, pri čemu Banka zadržava pravo na dalje preduzimanje mjera za nalu potraživanja od dužnika.

Ukoliko u toku procesa oporavka dužnika, Banka prepozna da finansijska aktiva mjerena po amortizovanom trošku neće moći biti otplaćivana, djelimično ili u potpunosti, i uslovi za prestanak prepoznavanja imovine prema MSFI pravilima za prestanak prepoznavanja budu ispunjeni, rezervisat će se 100% individualnih rezervacija na vrijednost finansijske imovine i nakon računovodstvenog otpisa prestati prepoznavati imovinu u izvještaju o finansijskom položaju.

Banka treba izvršiti računovodstveni otpis bilansne izloženosti dvije godine nakon što je knjigovodstveno evidentirala očekivane kreditne gubitke u visini 100% bruto knjigovodstvene vrijednosti te izloženosti i istu proglasila u potpunosti dospjelom.

Nakon zadovoljavanja prethodno navedenih uslova, potrebno je sve vrste bilansnog potraživanja (glavnica, kamata, naknada) koje se otpisuju interno otpisati i evidentirati u vanbilansnoj evidenciji. Računovodstvena otpisana potraživanja treba da dobiju posebne vrste salda (asset type) za svaku od vrste potraživanja: glavnica, kamata redovna i zatezna, naknada.

Banka je implementirala funkcionalnost koja se odnosi na automatsku implementaciju računovodstvenih otpisa u skladu sa kriterijumima definisanim Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i određivanjem očekivanog broja kreditnih gubitaka.

15.3. Prestanak priznavanja i modifikacije ugovora

Prestanak priznavanja finansijske imovine se vrši kada:

- ugovorna prava na primitak novčanih tokova od imovine isteknu; ili
- Banka prenese svoja prava na primitak novčanih tokova od imovine ili preuzme obavezu da plati primljene novčane tokove u punom iznosu bez materijalnog kašnjenja trećoj osobi u okviru "pass-through" aranžmana; ili
- ako je: (i) Banka prenijela suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ili (ii) nije ni prenijela niti zadržala suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom nad imovinom, ali je prenijela pravo kontrole nad imovinom.

Izmjene ugovora koje nastaju kao rezultat pregovora sa dužnikom mogu dovesti do dvije vrste modifikacija inicijalno ugovorenih novčanih tokova: značajne i beznačajne modifikacije.

Sljedeći kriteriji rezultiraju značajnim izmjenama:

- Kvantitativni - značajna promjena ugovorenih novčanih tokova kada se sadašnja vrijednost novčanih tokova prema novim uslovima diskontovana po inicijalno ugovorenoj efektivnoj kamatnoj stopi razlikuje od diskontovane sadašnje vrijednosti originalnog finansijskog instrumenta za minimalno 10%.
- Kvalitativni:
 - promjena dužnika,
 - promjena valute,
 - promjena svrhe finansiranja,
 - uklanjanje ili uvođenje elemenata kritičnih za SPPI u ugovor o najmu.

Značajne modifikacije koje dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

Ako se ugovorni novčani tokovi finansijske imovine suštinski ponovo dogovaraju ili mijenjaju, to će rezultirati prestankom priznavanja (zbog isteka ugovornih prava na novčane tokove) te finansijske imovine. Priznaje se nova finansijska imovina sa modifikovanim uslovima, a razlika između amortizovanog troška finansijske imovine koja se prestaje priznavati i fer vrijednosti nove finansijske imovine se priznaje u izvještaju o dobiti ili gubitku. Ukoliko dužnik nije u statusu neispunjenja obaveza, odnosno ako značajna modifikacija ne vodi ka neispunjenju obaveza, onda će nova imovina biti klasifikovana u 1. fazu. Ako dužnik nije ispunio obaveze ili ako modifikacija vodi do prestanka priznavanja originalne finansijske imovine i stvaranja nove finansijske imovine sa velikim popustom koji odražava nastale kreditne gubitke, nova imovina će se pri početnom priznavanju smatrati kupljenom ili stvorenom imovinom umanjenom za kreditne gubitke (eng. POCI). Za finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke se ne formiraju rezervisanja za gubitke i cjeloživotni očekivani kreditni gubitak se prilikom početnog priznavanja odražava u efektivnoj kamatnoj stopi usklađenoj za kreditne gubitke. Shodno tome, iznos promjena u cjeloživotnom očekivanom kreditnom gubitku nakon početnog priznavanja finansijske imovine umanjene za kreditne gubitke treba priznati kao dobit ili gubitak po osnovu umanjenja vrijednosti u računu dobiti ili gubitka. Čak i ako su cjeloživotni očekivani kreditni gubici manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procijenjene novčane troškove prilikom početnog priznavanja, povoljne izmjene cjeloživotnih očekivanih gubitaka se moraju priznati kao dobit od umanjenja vrijednosti.

Za finansijske instrumente u fazi 1. i 2. koji se mjere po amortiziranom trošku, neamortizovani saldo naknada i transakcijskih troškova kod priznavanja koji se uzimaju u obzir u efektivnoj kamatnoj stopi prikazan je u retku "Neto prihod od kamata", a za finansijske instrumente u fazi 3 koji se mjere po amortiziranom trošku, iskazuje se na poziciji "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine". Otpuštanje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke originalne imovine i priznavanje ispravke vrijednosti za kreditne gubitke za novu imovinu prikazani su na poziciji "Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine".

Neznačajne modifikacije koje ne dovode do prestanka priznavanja finansijske imovine

U slučaju ponovnog dogovora ili izmjene ugovornih novčanih tokova finansijske imovine koja ne rezultira prestankom priznavanja finansijske imovine, subjekti trebaju preračunati bruto knjigovodstvenu vrijednost finansijske imovine na osnovi tako dogovorenih ili izmijenjenih ugovornih novčanih tokova diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Dobit ili gubitak od modifikacije se priznaje u izvještaju dobiti i gubitku na poziciji „Ostali rezultat“.

Finansijska obaveza prestaje se priznavati kada je ugovorna obaveza izvršena, poništena ili istekla.

15.4. Reforma referentne kamatne stope

Banka je izložena IBOR-u (međubankarskim kamatnim stopama) na finansijske instrumente koji su predmet reforme. LIBOR referentne stope EUR, GBP, CHF, JPY za sve tenore i referentne stope USD LIBOR za 1W i 2M tenore prestale su važiti krajem 2021. Preostali USD LIBOR tenori prestali su važiti 30. juna 2023. Nove alternativne referentne stope (SONIA, SARON, TONAR, SOFR) dostupni su kao zamjena za ukinute stope.

Glavni rizici kojima je Banka izložena kao rezultat reforme IBOR-a su operativni. Na primjer, ponovno pregovaranje ugovora o zajmu kroz bilateralne pregovore s klijentima, ažuriranje ugovornih uslova, ažuriranje sistema koji koriste krivulje IBOR-a, revizija operativnih kontrola povezanih s reformom i procjena potencijalnog rizika sudskih sporova. Finansijski rizik pretežno je ograničen na kamatni rizik.

Glavni fokus Banke tokom 2022. bio je prelaz CHF LIBOR-a. Tranzicija USD LIBOR ugovora obavljena je tokom 2023. godine i primijenjene su stope SOFR (Secured Overnight Financing rate).

Banka je primijenila praktičnu pomoć u odnosu na računovodstveno iskazivanje promjena finansijske imovine i finansijskih obveza koje zahtijeva reforma IBOR-a. Ako se osnova za određivanje ugovornih novčanih tokova finansijske imovine ili finansijske obveze mjerene po amortizovnom trošku promijeni kao rezultat reforme referentne kamatne stope, tada se efektivna kamatna stopa finansijske imovine ili finansijske obveze ažurira kako bi odražavala promjenu koje zahtijeva reforma. Posljedično, nema usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti i nema priznatih dobitaka ili gubitaka. Zapravo, promjena se tretira kao slična kretanju tržišne kamatne stope. Promjena osnove za određivanje ugovornih novčanih tokova zahtijeva se reformom referentne kamatne stope ako su ispunjeni sljedeći uslovi:

- promjena je nužna kao izravna posljedica reforme; i
- nova osnova za određivanje ugovornih novčanih tokova ekonomski je ekvivalentna prethodnoj osnovi.

(16) Ugovori o reotkupu

Ugovor o reotkupu je ugovor između dvije ugovorne strane prema kojem jedna ugovorna strana drugoj ustupa vlasništvo nad predmetnom imovinom po dogovorenoj cijeni na ograničen vremenski period, pri čemu se istovremeno definiše da ta imovina po isteku dogovorenog roka treba ili može biti otkupljena za prethodno dogovoreni iznos. Prema MSFI 9, prodavač nastavlja priznavati imovinu u svom izvještaju o finansijskom položaju ako prodavač u suštini zadržava sav rizik i dobit vezan za vlasništvo. Priljeni novčani iznos prodavač prikazuje kao obavezu, dok ga kupac prikazuje kao potraživanje.

(17) Fiducijarne transakcije

Fiducijarne transakcije koje je Banka zaključila u svoje ime, ali za račun neke treće strane se prema MSFI-ju ne uključuju u izvještaj o finansijskom položaju. Provizije su uključene u neto prihod od naknada i provizija u bilansu uspjeha.

(18) Finansijske garancije

Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju Banku na isplatu naknade imatelju garancije za nastale gubitke. Takvi gubici nastaju ako neki dužnik ne izvršava svoju obavezu plaćanja u skladu s odredbama i uslovima ugovora. Finansijske garancije se inicijalno priznaju kao obaveze po fer vrijednosti, uključujući transakcijske troškove direktno povezane s izdatom garancijom. Inicijalno mjerenje je dobivena premija i ovaj iznos se naknadno amortizira s prihodom od naknada. Obaveze se potom mjere u skladu s većim od iznosa rezervi za očekivani kreditni gubitak i amortizovanog salda inicijalno priznate premije.

(19) Novčane rezerve

Novac i novčani ekvivalenti obuhvataju gotovinu, gotovinu u centralnim bankama koja dopijeva dnevno, depozite koji dopijevaju dnevno, kao i minimalnu rezervu. Ti su iznosi iskazani po amortizovanom trošku. Dužnički instrumenti izdati od strane javnih organa koji ispunjavaju uslove za refinansiranje u centralnim bankama nisu prikazani u ovoj stavci, već su, u zavisnosti od njihove kategorije mjerenja, prikazani kao finansijska imovina.

Zahtjev za minimalnom obaveznom rezervom se izračunava iz definisanih stavki Izvještaja o finansijskom položaju i mora se ispunjavati u prosjeku kroz duže vremensko razdoblje. Stoga depoziti obvezne rezerve ne podliježu nikakvim ograničenjima. Minimalna obvezna rezerva definisana je od strane Centralne banke BiH i koristi se kao indirektni instrument monetarne politike.

(20) Materijalna imovina: nekretnine, postrojenja i oprema

Zemljište i objekti koje Banka koristi za obavljanje svoje poslovne djelatnosti, kao i poslovna i uredska oprema prikazuje se pod stavkom nekretnine, postrojenja i oprema. Ovdje se prikazuje i imovina koja se iznajmljuje trećim stranama pod ugovorima o operativnom najmu; za više detalja vidjeti napomenu (8) Najmovi. Nekretnine kupljenje radi ostvarivanja povrata investicije prikazuje se pod stavkom „Investicijske nekretnine“.

Nekretnine, postrojenja i oprema mjere se po trošku umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Predviđena deprecijacija se obračunava linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Faktori uključeni u određivanje vijeka trajanja uključuju starost imovine u trenutku kupovine, koliko često će se imovina koristiti, promjene tehnologije i promjene uzrokovane klimatskim rizicima. Primjenjuju se sljedeće stope deprecijacije i procijenjeni vijek upotrebe:

(000 BAM)

Stopa deprecijacije	U postotcima	U godinama
za nepokretnu imovinu (objekti)	2%	50 god
za pokretnu imovinu (postrojenja i oprema)	10-33,3%	3-10 god

Investicijske nekretnine predstavljaju zemljište i zgrade koje se drže radi zarade od najma ili radi očekivanog povećanja vrijednosti. Pod uslovom da se mogu dati u zakup ili prodati odvojeno, materijalni dijelovi nekretnina mješovite namjene koje koriste treće strane također se tretiraju kao investicijske nekretnine.

Investicijske nekretnine se vode po trošku sticanja umanjenoj za akumuliranu deprecijaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti, prema metodi troška prihvatljivoj prema MRS-u 40, s linearnom deprecijacijom koja se primjenjuje tokom korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme.

Obračunata deprecijacija za nekretnine, postrojenja i opremu koje Banka koristi se prikazuje unutar „Deprecijacija i amortizacija“ u izvještaju o dobiti i gubitku. Obračunata deprecijacija za investicijske nekretnine se prikazuje posebno na poziciji „Ostali operativni rashodi“ u izvještaju o dobiti i gubitku. Dobit i gubitak ostvaren prilikom prodaje, kao i tekući prihod od najma investicijskih nekretnina prikazuje se na poziciji „Ostali operativni prihodi“ ili „Ostali operativni rashodi“.

Na svaki izvještajni datum vrši se pregled imovine kako bi se identifikovala moguća umanjenja njene vrijednosti. U tu svrhu, trenutna knjigovodstvena vrijednost se upoređuje s nadoknadivim iznosom u skladu s MRS 36. Dakle, nadoknadivi iznos je viši iznos od sljedeća dva iznosa: fer vrijednost umanjena za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi. Ako je nadoknadivi iznos manji od knjigovodstvene vrijednosti, umanjenje se mora priznati. Ukoliko imovina generira priliv koji je u velikoj mjeri ovisan o novčanom prilivu druge imovine, vrši se test umanjenja vrijednosti na osnovu pojedinačne imovine. U protivnom, test umanjenja vrijednosti vrši se kod jedinice koja generira novac kojoj imovina pripada. MRS 36 definiše jedinicu koja generira novac kao najmanju prepoznatljivu grupu imovine koja generira novčane prilive koji su u najvećoj mjeri nezavisni od novčanih priliva druge imovine ili grupa imovine. Umanjenje vrijednosti ili poništavanje umanjenja vrijednosti, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom „Ostali rezultat“. U slučaju prestanka postojanja razloga za umanjenje vrijednosti, vrši se poništavanje prethodno priznatog umanjenja vrijednosti. Poništavanje je ograničeno tako da knjigovodstvena vrijednost imovine ne može prekoračivati iznos koji bi bio prikazan nakon deprecijacije da u prethodnim godinama nije zabilježen nikakav gubitak od umanjenja vrijednosti.

(21) Nematerijalna imovina

Pod nematerijalnom imovinom prikazuju se softver, kao i avansne uplate izvršene za nematerijalnu imovinu. Ta imovina se mjeri po trošku nabavke umanjenom za amortizaciju.

Predviđena amortizacija se iskazuje linearnom metodom na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva pod stavkom "Deprecijacija i amortizacija". Primjenjuju se sljedeće stope amortizacije i procijenjeni vijek upotrebe:

Stopa amortizacije ili vijek upotrebe	U %	U godinama
za softver	14 - 33%	3 - 7

U slučaju da postoje pokazatelji za umanjenja vrijednosti, provodi se test umanjenja vrijednosti u skladu s MRS 36 na način opisan po materijalnom imovinom, a umanjenje vrijednosti se iskazuje u izvještaju o dobiti i gubitku. Umanjenje vrijednosti ili poništenje umanjenja vrijednosti, te dobit i gubitak od prodaje, ako ga ima, prikazuje se pod stavkom "Ostali rezultat".

(22) Porezna imovina i porezne obaveze

Kratkoročna i odgođena porezna imovina i obaveze se zajedno iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju pod stavkama "porezna imovina" i "porezne obaveze". Rashod po osnovu poreza na dobit na osnovu poreza na dobit predstavlja zbir tekućeg poreskog dugovanja i odgođenog poreza.

Porezna obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za predmetnu godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti iskazane u izvještaju o dobiti i gubitku jer on ne uključuje stavke prihoda ili rashoda koje su oporezive ili odbitne u drugim godinama, kao ni stavke koje nikad nisu oporezive ni odbitne. Tekuća porezna obaveza Banke izračunava se primjenom poreznih stopa koje su na snazi, odnosno u postupku donošenja na datum bilansa.

Odgođena porezna imovina i odgođene porezne obaveze se obračunavaju metodom bilansne obaveze, između poreske osnovice stavki u izvještaju o finansijskom položaju i iznosa iskazanih u skladu s MSFI-jem. U slučaju očekivanih oporezivih privremenih razlika, primjenjuje se odgoda poreza. Odgođena porezna obaveza se priznaje ako će poništavanje oporezivih privremenih razlika dovesti do stvarnog poreskog opterećenja. Odgođena porezna imovina se priznaje za oporezive privremene razlike koje rezultiraju poreznom olakšicom. Odgođena porezna imovina i odgođene porezne se prebijaju na način propisan MRS 12. Priznavanje odgođenog poreza dozvoljeno je samo ako postoje uvjerljivi dokazi da će biti dostupno dovoljno oporezive dobiti.

Odgođeni porez se mjeri na osnovu poreznih stopa za koje se očekuje da će biti primijenjene na porezne razlike kad se one ponište, na osnovu poreznih stopa koje su uvedene ili naknadno uvedene na datum podnošenja izvještaja, i odražavaju neizvjesnost vezanu za porez na dobit, ako ga ima. U skladu s MRS 12, dugoročni odgođeni porezi se ne diskontuju. Odgođena porezna imovina se priznaje za prenesene porezne gubitke ako postoje uvjerljivi dokaz da će u budućnosti biti dostupna porezna dobit po osnovu kojih se gubici mogu koristiti. Ta procjena se vrši na osnovu poreznih planova koji se temelje na poslovnim planovima koje je odobrila Uprava.

Na kraju svakog izvještajnog perioda vrši se provjera mogućnosti povrata odgođene porezne imovine po osnovu prenesenih poreznih gubitaka i oporezivih privremenih razlika. Priznavanje i poništavanje porezne imovine i poreznih obaveza prikazuje se u izvještaju o dobiti i gubitku ili izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, iskazano na zasebnoj poziciji.

(23) Ostala imovina

Ostala imovina se prvenstveno sastoji od odgođene imovine i stečenih nekretnina, ali ne obuhvata finansijske instrumente. Odgođena imovina se iskazuje po njenoj nominalnoj vrijednosti, stečena imovina po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

(24) Dugotrajna imovina i grupe za otuđenje klasifikovane kao namijenjene prodaji

U skladu s MSFI 5, imovina (ili grupa za otuđenje) namijenjena prodaji klasifikuje se kao takva ako će njena knjigovodstvena vrijednost biti uglavnom nadoknađena putem prodaje prije nego stalnim korištenjem. Da bi bila klasifikovala kao takva u skladu s MSFI 5.7 i 5.8 neophodno je da ispunjava sljedeće uslove:

- odmah dostupna, tj. imovina mora biti raspoloživa za trenutnu prodaju u postojećem stanju, po uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine

- opredjeljenost planu prodaje imovine, aktivna potraga za kupcem
- velika vjerovatnoća prodaje
- prodaja u periodu od 12 mjeseci

Ako su ovi uslovi ispunjeni, imovina namijenjena prodaji se mjeri u skladu sa odredbama MSFI 5 na datum izvještavanja i iskazuje se po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti: knjigovodstvena vrijednost ili fer vrijednost umanjena za troškove prodaje.

Imovina klasifikovana kao imovina namijenjena prodaji i s njom povezane obaveze prikazuju se u zasebnoj stavci izvještaja o finansijskom položaju. „Gubici od umanjenja vrijednosti i ukidanje gubitaka od umanjenja za imovinu klasifikovanu kao namijenjenu prodaji“ prikazani su u „Ostalom rezultatu“. Dobici i gubici od prodaje imovine klasifikovane kao namijenjene prodaji i grupe za otuđenje prikazani su u „Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi.“

Za više informacija, vidjeti Napomenu (46) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji.

(25) Rezervisanja

25.1. Rezervisanja za rizike koji proizlaze iz davanja kredita

Rezervisanja za rizike koji proizlaze iz poslovanja kreditiranja formiraju se za rizike koji proizlaze posebno iz predstojećih povlačenja po okvirnim sporazumima ili kao rezervisanja za preuzete obveze za transakcije s klijentima (posebno izdane finansijske garancije i odobrene potencijalne obaveze). Rezervisanja se vrše i za pojedinačne slučajeve i na nivou portfolija i mjere se u skladu s MSFI 9 i Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Promjene rezervisanja za rizike koji proizlaze iz poslovanja kreditiranja koji utiču na dobit ili gubitak iskazuju se u Izvještaju o dobiti i gubitku pod stavkom “Troškovi kreditnih gubitka finansijske imovine”.

25.2. Rezervisanja za restrukturiranje

Rezervisanja za restrukturiranje knjiže se samo ako su ispunjeni opći kriteriji za evidentiranje rezervisanja u skladu s MRS-om 37.72. To zahtijeva postojanje konstruktivne obaveze za Banku, koja se ispunjava postojanjem formalnog, detaljnog plana restrukturiranja i objavom mjera navedenih u ovom planu onima na koje se to odnosi.

25.3. Rezervisanja za sudske sporove i ostala rezervisanja

Rezervisanja za sudske sporove i ostala rezerviranja knjiže se ako postoji sadašnja obaveza vezana uz prošli događaj prema trećoj osobi, ako je vjerojatan nastanak relevantnog potraživanja i ako se iznos potraživanja može pouzdano utvrditi. Ako je vremenska vrijednost novčanog učinka zbog protoka vremena vremena materijalna, tada se rezervisanja određuju diskontovanjem očekivanog budućeg novčanog toka po stopi prije oporezivanja koja odražava trenutne tržišne procjene vremenske vrijednosti novca i specifičnog rizika. Odmotavanje diskonta priznaje se kao trošak kamata. Mjerenje rezervisanja za potencijalne obveze i buduće gubitke temelje se na pouzdanim (najboljim) procjenama prema MRS-u 37.36 i dalje. Rezervisanja za sudske sporove uključuju sporove s poslovnim partnerima, klijentima i vanjskim institucijama, a formirana su na temelju procjene vjerojatnosti da će Banka izgubiti sudski spor. U određenim slučajevima, gubitak povezan s pravnim rizikom izračunava se korištenjem statističkih metoda s očekivanom vrijednošću koja predstavlja zbir umnožaka vjerojatnosti specifičnih ishoda spora i gubitka izračunatog za svaki scenarij, uzimajući u obzir alternativne metode predviđanja s obzirom na broj sporova unutar relevantnog vremenskog horizonta.

(26) Ostale obaveze

Ova stavka uključuje odgođene prihode i nefinansijske obaveze koje se zbog svoje prirode ne mogu svrstati u određenu bilansnu stavku.

(27) Primanja zaposlenih

27.1. Kratkoročna primanja

Banka vrši plaćanje obaveza koje se odnose na poreze, doprinose iz plate i na platu u skladu s kolektivnim ugovorima u FBiH, kao i topli obrok, prevoz i jednokratne naknade. Ti troškovi se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku u istom periodu za koji se priznaju troškovi plaća radnika.

27.2. Dugoročna primanja zaposlenika: otpremnina

U skladu s važećim zakonima i propisima, kao i odredbama Priručnika o radu Banke, otpremnine se isplaćuju ovisno o vrsti prestanka važenja ugovora o radu i kod slučajeva gdje se utvrdi obaveza isplate iste. U slučaju prestanka važenja ugovora o radu zbog umirovljenja, Banka isplaćuje otpremninu u iznosu 3 prosječne neto plaća zaposlenika, a u slučaju raskida ugovora zbog ekonomskih, tehnoloških ili organizacionih razloga, Banka priprema program otpuštanja zaposlenih, a dodatni iznos otpremnine mogu odobriti Uprava i Nadzorni odbor, uzimajući u obzir okolnosti svakog pojedinog slučaja. Rezervisanja za otpremnine su zasnovana na aktuarskim izvještajima i i koriste se samo u svrhe za koje su namijenjena. Na kraju svake godine vrši se procjena tačnosti iznosa rezervisanja za otpremnine i neiskorišteni godišnji odmor.

U skladu s Izmjenama i dopunama Međunarodnog računovodstvenog standarda 19: Primanja zaposlenih, dodatna rezerviranja ili njihovo poništavanje se priznaju u izvještaju o dobiti i gubitku, pod stavkom „Troškovi zaposlenih“ pod pretpostavkom da oni nisu povezani s aktuarskim dobicima i gubicima, u protivnom će biti odmah priznati u izvještaju o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

(28) Kapital

Kapital predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon odbitka svih obaveza koje investitor ne može prekinuti. Upisani (osnovni) kapital predstavlja iznose koje su dioničari uplatili u skladu sa statutom.

Zakonske rezerve predstavljaju fond rezervi formiran u skladu s članom 108 Zakona o privrednim društvima (Službeni glasnik FBiH, br. 81/15).

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenih poreza - finansijske imovine mjerene po fer vrijednosti kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Zadržana dobit uključuje ukupnu dobit koju je Banka ostvarila, osim dijela dobiti na koju imaju pravo vanjske strane.

Napomene uz izvještaj o dobiti I gubitku

(29) Neto prihod od kamata

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Prihod od kamata izračunati metodom efektivne kamatne stope	40.903	31.571
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	2.727	2.492
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	38.176	29.078
Negativna kamata od finansijske imovine	0	1
Ostali prihod od kamata	262	0
Novčana sredstva kod Centralne banke, i ostala potraživanja kod depozitnih institucija	262	0
Ukupno prihod od kamata	41.165	31.571
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	-2.638	-1.993
od čega obaveze po najmu	-65	-40
od čega uzeti krediti	-7	0
Negativna kamata od finansijske imovine	-6	-401
Ukupno rashod od kamata	-2.644	-2.394
Ukupno neto prihod od kamata	38.521	29.177

Rashod od kamata na osnovu finansijskih obaveza mjereno po amortizovanom trošku iznosi -2.644 hiljada KM (2022: -2.394 hiljada KM) i uključuje troškove u iznosu -2.566 hiljada KM (2022: -1.953 hiljada KM) koji se odnosi na depozite klijenata.

Prihod od kamata prikazan po instrumentima i sektorima:

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Dužnički vrijednosni papiri	2.727	2.492
Vlade	2.060	2.083
Kreditne institucije	667	406
Pravna lica	0	3
Kredit i potraživanja	38.176	29.078
Vlade	263	10
Kreditne institucije	4.065	188
Druge finansijske institucije	162	216
Pravna lica	11.714	8.050
Fizička lica	21.972	20.614
Ostali prihod od kamate	262	0
Vlade	262	0
Negativna kamata od finansijske imovine	0	1
Kreditne institucije	0	1
Ukupno	41.165	31.571

Rashod od kamata prikazan po instrumentu i sektoru:

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Depoziti	-2.631	-1.953
Vlade	-80	-41
Kreditne institucije	-263	-181
Druge finansijske institucije	-613	-415
Pravna lica	-421	-61
Fizička lica	-1.254	-1.255
Kredit	-7	0
Kreditne institucije	-7	0
Ostale finansijske obaveze	0	-40
Negativna kamata od finansijske imovine	-6	-401
Centralna banka	-6	-401
Ukupno	-2.644	-2.394

(30) Neto prihod od naknada i provizija

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Računi i paketi	6.282	5.753
Transakcije	4.308	4.132
Kartice	3.850	2.726
Zajmovi	823	724
Finansiranje trgovine	1.780	1.676
Bankoosiguranje	1.555	1.372
Deviza i dinamička konverzija vauta	4.059	4.765
Ostalo	32	271
Prihod od naknada i provizija	22.689	21.419
Računi i paketi	-559	-529
Transakcije	-737	-642
Kartice	-4.128	-3.427
Vrijednosni papiri	-120	-60
Poticaji klijenata	-4	-32
Promjene valuta	-23	-74
Zajmovi	-162	-44
Ostalo	-92	-121
Rashod od naknada i provizija	-5.825	-4.929
Neto prihod od naknada i provizija	16.864	16.490

Priroda prihoda od naknada i provizija opisana je u Bilješki (11).

(31) Neto rezultat za finansijske instrumente

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Kursne razlike	97	31
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	25	113
Ukupno	122	144

Iznos od 25 hiljada KM (2022: 113 hiljade KM) vezan je za dobit od prodaje dužničkih vrijednosnih papira.

(32) Ostali operativni prihodi I ostali operativni rashodi

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi - neto

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Osiguranje depozita	-1.978	-1.753
Bankarski nameti i druge takse	-880	-807
Neto rezultat od nefinansijske imovine	2.280	842
Rezultat od operativnog najma	204	154
Rezultat od ostalih prihoda i rashoda	61	-261
Total	-313	-1.825

Ostali operativni prihodi i ostali operativni rashodi - bruto

	(000) BAM	
	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Ostali operativni prihodi	2.944	1.200
Dobit od prodaje nefinansijske imovine	2.280	876
Prihod od operativnog najma	203	154
Ostali prihodi	461	170
Ostali operativni rashodi	-3.257	-3.025
Gubitak od prodaje nefinansijske imovine	0	-34
Osiguranje depozita	-1.978	-1.753
Bankarski nameti i druge takse	-880	-807
Umanjenje vrijednosti stečene imovine	0	0
Ostali rashodi	-399	-431
Ukupno	-313	-1.825

(33) Troškovi zaposlenih

	(000) BAM	
	31.12.2023	31.12.2022
Plaće	-7.455	-7.137
Doprinosi po osnovu zdravstvenog osiguranja	-2.152	-2.046
Varijabilna plaćanja	-1.822	-1.834
Ostale naknade zaposlenima	-995	-1.253
Doprinosi po osnovu penzionog osiguranja	-2.491	-2.382
Troškovi otpremnina	-393	-166
Prihodi od otpuštanja ukalkulisanja na primanja zaposlenih	858	208
Ostali troškovi zaposlenih	-473	-60
Ukupno	-14.923	-14.670

	31.12.2023	31.12.2022
Zaposlenici na određeno (puno radno vrijeme)	331	322
Zaposlenici - prosječan broj tokom godine (puno radno vrijeme)	324,40	320,58

(34) Ostali administrativni troškovi

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
IT troškovi	-7.179	-7.071
Troškovi nekretnina (najam i drugi troškovi nekretnina)	-2.686	-2.613
Pravni i savjetodavni troškovi	-1.201	-922
Marketinški troškovi	-1.285	-1.308
Ostali administrativni troškovi	-1.041	-1.028
Ukupno	-13.392	-12.942

(35) Deprecijacija i amortizacija

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Nekretnine, postrojenja i oprema	-1.589	-1.568
Nematerijalna imovina	-1.451	-1.366
Ukupno	-3.040	-2.934

(36) Ostali rezultat

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Neto rezultat promjene rezerviranja za sudske sporove	734	664
Otpuštanja rezerviranja za sudske sporove i prihodi od sudskih sporova	906	812
Raspodjela rezervi za pasivne pravne predmete i sudske troškove	-172	-148
Neto rezultat od operativnog rizika¹⁾	-1.838	0
Troškovi operativnih rizika	-1.838	0
Umanjenje vrijednosti/poništenje umanjenja vrijednosti nefinansijske imovine	-30	-223
Umanjenje	-30	-223
Neto rezultat ponovnog mjerenja dugotrajne imovine klasificirane kao namjenjenje prodaji	0	-120
Umanjenje	0	-120
Ukupno	-1.134	321

¹⁾ Uvedena nova stavka u svrhu transparentnog prikaza troškova povezanih sa stavkama operativnog rizika. Brojke iz prethodne godine nisu prilagođene jer nisu identificirane značajne stavke operativnog rizika, na pojedinačnoj ili agregiranoj osnovi, osim gubitaka povezanih s pravnim slučajevima koji su bili i bit će dalje prijavljeni pod stavkom "Neto rezultat od pravnih slučajeva".

Otpuštanje rezerviranja za sudske sporove i prihodi od sudskih sporova uključuje ostale prihode od sudskih sporova priznate na osnovu pozitivnog ishoda sudskih sporova u iznosu od 298 hiljada KM po osnovu vansudske nagodbe (2022. 380 hiljade KM). Daljnje pojednosti o rezervisanjima za pravne sporove uključene su u bilješku (25) Rezervisanja i bilješku (63) Pravni rizik.

Neto rezultat od operativnog rizika u iznosu od -1.838 hiljada KM tokom 2023. godine (2022.: 0,0 hiljada KM). Navedeni iznos se odnosi na dodatni PDV obračunat za prethodne periode u skladu sa kontrolom Uprave za indirektno poreze sprovedene tokom 2023. godine.

Glavni fokus kontrole bio je tretman kartičnog prometa i svih povezanih usluga koje pruža VISA/MasterCard/AMERICAN. Od donošenja Zakona o PDV-u u Bosni i Hercegovini 2006. godine, uobičajeno shvatanje tržišta je bilo da se transakcije kartičnog poslovanja tretiraju kao finansijske usluge i stoga su oslobođene od plaćanja PDV-a (što je također ranije prihvaćeno i od strane UIO). UIO je u posljednjoj kontroli zauzela drugačiji stav, tvrdeći da se takve usluge sada oporezuju PDV-om. Banka je, kao i ostale banaka koje su bile predmet kontrole, pokrenula raspoložive pravne lijekove.

Stavka "Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine" u 2023. godini u iznosu od 30 hiljada KM (2022. godina: 223 hiljade) uključuje umanjenje vrijednosti nekretnina prema MRS-u 36.

(37) Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine

Troškovi kreditnog gubitka zbog obezvređenja finansijskih sredstava vrednovanih po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, po amortizovanom trošku i finansijskim garancijama i preuzetim obavezama se raščlanjuju na sljedeći način:

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	-395	36
Povećanje	-401	-85
Otpuštanje	10	121
Ostale promjene	-4	0
Trošak kreditnih gubitaka finansijske imovine po amortizovanom trošku	-3.220	340
Neto promjena kreditnih gubitaka	-6.893	-2.612
Povećanje	-22.132	-9.280
Otpuštanje	19.068	13.398
Ostale promjene	-3.829	-6.730
Prihodi od naplaćenih računovodstvenih otpisanih i suspendovanih potraživanja	3.832	3.208
Direktno priznati gubici umanjenja vrijednosti	-159	-256
Trošak kreditnih gubitaka za potencijalne obaveze i date garancije	-1.034	1.196
Ukupno	-4.649	1.572

(38) Porez na dobit

(000) BAM

	01.01. - 31.12.2023	01.01. - 31.12.2022
Porez na dobit za godinu	-1.315	-365
Odgođeni porez	-72	-591
Ukupno	-1.387	-956

38.1. Usklađivanje efektivne poreske stope

Usklađivanje očekivanog poreza na dobit sa efektivnim porezom je kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Poslovni rezultat prije poreza	18.056	15.333
Trošak poreza na dobit na osnovu stope poreza na dobit u BiH od 10 %	-1.805	-1.533
Usklađenja poreske osnovice		
Efeki nepriznatih rashoda	-680	-297
Efeki priznatih prihoda	1.170	880
Upotrijebljeni porezni gubici iz prethodnih godina	-	585
Efeki promjene odgođenih poreza na privremene razlike	-72	-591
Porez na dohodak (efektivna poreska stopa: 8% (2022: 6%))	-1.387	-956

38.2. Kretanja odgođenog poreza

U finansijskoj godini, odgođena poreska sredstva i obaveze su netirane u mjeri u kojoj su ispunjeni zahtjevi prema MRS 12. Odloženi porezi (poreska imovina ili poreske obaveze) evidentirani su za razlike između knjigovodstvene vrijednosti za potrebe poreza i vrijednosti MSFI kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

(000) BAM

2023	Stanje na 31. Decembar					
	Neto stanje 1. Januar	Izveštaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvat na dobit (OCI)	Net	Odgođena porezna sredstva	Odgođene porezne obaveze
	Nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja	-62	-74	-	-136	-
Investicijski vrijednosni papiri po FVTOCI	2.351	-	-1.124	1.227	1.227	-
Dužnički vrijednosni papiri-komponenta kreditnog rizika	28	40	-	68	68	-
Rezervisanja za sudske sporove	746	-252	-	494	494	-
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	1.560	315	-	1.875	1.875	-
Ostalo	247	-	-	247	247	-
Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	650	-101	-	549	549	-
Poreska imovina (obaveze)	5.520	-72	-1.124	4.324	4.460	136

(000) BAM

2022	Stanje na 31. Decembar					
	Neto stanje 1. Januar	Izveštaj o dobiti i gubitku	Ostala sveobuhvat na dobit (OCI)	Net	Odgođena porezna sredstva	Odgođene porezne obaveze
	Nekretnine i oprema i nematerijalna ulaganja	-120	58	-	-62	-
Investicijski vrijednosni papiri po FVTOCI	33	-	2.318	2.351	2.351	-
Dužnički vrijednosni papiri-komponenta kreditnog rizika	32	-4	-	28	28	-
Rezervisanja za sudske sporove	872	-126	-	746	746	-
Ispravka vrijednosti za očekivane kreditne gubitke	1.950	-390	-	1.560	1.560	-
Ostalo	306	-59	-	247	247	-
Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine	720	-70	-	650	650	-
Poreska imovina (obaveze)	3.793	-591	2.318	5.520	5.582	62

Ukupna promjena odgođenih poreza u finansijskim izvještajima iznosi -1.196 hiljada KM (2022.: 1.727 hiljada KM). Od toga, -72 hiljada KM (2022.: -591 hiljada) je prikazano u tekućem računu dobiti i gubitka kao prihod od odgođenog poreza, a iznos od -1.124 hiljada KM (2022.: 2.318 hiljada) je prikazan u ostalom sveobuhvatnom prihodu u kapitalu.

Razvoj odgođenih poreza u neto iznosu je sljedeći:

(000) BAM

	2023	2022
Stanje na početku perioda (01.01.)	5.520	3.793
Porezni prihodi/rashodi priznati u bilansu uspjeha	-72	-591
Porezni prihodi/rashodi priznati u OCI	-1.124	2.318
Stanje na kraju perioda (31.12.)	4.324	5.520

(000) BAM

	2023	2022
Odgođena poreska imovina	4.460	5.582
Odgođene porezne obaveze	136	62
Ukupno	4.324	5.520

Napomene uz izvještaj o finansijskom položaju

(39) Novac i novčana sredstva

(000) BAM

31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac i novčani ekvivalenti ¹⁾	27.519	0	27.519
Novčana sredstva na računu Centralne banke	193.887	-196	193.691
Ostali depoziti po viđenju	100.790	-851	99.939
Ukupno	322.196	-1.047	321.149

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Novac i novčani ekvivalenti ¹⁾	24.721	0	24.721
Novčana sredstva na računu Centralne banke	180.071	-180	179.891
Ostali depoziti po viđenju	61.136	-305	60.831
Ukupno	265.928	-485	265.443

¹⁾Gotovina

Novčana sredstva na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine i ostali depoziti po viđenju uključuju iznose koji dospijevaju na dnevnoj osnovi i obaveznu rezervu. Iznosi koji ne dospijevaju na dnevnoj osnovi se prikazuju u stavci krediti i potraživanja. Višak novčanih sredstava iznad obavezne rezerve na računu Centralne banke Bosne i Hercegovine također služi za ispunjavanje uslova za obaveznu rezervu. Na izvještajni datum minimalna rezerva bila je 89.080 hiljada KM (YE22: BAM 77.991 hiljada KM).

39.1. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje bruto knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	241.207
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	53.470
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	294.677

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	238.301
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	2.906
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	241.207

39.2. Novčana sredstva na računu Centralne banke i ostali depoziti po viđenju - kretanje rezervisanja za očekivani kreditni gubitak

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-485
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-562
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0
Otpisi	0
Kursne razlike i druga kretanja	0
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-1.047

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika
	1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-439
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-46
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-485

(40) Krediti i potraživanja

Banka sve kredite i potraživanja mjeri po amortizovanoj vrijednosti.

40.1. Krediti i potraživanja od kreditnih institucija

(000) BAM

31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja			
Kreditne institucije	1.123	-55	1.068
Ukupno	1.123	-55	1.068

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak za kredite	Knjigovodstvena vrijednost (neto)
Kredit i potraživanja			
Kreditne institucije	28	0	28
Ukupno	28	0	28

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	28	0	0	0	28
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	784	587	20	0	1.391
Prenos između nivoa kreditnog rizika	197	-197	0	0	0
Otpisi	0	0	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	94	-390	0	0	-296
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	1.103	0	20	0	1.123

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	34	0	0	0	34
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-542	0	0	0	-542
Kursne razlike i druga kretanja	536	0	0	0	536
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	28	0	0	0	28

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	0	0	0	0	0
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-36	1	-20	0	-55
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1	-1	0	0	0
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-35	0	-20	0	-55

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	0	0	0	0	0
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	0	0	0	0
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	0	0	0	0	0

40.2. Krediti i potraživanja od klijenata

(000) BAM

31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubici			Knjigovodstvena vrijednost (neto)
		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Kreditni i potraživanja					
Vlade	3.934	-219	0	0	3.715
Druge finansijske institucije	1.839	-56	-5	-23	1.755
Pravna lica	227.768	-2.307	-4.860	-4.740	215.861
Fizička lica	350.706	-3.190	-4.793	-19.468	323.255
Ukupno	584.247	-5.772	-9.658	-24.231	544.586

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubici			Knjigovodstvena vrijednost (neto)
		Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	
Kreditni i potraživanja					
Vlade	101	-1	0	0	100
Druge finansijske institucije	4.330	-28	-1	-156	4.145
Pravna lica	219.839	-1.131	-3.960	-9.937	204.811
Fizička lica	333.014	-1.877	-6.906	-28.517	295.714
Ukupno	557.284	-3.037	-10.867	-38.610	504.770

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	417.823	96.909	42.552	0	557.284
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	6.645	27.514	11.019	0	45.178
Prenos između nivoa kreditnog rizika	32.980	-25.743	-7.237	0	0
Otpisi	-6	0	-18.946	0	-18.952
Kursne razlike i druga kretanja	663	54	20	0	737
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	458.105	98.734	27.408	0	584.247

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	385.213	94.654	61.180	0	541.047
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	80.255	-38.306	-3.672	0	38.277
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-48.945	40.607	8.338	0	0
Otpisi	-36	-48	-23.424	0	-23.508
Kursne razlike i druga kretanja	1.336	2	130	0	1.468
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	417.823	96.909	42.552	0	557.284

Kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kredita i potraživanja od klijenata

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-3.037	-10.867	-38.610	0	-52.514
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	79	1.093	-7.443	0	-6.271
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.814	116	2.698	0	0
Otpisi	0	0	18.792	0	18.792
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	332	0	332
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-5.772	-9.658	-24.231	0	-39.661

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-5.264	-11.386	-56.745	0	-73.395
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	230	-5.419	2.616	0	-2.573
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.996	-1.436	-560	0	0
Otpisi	3	7.376	15.874	0	23.253
Kursne razlike i druga kretanja	-2	-2	205	0	201
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-3.037	-10.867	-38.610	0	-52.514

KREDITI I POTRAŽIVANJA STANOVNIŠTVU

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	228.572	72.386	32.056	0	333.014
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	51.567	-25.285	303	0	26.585
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-4.253	6.215	-1.962	0	0
Otpisi	-5	0	-8.922	0	-8.927
Kursne razlike i druga kretanja	4	13	17	0	34
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	275.885	53.329	21.492	0	350.706

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	223.821	61.981	46.054	0	331.856
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	41.534	-18.070	-2.426	0	21.038
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-36.758	28.521	8.237	0	0
Otpisi	-32	-48	-19.939	0	-20.019
Kursne razlike i druga kretanja	7	2	130	0	139
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	228.572	72.386	32.056	0	333.014

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-1.877	-6.906	-28.517	0	-37.300
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	1.421	2.428	-3.217	0	632
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-2.734	-315	3.049	0	0
Otpisi	0	0	8.921	0	8.921
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	296	0	296
Unwinding	0	0	311	0	311
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-3.190	-4.793	-19.468	0	-27.451

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivani kreditni gubitak na dan 01.01.2022	-3.116	-7.103	-42.429	0	-52.648
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-573	1.433	-5.233	0	-4.373
Prenos između nivoa kreditnog rizika	1.812	-1.244	-568	0	0
Otpisi	0	10	19.554	0	19.564
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	0	0	0
Unwinding	0	-2	159	0	157
Rezervisanje za očekivni kreditni gubitak na dan 31.12.2022	-1.877	-6.906	-28.517	0	-37.300

Ukupni bruto knjigovodstvena iznos neznatno je porastao tokom 2023. godine, uglavnom kroz isplate novih kredita - što je veće od otplata kredita i otpisa. Prosječna pokrivenost se neznatno povećala na nivou kreditnog rizika 3, a smanjila na nivou kreditnog rizika 2, zbog povećane konzervativnosti klasifikacije nivoa kreditnog rizika 2, što je uzrokovalo priliv izloženosti manjeg rizika u nivo kreditnog rizika 2.

KREDITI I AVANSI NEFINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	184.993	24.506	10.340	0	219.839
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-45.268	52.290	10.846	0	17.868
Prenos između nivoa kreditnog rizika	36.810	-31.536	-5.274	0	0
Otpisi	-1	0	-10.024	0	-10.025
Kursne razlike i druga kretanja	42	41	3	0	86
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	176.576	45.301	5.891	0	227.768

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	155.709	32.673	14.995	0	203.377
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	41.484	-20.222	-1.271	0	19.991
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-12.156	12.055	101	0	0
Otpisi	-4	0	-3.485	0	-3.489
Kursne razlike i druga kretanja	-40	0	0	0	-40
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	184.993	24.506	10.340	0	219.839

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezerviranje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-1.131	-3.960	-9.937	0	-15.028
Promjene rezerviranja za kreditne gubitke	-1.115	-1.313	-4.359	0	-6.787
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-62	413	-351	0	0
Otpisi	0	0	9.871	0	9.871
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	36	0	37
Unwinding	0	0	36	0	36
Rezerviranje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-2.307	-4.860	-4.740	0	-11.907

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezerviranje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-2.017	-4.283	-14.185	0	-20.485
Promjene rezerviranja za kreditne gubitke	699	515	508	0	1.722
Prenos između nivoa kreditnog rizika	184	-192	8	0	0
Otpisi	3	0	3.703	0	3.706
Kursne razlike i druga kretanja	0	0	29	0	29
Unwinding	0	0	29	0	29
Rezerviranje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-1.131	-3.960	-9.937	0	-15.028

KREDITI I AVANSI VLADAMA

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	100	1	0	0	101
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	3.215	-1	2	0	3.216
Prenos između nivoa kreditnog rizika	0	1	-1	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	617	0	0	0	617
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	3.932	1	1	0	3.934

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	334	0	0	0	334
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-1.602	0	0	0	-1.602
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-1	1	0	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1.369	0	0	0	1.369
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	100	1	0	0	101

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezerviranje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-1	0	0	0	-1
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-217	0	0	0	-217
Kursne razlike i druga kretanja	-1	0	0	0	-1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-219	0	0	0	-219

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-4	0	0	0	-4
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	5	0	0	0	5
Kursne razlike i druga kretanja	-2	0	0	0	-2
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-1	0	0	0	-1

KREDITI I AVANSI DRUGIM FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	4.158	16	156	0	4.330
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-2.869	510	-132	0	-2.491
Prenos između nivoa kreditnog rizika	423	-423	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	1.712	103	24	0	1.839

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	5.349	0	131	0	5.480
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-1.161	-14	25	0	-1.150
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-30	30	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	4.158	16	156	0	4.330

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-28	-1	-156	0	-185
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-10	-22	133	0	101
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-18	18	0	0	0
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-56	-5	-23	0	-84

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-127	0	-131	0	-258
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	99	-1	-25	0	73
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-28	-1	-156	0	-185

Ponderirane prosječne kamatne stope na kredite mogu se sažeti na sljedeći način:

	31.12.2023	31.12.2022
Corporate	4,79%	3,73%
Retail	6,84%	6,83%

(41) Investicijski vrijednosni papiri

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Investicijski vrijednosni papiri		
Fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)	215.703	211.758
Po amortizovanom trošku	5.158	1.957
Ukupno	220.861	213.715

41.1. Fer vrijednost kroz izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti (FVTOCI)

Investicijski vrijednosni papiri - kretanje Bruto knjigovodstvene vrijednosti (Obveznice)

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	211.824
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	8.085
Prestanak priznavanja finansijske imovine	-9.648
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2023	216.160

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	242.965
Promjene u bruto knjigovodstvenom iznosu	-20.504
Prestanak priznavanja finansijske imovine	-10.637
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	211.824

Investicioni vrijednosni papiri- kretanje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika
2023	1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-279
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-395
Kursne razlike i druga kretanja	-1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-675

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika
2022	1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-315
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	36
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-279

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Dužnički vrijednosni papiri	215.485	211.544
Vlade	109.359	103.096
Kreditne institucije	106.126	108.448
Vlasnički instrumenti	218	214
Druge finansijske institucije	97	97
Pravna lica	121	117
Ukupno	215.703	211.758

U sljedećoj tabeli prikazani su vlasnički vrijednosni papiri mjereni po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
S.W.I.F.T SCRL	121	114
Sarajevska berza d.d. Sarajevo	97	96
PIVARA TUZLA DD TUZLA	0	3
IF MI GROUP D.D. SARAJEVO	0	1
Ukupno	218	214

(42) Materijalna imovina

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema	15.519	15.595
Zemljište i objekti	14.147	14.094
Postrojenja i oprema	1.372	1.475
Postrojenja i oprema - investicije u toku	0	26
Imovina s pravom korištenja	1.544	1.368
Zemljište i objekti	1.268	908
Postrojenja i oprema	276	460
Investicijske nekretnine	3	1.383
Ukupno	17.066	18.346

(43) Nematerijalna imovina

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Kupljeni softver	3.475	3.962
Investicije u toku	1.932	1.666
Ukupno	5.407	5.628

(44) Kretanje materijalne i nematerijalne imovine

44.1. Kretanje nabavne i knjigovodstvene vrijednosti

(000) BAM

31.12.2023	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	
Troškovi nabavke 01.01.2023	28.929	13.021	26	2.263	688	3.853
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0	0	0
Prenos	-4	139	-137	0	0	2
Nabavke	588	132	111	827	0	0
Otuđenje	0	-19	0	-487	-4	-3.852
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0
Otpisi	-357	-3.899	0	0	0	0
Troškovi nabavke 31.12.2023	29.156	9.374	0	2.603	684	3
Ukupna amortizacija 31.12.2023	-15.009	-8.002	0	-1.335	-408	0
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2023	14.147	1.372	0	1.268	276	3

(000) BAM

31.12.2023	Nematerijalna imovina			Ukupno
	Kupljeni software	Software u razvoju	Investicije u toku	
Troškovi nabavke 01.01.2023	36.030	0	1.666	86.476
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0
Prenos	965	0	-965	0
Nabavke	0	0	1.231	2.889
Otuđenje	0	0	0	-4.362
Ostale promjene	7	0	0	7
Otpisi	0	0	0	-4.256
Troškovi nabavke 31.12.2023	37.002	0	1.932	80.754
Ukupna amortizacija 31.12.2023	-33.527	0	0	-58.281
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2023	3.475	0	1.932	22.473

(000) BAM

31.12.2022	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	
Troškovi nabavke 01.01.2022	37.019	12.817	150	2.101	562	413
Promjene zbog MSFI 5	-4.468	0	0	0	0	0
Prenos	-3.833	207	-225	0	0	3.851
Nabavke	227	234	101	290	153	0
Otuđenje	0	-10	0	-128	-27	-411
Ostale promjene	0	0	0	0	0	0
Otpisi	-16	-227	0	0	0	0
Troškovi nabavke 31.12.2022	28.929	13.021	26	2.263	688	3.853
Ukupna amortizacija 31.12.2022	-14.835	-11.546	0	-1.355	-228	-2.470
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022	14.094	1.475	26	908	460	1.383

(000) BAM

31.12.2022	Nematerijalna imovina			Ukupno
	Kupljen softver	Softver u razvoju	Investicije u toku	
Troškovi nabavke 01.01.2022	34.892	0	1.926	89.880
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	-4.468
Prenos	1.176	0	-1.176	0
Nabavke	0	0	916	1.921
Otuđenje	0	0	0	-576
Ostale promjene	0	0	0	0
Otpisi	-38	0	0	-281
Troškovi nabavke 31.12.2022	36.030	0	1.666	86.476
Ukupna amortizacija 31.12.2022	-32.068	0	0	-62.502
Knjigovodstvena vrijednost 31.12.2022	3.962	0	1.666	23.974

44.2. Kretanje deprecijacije i amortizacije

(000) BAM

31.12.2023	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2023	-14.835	-11.546	0	-1.355	-228	-2.470
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0	0	0
Prenos	0	0	0	0	0	0
Nabavke	0	0	0	0	0	0
Otuđenje	0	17	0	564	0	2.505
Obračunata amortizacija	-462	-372	0	-544	-176	-35
Umanjenje vrijednosti	-24	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	0	0	0	-4	0
Otpisi	312	3.899	0	0	0	0
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2023	-15.009	-8.002	0	-1.335	-408	0

(000) BAM

31.12.2023	Nematerijalna imovina			Ukupno
	Kupljeni software	Softver u razvoju	Investicije u toku	
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2023	-32.068	0	0	-62.502
Promjene zbog MSFI 5	0	0	0	0
Prenos	0	0	0	0
Nabavke	0	0	0	0
Otuđenje	0	0	0	3.086
Obračunata amortizacija	-1.451	0	0	-3.040
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	-24
Ostale promjene	0	0	0	-4
Otpisi	-8	0	0	4.203
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2023	-33.527	0	0	-58.281

(000) BAM

31.12.2022	Vlastite nekretnine, postrojenja i oprema			Imovina s pravom korištenja		Investicijske nekretnine
	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	Postrojenja i oprema - investicije u toku	Zemljište i objekti	Postrojenja i oprema	
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2022	-19.553	-11.385	0	-996	-180	-364
Promjene zbog MSFI 5	2.965	0	0	0	0	0
Prenos	2.444	0	0	0	0	-2.444
Nabavke	0	0	0	0	135	0
Obračunata amortizacija	-498	-378	0	-477	-183	-32
Umanjenje vrijednosti	-193	0	0	0	0	0
Ostale promjene	0	11	0	118	0	370
Otpisi	0	206	0	0	0	0
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2022	-14.835	-11.546	0	-1.355	-228	-2.470

(000) BAM

31.12.2022	Nematerijalna imovina			Ukupno
	Kupljen softver	Softver u razvoju	Investicije u toku	
Ukupna amortizacija na dan 01.01.2022	-30.727	0	0	-63.205
Promjene zbog MSFI 5	0			2.965
Prenos	0	0	0	0
Nabavke	0	0	0	135
Obračunata amortizacija	-1.366	0	0	-2.934
Umanjenje vrijednosti	0	0	0	-193
Ostale promjene	0	0	0	499
Otpisi	25	0	0	231
Ukupna amortizacija na dan 31.12.2022	-32.068	0	0	-62.502

(45) Ostala imovina

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Pretplate i obračunati prihod	1.363	1.851
Zalihe (stečena materijalna imovina, imovina za najam, itd.)	0	5
Ostala imovina	52	32
Ukupno	1.415	1.888

(46) Dugotrajna imovina namijenjena prodaji

U tekućem izvještajnom periodu, ova pozicija prvenstveno uključuje nekretnine koje su dio projekta prodaje imovine za koju se već aktivno vrši oglašavanje.

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.185	2.406
Ukupno	2.185	2.406

(47) Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Depoziti	906.480	819.747
Depoziti kreditnih institucija	7.410	10.765
Depoziti klijenata	896.136	808.982
Uzeti krediti od banaka	2.934	0
Ostale finansijske obaveze	9.995	8.732
od čega obaveze najma	1.613	1.394
Ukupno	916.475	828.479

47.1. Depoziti kreditnih institucija

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Tekući računi / A'vista depoziti	1.030	2.540
Oročeni depoziti	6.380	8.225
Ukupno	7.410	10.765

47.2. Depoziti klijenata

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Tekući računi / A'vista depoziti	642.301	603.245
Vlade	35.859	25.504
Druge finansijske institucije	3.464	8.023
Pravna lica	157.325	212.417
Fizička lica	445.653	357.301
Oročeni depoziti	253.835	205.737
Vlade	6.416	5.545
Druge finansijske institucije	48.233	32.184
Pravna lica	63.357	29.051
Fizička lica	135.829	138.957
Ukupno	896.136	808.982

Prosječna kamatna stopa na depozite predstavljena je u sljedećoj tabeli:

	31.12.2023	31.12.2022
Pravna lica	-0,40%	-0,20%
Fizička lica	-0,21%	-0,26%

47.3. Uzeti krediti od banaka

Kreditor	Valuta	Nominalna kamatna stopa	Dospijeće	31.12.2023	31.12.2022
EBRD	EUR	4,449	2026	2.934	0

(48) Rezervisanja

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	70	82
Mjere restrukturiranja	245	0
Rezervisanja za sudske sporove	4.944	7.461
Rezervisanja za operativne rizike	97	0
Potencijalne obaveze i date garancije	2.242	1.209
Ukupno	7.598	8.752

Stavka "Rezervisanja za sudske sporove" uključuje rezervisanja za pravne sporove povezane s klijentovim tužbama. Nadalje, pod ovom stavkom su iskazane i dodatne obaveze kao što su neriješeni sudski sporovi vezani za kreditno poslovanje prezentirano pod ovom stavkom. U skladu sa MRS 37.92 se ne vrše nikakva dalja objavljivanja kako bi se zaštitila pozicija Banke u ovim pravnim sporovima. Za više informacija pogledajte bilješku (63) Pravni rizik.

Obračunati iznos rezervisanja za mjere restrukturiranja, neriješene sudske sporove, kao i druga rezervisanja na osnovu najboljih procjena očekivanog odliva ekonomski korisnih resursa na datum izvještavanja, uključujući uzimanje u obzir rizika i neizvjesnosti koji se očekuju u kontekstu izvršavanja obaveze. Procjene uzimaju u obzir rizike i neizvjesnosti. Odljevi ekonomski korisnih resursa koji proizlaze iz ovih mjera očekuju se tokom sljedećih pet poslovnih godina. Međutim, treba uzeti u obzir da je, posebno u vezi sa sudskim sporovima, ishod sudskog spora u mnogim slučajevima teško predvidjeti, pa zbog toga konačan ishod može značajno odstupati od inicijalne procjene.

Rezervisanja - kretanje rezervisanja za potencijalne obaveze i date garancije

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2023	183.942	4.666	0	0	188.608
Promjene nominalne vrijednosti	-9.602	12.918	0	0	3.316
Prenos između nivoa kreditnog rizika	7.393	-7.393	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednosti na dan 31.12.2023	181.733	10.191	0	0	191.924

(000) BAM

2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 01.01.2022	172.342	10.963	0	0	183.305
Promjene nominalne vrijednosti	6.764	-1.390	-71	0	5.303
Prenos između nivoa kreditnog rizika	4.836	-4.907	71	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2022	183.942	4.666	0	0	188.608

(000) BAM

2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2023	-1.003	-206	0	0	-1.209
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	-432	-605	3	0	-1.034
Prenos između nivoa kreditnog rizika	-339	342	-3	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	0	0	1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2023	-1.773	-469	0	0	-2.242

(000) BAM

	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 01.01.2022	-1.835	-571	0	0	-2.406
Promjene rezervisanja za kreditne gubitke	253	947	-4	0	1.196
Prenos između nivoa kreditnog rizika	578	-582	4	0	0
Kursne razlike i druga kretanja	1	0	0	0	1
Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke na dan 31.12.2022	-1.003	-206	0	0	-1.209

Rezervisanja - kretanje drugih rezervisanja

(000) BAM

	Knjigovodstve na vrijednost 01.01.2023	Kursne razlike	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Knjigovodstve na vrijednost 31.12.2023
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	82	0	0	-12	0	0	70
Mjere restrukturiranja	0	0	245	0	0	0	245
Neriješeni pravni sporovi i poreski sporovi	7.461	0	0	-1.909	-608	0	4.944
Rezervisanja za operativne rizike	0	0	97	0	0	0	97
Potencijalne obaveze i date garancije	1.209	0	1.655	0	-622	0	2.242
Ukupno	8.752	0	1.997	-1.921	-1.230	0	7.598

(000) BAM

	Carrying amount 01.01.2022	Kursne razlike	Povećanje	Upotreba	Smanjenje	Ostale promjene	Carrying amount 31.12.2022
Penzije i druge definisane obaveze nakon prestanka radnog odnosa	101	0	0	-19	0	0	82
Mjere restrukturiranja	394	0	0	-394	0	0	0
Neriješeni pravni sporovi i poreski sporovi	8.724	0	0	-831	-432	0	7.461
Potencijalne obaveze i date garancije	2.406	0	612	0	-1.809	0	1.209
Ukupno	11.625	0	612	-1.244	-2.241	0	8.752

U skladu s drugim stupom „Programa ubrzanja“, povezanim s „Programom operativne izvrsnosti“, koji ima za cilj postizanje daljnje E2E optimizacije osnovnih procesa u Banci, Banka je priznala rezervisanja za restrukturiranje u iznosu od 245 hiljada KM. Očekuje se da će se rezervisanja koristiti tokom godine koja završava 31. decembra 2024.

Rezervisanja za operativne rizike priznate su u vezi s kontrolama koje su porezne vlasti u Bosni i Hercegovini provele tokom 2023. godine u svim lokalnim bankama. Iznos je povezan s kaznama koje bi mogle proizaći iz ovog slučaja.

(49) Ostale obaveze

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Odgodeni prihod	289	225
Pasivna vremenska razgraničenja	3.088	4.476
Obaveze za varijabilne isplate zaposlenim	2.306	2.384
Ostale obaveze	1.642	910
Ukupno	7.325	7.995

Pasivna vremenska razgraničenja i druge obaveze uključuju obaveze za usluge koje su pružene, a još nisu plaćene, kao i plaće i naknade za plaće koje još nisu isplaćene, uključujući obaveze za varijabilne isplate zaposlenim.

(50) Kapital

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Kapital	186.766	173.936
Dionički kapital	100.403	100.403
Zakonske rezerve	25.101	25.101
Rezerve fer vrijednosti	-10.361	-20.869
Zadržana dobit	71.623	69.301
Manjinski interes	0	0

Direktni vlasnik Banke je Addiko Bank AG Austria.

Ukupan iznos od 100.403 hiljada KM (2022: 100.403 hiljada KM) odgovara u potpunosti uplaćenom dioničkom kapitalu Addiko Bank AG, koji je podijeljen u 532.500 (2022: 532.500) registrovanih dionica. Proporcionalan iznos dioničkog kapitala po dionici iznosi 188,55 KM (2022: 188,55 KM).

Zakonske rezerve uključuju obavezne rezerve od 25% dioničkog kapitala.

Rezerve fer vrijednosti uključuju rezultate mjerenja - nakon uzimanja u obzir odgođenog poreza - za finansijsku imovinu mjerenu po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Zadržana dobit predstavlja prenesenu akumuliranu neto dobit.

U skladu sa Zakonom o bankama FBiH, Banka je u finansijskoj 2023.godini zabilježila dobit u iznosu od 16.669 hiljada KM. Na narednoj sjednici Skupštine društva bit će dat prijedlog za isplatu dividende.

(51) Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prema MRS 7 predstavlja promjene u novcu i novčanim ekvivalentima Banke uslijed novčanih tokova od poslovnih, investicijskih i finansijskih aktivnosti. Novčani tok od poslovnih aktivnosti Banke sadrži priliv i odliv vezan za kredite i potraživanja od kreditnih institucija i klijenata, obaveza prema kreditnim institucijama i klijentima. Novčani tok od investicijskih aktivnosti uključuje priliv i odliv vezan za nematerijalnu imovinu i nekretnine, postrojenja i opremu. Novac i novčani ekvivalenti uključuju novac u blagajni, novac na računima u centralnim bankama koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi i depozite koji dospijevaju na svakodnevnoj osnovi.

Izveštavanje po segmentima

Izveštavanje o segmentima predstavlja rezultate poslovnih segmenata poslovanja Addiko banke, pripremljene na temelju internih izvješća koje Uprava koristi za procjenu uspješnosti segmenata i korištenih kao izvor za donošenje odluka. Segmentacija poslovanja podijeljena je na Segment potrošačkih kredita, mala i srednja preduzeća (SME), koji su fokusni segmenti i na segmente koji nisu fokusu, a to su velika poduzeća, javno finansiranje i hipotekarni krediti. Da bi se izvršila procjena rezultata predmetnih segmenata, Uprava kao primarni metod utvrđivanja poslovnog uspjeha koristi bilans uspjeha naveden u nastavku, kao i obim kamatonosnih kredita, obim depozita i pripadajući KPI. U bilansu uspjeha izvještaja po segmentima dobit od kamata i rashod od kamata su navedeni u neto iznosu na poziciji neto prihod od kamata, koji odražava prezentaciju internog izvještavanja, te je osnova za daljnje vođenje Banke od strane Uprave. Računovodstvene politike u segmentima poslovanja su iste onima opisanim u značajnim računovodstvenim politikama. Banka vrši procjenu poslovnog uspjeha svakog segmenta na osnovu a.) poslovnog rezultata prije poreza b.) obima prihodujućih kredita i c.) obima depozita kao najvažnijih stavki koje Uprava uzima u razmatranje kod ocjene rezultata predmetnih segmenata.

Strategija stanovništva

Strategija Addiko Banke je da pruži moderno bankarstvo, fokusirajući se na proizvode za osnovne potrebe stanovništva kao što su procesi kreditiranja i isplate, koji su brzo isporučeni i komunicirani na jednostavan i transparentan način. Shodno tome, Banka održava fokusiranost segmentu stanovništva na potrošačke, nenamjenske kredite, sa ciljem povećanja kamatonosnog portfolija i pripadajućeg kamatnog prihoda. U segmentu stanovništva, fokus je također na prihodu od naknada, posebno na proizvodima Računi & paketi, Kartice i Transakcije.

Addiko banka pridodaje značajan napor u razvoju digitalnih sposobnosti i prepoznatljivosti na tržištu kroz hibridne prodajne kanale kao što su Digital (Addiko Chat Banking na Viberu, Webloan, mLoan), CVM, te poslovanje kroz mrežu od 28 podružnica (kao ključni kanal gdje se zaključuju svi ugovori).

Strategija malih i srednjih preduzeća

Mala i srednja preduzeća predstavljaju osnovni strateški fokusni segment Addiko banke, u kojem je banka ciljala na realni sektor sa obrtnim kapitalom, investicijskim kreditima i jakim fokusom na dokumentarno poslovanje i kvalitet, kako bi podržala „realnu ekonomiju“. Addiko strategija u ovom segmentu jeste da se ostvari primarni bankovni status kroz pružanje usluga baziranih na pogodnosti, razvijanju fleksibilnih rješenja i proizvoda koji su digitalizirani i povezani sa konkurentskom prednošću. U posljednjim godinama, Addiko banka razvija digitalne platforme koje će zadovoljiti potrebe moderniziranih klijenata malih i srednjih preduzeća, na način da obezbijedi primarno jednostavno kreditiranje u skladu sa vremenom isporuke lidera na tržištu. Shodno tome, Addiko banka planira da nastavi sa digitalnim uslugama prema neiskorištenim potencijalima manjih pravnih preduzeća, povećavajući volumen kredita i povezani prihod od naknada. U segmentu malih i srednjih preduzeća, fokus je također na prihodu od naknada, posebno na proizvodima Računi & paketi i Transakcije.

Velika i javna preduzeća i hipotekarni krediti

Segmenti van fokusa obuhvataju velika i javna preduzeća, te hipotekarne kredite fizičkim licima. S obzirom na postepenu opadajuću strategiju, hipotekarni proizvodi nisu na tržištu. Poslovanje sa velikim i javnim preduzećima obuhvata kreditiranje i prikupljanje depozita. Primarni cilj kod nefokusnih klijenata jeste održavanje postojećih klijenata koji imaju povoljan odnos nivoa rizika i povrata, kao i obezbjeđenje usluga vođenja računa.

Korporativni centar

Ne-poslovni segment ili korporativni centar se sastoji od poslova Riznice u Banci, kao i stavki središnjih funkcija kao što su režijski troškovi, operativni troškovi povezani s projektima, doprinosi jedinstvenom sanacijskom fondu, bankovni nameti i međusobno usklađivanje.

000 BAM

31.12.2023.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	32.007	14.840	931	973	236	6.398	55.385
Neto prihod od kamata	19.718	10.233	931	522	97	7.020	38.521
od čega redovni kamatni prihod	20.535	9.924	887	752	245	0	32.343
Neto prihod od naknada i provizija	12.289	4.607	0	451	139	-622	16.864
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	122	122
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-313	-313
Poslovni prihod	32.007	14.840	931	973	236	6.207	55.194
Poslovni rashod	-19.295	-4.698	-13	-619	-142	-6.588	-31.355
Poslovni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	12.712	10.142	918	354	94	-381	23.839
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	-1.134	-1.134
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	1.245	-6.242	1.415	185	-350	-902	-4.649
Rezultat prije poreza	13.957	3.900	2.333	539	-256	-2.417	18.056
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	309.282	201.106	11.409	14.181	5.852	3.824	545.654
Finansijske obaveze vrijednovane po amortizovanom trošku	571.172	146.217	0	100.436	78.312	20.338	916.475

000 BAM

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti			Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Hipotekarni krediti	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Neto bankarski prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	2.029	45.667
Neto prihod od kamata	18.250	6.347	1.063	1.264	165	2.088	29.177
od čega redovni kamatni prihod	18.884	6.154	1.012	1.031	209	2.711	30.001
Neto prihod od naknada i provizija	11.333	4.304	0	654	259	-60	16.490
Neto rezultat za finansijske instrumente	0	0	0	0	0	144	144
Ostali poslovni rezultat	0	0	0	0	0	-1.825	-1.825
Poslovni prihod	29.583	10.651	1.063	1.918	424	347	43.986
Poslovni rashod	-17.913	-4.261	-20	-683	-230	-7.439	-30.546
Poslovni rezultat prije umanjena vrijednosti i rezervisanja	11.670	6.390	1.043	1.235	194	-7.092	14.247
Ostali rezultat	0	0	0	0	0	321	321
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-3.482	1.816	1.882	1.363	31	-38	1.572
Rezultat prije poreza	8.188	8.206	2.925	2.598	225	-6.809	15.333
Obim poslovanja							
Kredit i potraživanja	279.279	183.499	14.397	19.799	3.496	4.330	504.799
Finansijske obaveze vrijednovane po amortizovanom trošku	487.402	157.999	0	113.744	43.833	25.501	828.479

Odnos između neto prihoda od provizija i segmenata o kojima se izvješćuje može se vidjeti u tablicama u nastavku:

(000) BAM

31.12.2023.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.821	2.160	225	102	0	4.308
Računi i paketi	5.253	981	18	30	0	6.282
Kartice	3.757	92	1	0	0	3.850
FX & DCC	3.826	231	2	0	0	4.059
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.555	0	0	0	0	1.555
Kredit	674	149	0	0	0	823
Finansiranje trgovine	0	1.506	248	26	0	1.780
Ostalo	15	14	3	0	0	32
Prihodi od naknada i provizija	16.901	5.133	497	158	0	22.689
Kartice	-3.535	-90	-1	0	-502	-4.128
Transakcije	-311	-368	-40	-18	0	-737
Poticaji klijetima	-4	0	0	0	0	-4
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-120	-120
Računi i paketi	-559	0	0	0	0	-559
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-203	-68	-5	-1	0	-277
Rashodi od naknada i provizija	-4.612	-526	-46	-19	-622	-5.825
Neto prihod od naknada i provizija	12.289	4.607	451	139	-622	16.864

(000) BAM

31.12.2022.	Fokus segmenti		Nefokusni segmenti		Korporativni Centar	Ukupno
	Potrošački krediti	Mala i srednja preduzeća	Velika preduzeća	Javno finansiranje		
Transakcije	1.668	2.085	276	102	0	4.132
Računi i paketi	4.982	733	14	24	0	5.753
Kartice	2.642	83	1	0	0	2.726
FX & DCC	4.399	326	7	33	0	4.765
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	0	0
Bankoosiguranje	1.371	0	0	0	0	1.372
Kredit	539	182	3	0	0	724
Finansiranje trgovine	0	1.332	340	4	0	1.676
Ostalo	36	64	57	115	0	271
Prihodi od naknada i provizija	15.638	4.805	699	278	0	21.419
Kartice	-3.318	-107	-1	-1	0	-3.427
Transakcije	-262	-322	-43	-16	0	-643
Poticaji klijetima	-32	0	0	0	0	-32
Vrijednosni papiri	0	0	0	0	-59	-59
Računi i paketi	-529	0	0	0	0	-529
Bankoosiguranje	0	0	0	0	0	0
Ostalo	-165	-71	-1	-2	0	-239
Rashodi od naknada i provizija	-4.306	-500	-45	-19	-59	-4.929
Neto prihod od naknada i provizija	11.331	4.305	654	259	-59	16.490

Segment Potrošači u cijelosti (100%) pridonio je neto prihodu od naknada i provizija segmenta fizičkih lica

Izvještaj o upravljanju rizikom

(52) Kontrola i praćenje rizika

Banka vrši upravljanje i praćenje svojih rizika po svim poslovnim segmentima s ciljem optimiziranja profila rizika/poslovnog uspjeha i garancije sposobnosti podnošenja rizika u svakom trenutku, čime se štite povjerioci Banke. U tom kontekstu, utječe na poslovne i politike svojih učešća putem rada u odborima dioničara i nadzornim odborima. U slučaju učešća, primjenjuju se kompatibilni procesi kontrole rizika, strategije i metode.

Na postupke kontrole općenito, u Banci se primjenjuju sljedeća ključna načela:

- Postoje jasno definisani procesi i organizacione strukture za sve vrste rizika, u skladu s kojim se mogu uskladiti svi zadaci, nadležnosti i odgovornosti učesnika.
- Front i back office, kao i jedinice za trgovinu (eng. trading) i rješavanje/praćenje su razdvojene kako bi se spriječio sukob interesa.
- Banka provodi odgovarajuće, uporedive procedure za identifikaciju, analizu, mjerenje, kombinovanje, kontrolu i praćenje svih vrsta rizika.
- Definišu se odgovarajući limiti i prate za sve vrste materijalnih rizika.

(53) Strategija rizika i Okvir za apetit prema riziku (eng. Risk Appetite Framework (RAF))

Strategija rizika Banke proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu poslovnu strukturu, strateške razvoje i rast, uzimajući u obzir procese, metode i organizacionu strukturu relevantne za upravljanje faktorima rizika. Kao takva, strategija rizika predstavlja most između poslovne strategije i pozicioniranja rizika Društva. Ona je i instrument upravljanja na najvišem nivou koji se koristi za svrhu upravljanja rizikom i kao takav pruža okvir za kontrolu, praćenje i ograničavanje rizika svojstvenih bankarskom poslovanju, te osigurava adekvatnost internog kapitala, likvidnosti banke i opću profitabilnost kroz cijeli ciklus.

Strategija rizika Banke odraz je ključnih pristupa upravljanju rizika uključenih u poslovnu strategiju banke. Ona se reflektuje u ciljevima banke koji se odnose na rizik, a koji pružaju podršku sigurnom i održivom rastu i osiguravanju da banka posluje u skladu s regulatornim zahtjevima za odgovarajuća vlastita sredstva povezana s aktivnostima preuzimanja rizika.

Banka je uspostavila Okvir za apetit prema riziku (RAF) kojim se definiše spremnost na preuzimanje rizika Banke i čini dio postupaka razvoja i provedbe poslovne strategije i strategije rizika banke. Nadalje, njome se određuju rizici koji se preuzimaju u odnosu na njen kapacitet preuzimanja rizika. Okvir za apetit prema riziku definiše nivo rizika koji je banka spremna prihvatiti. Kod definisanja tih mjera uzima se u obzir budžet, strategija rizika i Plan oporavka koji daje okvir za odgovarajuće interno upravljanje i nadzor.

(54) Organizacija rizika

Glavni službenik za rizik (eng. *Chief Risk Officer - CRO*) je odgovoran za osiguravanje odgovarajućih struktura i postupaka za upravljanje rizikom. CRO djeluje neovisno od jedinica za tržište i trgovinu (eng. *market and trading units*).

Ključni zadaci upravljanja rizikom su individualno upravljanje rizikom neispunjavanja obaveza druge strane, reorganizacija problematičnih kredita, zatvaranje kredita, kao i kontrola rizika i nadzor neizvršavanja obaveza druge strane, tržišnog, poslovnog i rizika likvidnosti, te drugih rizika na nivou portfelja.

U 2023. oslanjalo se na sljedeće organizacione jedinice:

Sektor upravljanja kreditnim rizikom - Odjel za upravljanje kreditnim rizikom I naplatom za corporate je odgovoran za upravljanje kreditnim rizikom za sve segmente osim segmenta Stanovništvo, tj. Mala i srednja preduzeća, Velika preduzeća, Javne finansije. To uključuje operativnu i stratešku ulogu. Operativno, pokriva analizu i odobravanje kreditnih zahtjeva, dok strateški definiše politike, procedure, priručnike, smjernice i sve druge dokumente za gore navedene segmente upravljanja kreditnim rizikom.

Sektor upravljanja kreditnim rizikom - Odjel za upravljanje kreditnim rizikom i naplatom za maloprodaju - ima za cilj da podrži profitabilan rast portfolija građana, istovremeno osiguravajući da kreditni rizik bude usklađen sa ukupnim budžetom banke. Pokriva izvještavanje o portfoliju i analizu i naplatu stanovništva. Mjesečni sastanci za pregled kvaliteta portfolija osiguravaju da se prati razvoj portfolija, da se problemi identifikuju u ranoj fazi i da se pokreću korektivne mjere. Odjel upravljanja kreditnim rizikom za stanovništvo je također ključni sudionik u procesu odobravanja i pregleda proizvoda. Ovo osigurava da je apetit rizika kreditnih proizvoda u skladu sa apetitom rizika Banke.

Sektor za kontrolu rizika - sve rizične i regulatorne teme koje su od strateškog značaja za Banku.

Odjel za kontrolu kreditnih rizika kreditnog rizika i regulatornog izvješćivanja - osigurava strategiju rizika, upravljanje ekonomskim kapitalom, testiranje otpornosti na stres i koordinaciju ispitivanja nacionalnih banaka i koordinira jedinice banaka u sudjelovanju u aktivnostima vezanim za teme oporavka i rješavanja, kao i upravljanje SREP-om proces i koordinacija rizičnih projekata.

Sektor za kontrolu rizika uključuje Odjele kontrole tržišnog i likvidnog rizika - koja definira pragove, prati indikatore rizika i pokreće mjere za upravljanje tržišnim rizikom i rizikom likvidnosti Banke u okviru definiranog apetita za rizikom, te regulatornih ograničenja. **Sektor za kontrolu rizika** također uključuje **Odjel za operativni rizik, upravljanje kontrolom i suzbijanje prijevара** koji pruža strateško usmjerenje s robusnim okvirom upravljanja operativnim rizikom koji uključuje identificiranje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku, pružajući mehanizam za raspravu i učinkovitu eskalaciju pitanja koja dovode do boljeg upravljanja rizicima i povećanja institucionalne otpornosti.

Nadležni članovi uprave za rizike osiguravaju usklađenost s načelima rizika.

(55) Interne smjernice za upravljanje rizikom

Banka definiše smjernice za standarde upravljanja rizikom koje važe na nivou cijele grupe kako bi se osiguralo da se svim rizicima pristupa na standardiziran način. Te smjernice se redovno prilagođavaju kako bi odražavale organizacione promjene, kao i promjene u dijelovima propisa kao što su postupci, metode i procedure. Godišnje se vrši revizija postojećih smjernica kako bi se utvrdilo da li je potrebno njihovo ažuriranje. Time se postiže usklađenost između aktuelnih i dokumentovanih postupaka.

Banka ima jasno definisane odgovornosti za sve smjernice upravljanja rizikom, uključujući pripremu, reviziju i ažuriranje. Usklađenost s tim smjernicama se postiže putem lica direktno uključenih u postupak upravljanja rizikom. Kontrolu neovisnu o sam proces vrši Interna revizija.

(56) Kreditni rizik

56.1. Definicija

Kreditni rizik u smislu obima predstavlja najznačajniji rizik za Banku. Kreditni rizik prvenstveno proizilazi iz kreditnog poslovanja. Do kreditnog rizika (ili rizika neispunjavanja obaveza) dolazi kad transakcija rezultira tužbama protiv dužnika, izdavatelja vrijednosnih papira ili drugih ugovornih strana. Ako te strane ne izvršavaju svoje obaveze, dolazi do gubitaka po osnovu neprimljenih naknada umanjanih za aktivirane kolaterale i stopu oporavka neosiguranih dijelova. Ova definicija uključuje neizvršavanje obaveza i rizik vezan za jemca koji proizilazi iz kreditnih transakcija, kao i rizik izdavatelja, zamjene i izvršenja obaveza kod trgovačkih transakcija.

56.2. Opći uslovi

Strategija kreditnog rizika pruža konkretne smjernice za organizacione strukture banke u kreditnom poslovanju, kao i metode kontrole rizika, a dopunjena je politikama kao i konkretnim uputama.

U skladu s uputama nadležnih organa, kako je to definisano od Uprave i Nadzornog odbora, odluke o kreditnim plasmanima donosi Kreditni odbor kao i ključno osoblje u *back office-u* i jedinice za analizu Sektora za kreditni rizik.

Kreditni odbor Banke je najviši organ za donošenje odluka o kreditnim plasmanima, pod nadzorom Uprave.

56.3. Mjerenje rizika

Banka koristi svoje postupke određivanja rejtinga kako bi se analizirao i ocijenio kreditni rejting svakog dužnika. Klasifikovanje dužnika po kategorijama rejtinga vrši se na osnovu vjerovatnoće neispunjavanja obaveza na osnovu skale s 25 nivoa.

56.4. Ograničavanje rizika

Upravljanje ukupnim potencijalnim obavezama Banke u odnosu na pojedinačnog klijenta ili grupu povezanih klijenata ("grupa dužnika") ovisi o predmetnom segmentu klijenata i poslovnom području.

U Banci ograničenja unutar segmenta finansijskih institucija definiše i individualno prati za to nadležna jedinica. U slučaju prekoračenja limita, pokreće se proces eskaliranja, o čemu se odmah obavještava jedinica za operativni rizik, kao i *front office*, te se izvještava relevantni nivo za donošenje odluka. Na nivou portfolija postoji dosta limita za sprečavanje formiranja koncentracija rizika; u slučaju prekoračenja limita, predmet se eskalira na nivo Uprave, a *front office* radi s *back officeom* na definisanju mjera za kontrolu tih koncentracija rizika.

56.5. Usklađivanje između kategorija finansijskih instrumenata i izloženosti kreditnom riziku

Izloženost kreditnom riziku obuhvata bruto knjigovodstvenu vrijednost (ili nominalnu value u slučaju vanbilansne izloženosti) bez uzimanja u obzir očekivanog kreditnog gubitka (uključujući onaj za garancije), sve kolaterale, efekte netiranja, druga kreditna unapređenja ili transakcije s ciljem ublažavanja kreditnog rizika. Tržišne vrijednosti se koriste za izračunavanje relevantne izloženosti za vrijednosne papire, dok se kod kredita koristi metoda amortizovanog troška. Ako nije izričito navedeno drugačije, prikazane su sve vrijednosti u izvještaju o riziku, uključujući portfolio koji je klasificiran kao namijenjen prodaji prema MSFI 5, ako je primjenjivo.

Sve otpisane izloženosti koje nisu otpisane kao dio procesa prodaje imovine ili rješavanja dugovanja se vode vanbilansno, i nastavljaju biti predmetom prinudne naplate.

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2023:

(000 BAM)

Finansijski instrumenti	Izloženost	RKG N1&2	Neto	Izloženost	RKG N3&POCI	Neto	Izloženost	Neto
Novčana sredstva	294.677	-1.047	293.630	0	0	0	294.677	293.630
Kreditni i potraživanja	557.943	-15.464	542.479	27.427	-24.252	3.175	585.370	545.654
Investicioni vrijednosni papiri	221.541	-680	220.861	0	0	0	221.541	220.861
Ukupno bilans	1.074.161	-17.191	1.056.970	27.427	-24.252	3.175	1.101.588	1.060.145
Ukupno vanbilans	191.924	-2.242	189.682	0	0	0	191.924	189.682
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.266.085	-19.433	1.246.652	27.427	-24.252	3.175	1.293.512	1.249.827

Prikaz neto izloženosti u Banci u skladu s MSFI 7.35M na dan 31. decembar 2022:

(000 BAM)

Finansijski instrumenti	Izloženost	RKG N1&2	Neto	Izloženost	RKG			Izloženost	Neto
					N3&POCI	Neto	Neto		
Novčana sredstva	241.207	-485	240.722	0	0	0	241.207	240.722	
Kreditni i potraživanja	514.760	-13.904	500.856	42.522	-38.610	3.942	557.312	504.798	
Investicioni vrijednosni papiri	213.783	-282	213.501	0	0	0	213.783	213.501	
Ukupno bilans	969.750	-14.671	955.079	42.522	-38.610	3.942	1.012.303	959.021	
Ukupno vanbilans	188.608	-1.209	187.399	0	0	0	188.608	187.399	
Ukupna izloženost kreditnom riziku	1.158.358	-15.880	1.142.478	42.522	-38.610	3.942	1.200.910	1.146.420	

56.6. Izloženost riziku po kategoriji rejtinga

Na dan 31. decembra 2023. približno 25,72% (2022: 21,27%) izloženosti je klasifikovano u kategoriju rejtinga 1A do 1E. Ova izloženost je uglavnom povezana s potraživanjima od drugih finansijskih institucija, vlada i fizičkih lica.

Na ukupno kretanje neprihodujuće izloženosti (eng. NPE) u 2023. su uglavnom uticali efekti računovodstvenog otpisa, uplata, nagodbe i naplate. Uzimajući u obzir sve ove efekte, tokom 2023. je ukupna neprihodujuća izloženost smanjena za 15.204 hiljada KM.

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2023:

(000 BAM)							
31.12.2023	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	Bez rejtinga	Ukupno
Stanovništvo	15.145	174.833	115.729	31.373	19.291	213	356.584
Mala i srednja preduzeća	51.250	179.294	111.699	7.467	5.899	53	355.662
Non-Focus	262	33.494	22.405	5.525	2.066	26	63.778
od čega velika preduzeća	137	25.613	17.052	0	24	0	42.826
od čega hipotekarni krediti	41	7.879	912	3.273	2.042	20	14.167
od čega javno finansiranje	84	2	4.441	2.252	0	6	6.785
Korporativni centar	266.041	16.623	234.802	1	21	0	517.488
Ukupno	332.698	404.244	484.635	44.366	27.277	292	1.293.512

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

U sljedećoj tabeli prikazana je izloženost po kategorijama rejtinga i tržišnim segmentima na dan 31. decembar 2022:

(000 BAM)							
31.12.2022	1A-1E	2A-2E	3A-3E	Watch	NPE	No rating	Total
Stanovništvo	11.483	154.919	99.683	33.363	25.164	2.876	327.488
Mala i srednja preduzeća	45.970	185.432	75.853	18.812	10.558	756	337.381
Non-Focus	240	43.453	17.865	10.618	6.747	145	79.068
Od čega velika preduzeća	61	33.854	12.792	7.118	0	0	53.825
Od čega hipotekarni krediti	104	9.599	1.494	3.499	6.748	139	21.583
Od čega javno finansiranje	75	0	3.579	1	-1	6	3.660
Korporativni Centar ¹⁾	197.772	23.323	206.606	0	12	29.260	456.973
Ukupno	255.465	407.127	400.007	62.793	42.481	33.037	1.200.910

¹⁾ Korporativni centar uključuje finansijske institucije koje uzimaju u obzir izloženost Centralne Banke, depozita i ukupne dužničke vrijednosne papire

Klasifikacija kreditnih sredstava u kategorije rizika vrši se osnovu internog rejtinga Banke. U svrhu izvještavanja prema eksternim licima, interne rejting kategorije su grupisane u sljedećih pet rejting kategorija:

- 1A-1E: obuhvata klijente s vrlo malim rizikom, od nabolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- 2A-2E: obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- 3A-3E: obuhvata klijente sa srednjim ili visokim kreditnim rizikom;
- Nadgledanje (eng. Watch): obuhvata klijente s vrlo visokim kreditnim rizikom ili one kod kojih je velika mogućnost neizvršavanja obaveza. To uključuje klijente s kašnjenjem u plaćanju ili neplaćanjem u njihovoj kreditnoj historiji, ili one sa srednjoročnim poteškoćama u otplati duga;
- NPE (neprihodujuće izloženosti): ispunjen je jedan ili više kriterija u skladu s Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka: između ostalog, s uplatom kamate ili glavnice se kasni više od 90 dana, banka ima velike sumnje u kreditni rejting klijenta, postoje rizične mjere restrukturisanja koje vode do problematične izloženosti s odgodom izvršenja zabilježen je kreditni gubitak ili je pokrenut stečajni postupak.

Banka primjenjuje princip "na nivou klijenta" za sve segmente, uključujući stanovništvo. Ako dužnik ne izvršava obaveze po jednom ugovoru, i njegove transakcije koje nisu neprihodujuće se klasifikuju kao neprihodujuće. U tabelama u nastavku prikazana je klasifikacija po kategorijama rejtinga i nivou kreditnog rizika.

Kreditni i potraživanja od klijenata po amortizovanom trošku:

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	30.826	351	0	0	31.177
2A-2E	263.075	21.335	0	0	284.410
3A-3E	158.062	39.073	0	0	197.135
Watch	6.088	37.737	151	0	43.976
NPE	0	0	27.257	0	27.257
Bez rejtinga	54	238	0	0	292
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	458.105	98.734	27.408	0	584.247
Rezervisanja za kreditne gubitke	-5.772	-9.658	-24.231	0	-39.661
Knjigovodstvena vrijednost	452.333	89.076	3.177	0	544.586

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	24.146	183	0	0	24.329
2A-2E	255.102	12.304	0	0	267.406
3A-3E	131.382	34.884	0	0	166.266
Watch	3.889	49.210	71	0	53.170
NPE	0	0	42.481	0	42.481
Bez rejtinga	3.304	328	0	0	3.632
Bruto knjigovodstvena vrijednost	417.823	96.909	42.552	0	557.284
Rezervisanja za kreditne gubitke	-3.037	-10.867	-38.610	0	-52.514
Knjigovodstvena vrijednost	414.786	86.042	3.942	0	504.770

Kreditni i potraživanja od bankama po amortizovanom trošku:

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	2	0	0	0	2
2A-2E	0	0	0	0	0
3A-3E	1.101	0	0	0	1.101
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	20	0	20
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	1.103	0	20	0	1.123
Rezervisanja za kreditne gubitke	-35	0	-20	0	-55
Knjigovodstvena vrijednost	1.068	0	0	0	1.068

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	0	0	0	0	0
2A-2E	10	0	0	0	10
3A-3E	18	0	0	0	18
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Bruto knjigovodstvena vrijednost	28	0	0	0	28
Rezervisanja za kreditne gubitke	0	0	0	0	0
Knjigovodstvena vrijednost	28	0	0	0	28

Dužnički vrijednosni papiri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit:

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	168.220	0	0	0	168.220
2A-2E	18.019	0	0	0	18.019
3A-3E	41.702	0	0	0	41.702
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	227.941	0	0	0	227.941
Rezervisanja za kreditne gubitke	-675	0	0	0	-675
FV	-11.781	0	0	0	-11.781
Knjigovodstvena vrijednost	215.485	0	0	0	215.485

(000) BAM

31.12.2022	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	134.677	0	0	0	134.677
2A-2E	23.312	0	0	0	23.312
3A-3E	24.575	0	0	0	24.575
Watch	0	0	0	0	0
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	29.260	0	0	0	29.260
Bruto knjigovodstvena vrijednost	211.824	0	0	0	211.824
Rezervisanja za kreditne gubitke	-280	0	0	0	-280
Knjigovodstvena vrijednost	211.544	0	0	0	211.544

Potencijalne obaveze i date finansijske garancije:

(000) BAM

31.12.2023	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	35.471	9	0	0	35.480
2A-2E	96.064	7.147	0	0	103.211
3A-3E	50.096	2.747	0	0	52.843
Watch	102	288	0	0	390
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	0	0	0	0	0
Ukupno bruto knjigovodstvena vrijednost	181.733	10.191	0	0	191.924
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1.773	-469	0	0	-2.242
Knjigovodstvena vrijednost	179.960	9.722	0	0	189.682

(000) BAM

31.12.2021	Nivo kreditnog rizika 1	Nivo kreditnog rizika 2	Nivo kreditnog rizika 3	POCI	Ukupno
Rejting kategorija					
1A-1E	33.363	1	0	0	33.364
2A-2E	114.122	2.277	0	0	116.399
3A-3E	27.319	1.758	0	0	29.077
Watch	8.993	630	0	0	9.623
NPE	0	0	0	0	0
Bez rejtinga	145	0	0	0	145
Bruto knjigovodstvena vrijednost	183.942	4.666	0	0	188.608
Rezervisanja za kreditne gubitke	-1.003	-206	0	0	-1.209
Knjigovodstvena vrijednost	182.939	4.460	0	0	187.399

56.7. Izloženost po industrijskom sektoru

U nastavku je prikazana izloženost pravnih lica po industrijskom sektoru na osnovu klasifikacije djelatnosti "NACE Code 2.0".

31.12.2023	Nefinansijske institucije	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.515	-198
B Vađenje ruda i kamena	2.284	-121
C Prerađivačka industrija	47.776	-2.360
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	5.074	-204
E Opskrba vodom	2.207	-23
F Građevinarstvo	22.124	-587
G Trgovina na veliko i malo	100.582	-6.688
H Prijevoz i skladištenje	9.868	-569
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	8.153	-214
I Informacije i komunikacije	4.512	-304
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	231	-2
L Poslovanje nekretninama	3.104	-68
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	7.977	-134
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4.895	-212
O Javna uprava i odbrana, obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	1.210	-16
Q Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	3.548	-178
R Umjetnost, zabava i rekreacija	511	-11
S Ostale uslužne djelatnosti	197	-18
Kredit i potraživanja	227.768	-11.907

(000) BAM

31.12.2022	Nefinansijske institucije	
	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Očekivani kreditni gubitak
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.001	-70
B Vađenje ruda i kamena	5.850	-30
C Prerađivačka industrija	51.551	-6.924
D Proizvodnja i opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	-5	-1
E Opskrba vodom	3.003	-26
F Građevinarstvo	19.332	-220
G Trgovina na veliko i malo	95.540	-5.969
H Prijevoz i skladištenje	4.613	-95
I Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	7.811	-273
J Informacije i komunikacije	4.499	-278
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.754	-79
L Poslovanje nekretninama	5.395	-163
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	8.250	-88
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3.896	-191
O Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	0	0
P Obrazovanje	216	-3
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.130	-317
R Umjetnost, zabava i rekreacija	511	-4
S Ostale uslužne djelatnosti	492	-297
Kredit i potraživanja	219.839	-15.028

56.8. Prikaz izloženosti po finansijskim instrumentima po danima kašnjenja

(000) BAM

31.12.2023	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 to 60 dana kašnjenja	- 61 to 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	328.773	11.035	1.255	807	14.714	356.584
Mala i srednja preduzeća	342.441	8.110	552	3.539	1.020	355.662
Non-Focus	52.059	9.768	31	260	1.660	63.778
od čega velika preduzeća	35.037	7.789	0	0	0	42.826
od čega hipotkarni krediti	10.238	1.979	31	260	1.659	14.167
od čega javno finansiranje	6.784	0	0	0	1	6.785
Korporativni centar	517.488	0	0	0	0	517.488
Ukupno	1.240.761	28.913	1.838	4.606	17.394	1.293.512

(000) BAM

31.12.2022	Bez kašnjenja	- do 30 dana kašnjenja	- od 31 to 60 dana kašnjenja	- 61 to 90 dana kašnjenja	- preko 90 dana kašnjenja	Ukupno
Stanovništvo	295.968	11.510	1.091	446	18.473	327.488
Mala i srednja preduzeća	319.601	7.576	47	2	10.155	337.381
Non-Focus	71.596	1.365	81	72	5.954	79.068
od čega velika preduzeća	53.825	0	0	0	0	53.825
od čega hipotekarni krediti	14.111	1.365	81	72	5.954	21.583
od čega javno finansiranje	3.660	0	0	0	0	3.660
Korporativni centar	456.973	0	0	0	0	456.973
Ukupno	1.144.138	20.451	1.219	520	34.582	1.200.910

56.8.1. ODLAGANJE IZVRŠENJA (ENG. FORBEARANCE)

Mjere odlaganja izvršenja definišu se kao ustupci prema dužniku koji se suočava ili će se uskoro suočiti s poteškoćama u izvršavanju svojih finansijskih obaveza ("finansijske poteškoće"). Praćenje mjera i rizika odlaganja izvršenja vrše jedinice za operativni rizik nadležne za Korporacijski centar i Stanovništvo. Pored toga, mjere odlaganja izvršenja predstavljaju okidač za vršenje testova umanjenja vrijednosti u skladu s MSFI zahtjevima.

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2023.

(000) BAM

	1.1.2023	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Kreditni i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	31.12.2023
Pravna lica	16.048		-2.480			-11.228	2.340
Fizička lica	13.790	505	-2.168			-3.066	9.061
Kreditni i potraživanja	29.838	505	-4.648			-14.294	11.401

Sljedeća tabela daje prikaz statusa "Forbearance" u Banci tokom finansijske godine 2022.

(000) BAM

	1.1.2022	Dodaci imovini kod koje su produžene mjere odlaganja izvršenja (+)	Imovina koja se više ne može smatrati imovinom s odlaganjem izvršenja (-)	Promjene zbog MSFI 5 (imovina namijenjena prodaji) (+/-)	Kreditni i kursne razlike (+/-)	Ostale izmjene (+/-)	31.12.2022
Pravna lica	20.694	40				-4.689	16.045
Fizička lica	12.774	4.220	-591			-2.625	13.778
Kreditni i potraživanja	33.468	4.260	-591			-7.314	29.823

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2023. godinu:

(000) BAM

	31.12.2023	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjena vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjena vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti
Pravna lica	2.340	1.460	0	880
Fizička lica	9.061	4.718	966	3.377
Kreditni i potraživanja	11.401	6.178	966	4.257

Stanje izloženosti u status "Forbearance", mogu se prikazati kako slijedi za 2022. godinu:

(000) BAM

	31.12.2022	Bez kašnjenja u plaćanju i bez umanjena vrijednosti	Kašnjenje u plaćanju ali bez umanjena vrijednosti (> 0 dana)	Umanjenje vrijednosti
Pravna lica	16.045	8.632	40	7.373
Fizička lica	13.778	6.606	692	6.480
Kreditni i potraživanja	29.823	15.238	732	13.853

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2023 godinu:

(000) BAM

	Interna vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja	od čega		od čega finansijski kolateral	od čega	
		CRE	od čega RRE		garancije	od čega ostalo
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	845	845	0	0	0	0
Stanovništvo	4.163	1.242	2.921	0	0	0
Ukupno	5.008	2.087	2.921	0	0	0

U sljedećoj tabeli prikazana je raspodjela kolaterala za izloženost po osnovu "Forbearance" za 2022. godinu:

(000) BAM

	Interna vrijednost kolaterala (ICV) u odnosu na imovinu s odlaganjem izvršenja			od čega		
	od čega CRE	od čega RRE	od čega ostalo	finansijski kolateral	od čega garancije	od čega ostalo
Javne finansije	0	0	0	0	0	0
Finansijske institucije	0	0	0	0	0	0
Velika preduzeća	0	0	0	0	0	0
Mala i srednja preduzeća	7.927	7.685	184	0	0	58
Stanovništvo	8.720	4.343	4.377	0	0	0
Ukupno	16.647	12.028	4.561	0	0	58

56.8.2. KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST ZALIHA (STEČENA MATERIJALNA IMOVINA)

Tokom finansijske godine 2023., Banka je iskazala knjigovodstvenu vrijednost zaliha (stečene imovina) u iznosu od 0 hiljada KM (2022: 5 hiljada KM). Zalihe (stečena imovina) uglavnom se sastoji od kolaterala koji pripadaju Banci zbog kljantovog neizvršavanja obaveza po ugovoru o kreditu. To posebno uključuje izuzetu imovinu po osnovu kolaterala iz bankarskog poslovanja (posebno nekretnine).

(57) Kretanje rezervisanja

57.1. Metoda obračuna rezervisanja za rizike

Rezervisanja se obračunavaju u skladu s Međunarodnim standardom finansijskog izvještavanja 9: Finansijski instrumenti (MSFI 9) i Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka. Primjenjuju se različiti pristupi u zavisnosti od nivoa kreditnog rizika u koju je raspoređena transakcija. Nivo kreditnog rizika 1 zahtijeva priznavanje dvanaestomjesečnih očekivanih kreditnih gubitaka. U slučaju značajnog povećanja kreditnog rizika, rezervisanja za umanjenje vrijednosti moraju biti povećana na iznos očekivanog gubitka tokom vijeka trajanja (Nivo kreditnog rizika 2). U slučaju objektivne indikacije umanjenja vrijednosti (NPE, Nivo kreditnog rizika 3), priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom vijeka trajanja.

Za neprihodujuće izloženosti (Nivo kreditnog rizika 3) relevantna su dva pristupa, kolektivna procjena na osnovu parametara rizika za male izloženosti i pojedinačna stručna procjena novčanog toka za veće izloženosti.

Za dio neprihodujućeg portfolija gdje je izloženost po neispunjenju obaveza (eng. EAD) na nivou grupe dužnika ispod određenog specifičnog praga značajnosti, obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti vrši se kao kolektivna procjena (pristup na osnovu pravila). Kolektivna procjena vrši se na osnovu procjene/projekcije glavnih parametara povrata za grupe portfolija (izloženosti koje pokazuju slične karakteristike u odnosu na profil kreditnog rizika i potencijal povrata).

Pojedinačna procjena, ili obračun individualnih rezervisanja za rizike na osnovu pojedinačne procjene gubitaka zbog umanjenja vrijednosti uzima u obzir da je odnosna kreditna izloženost predmet zasebne analize u skladu s propisima koji se odnose na obračun rezervisanja za gubitke zbog umanjenja vrijednosti. U tom obračunu, otplate iz operativnog poslovanja društva (primarni novčani tokovi) i iz korištenja kolaterala i garancija (sekundarni novčani tokovi) uzimaju se u obzir. U zavisnosti od pretpostavljenog scenarija povrata (restrukturiranje, izmirenje, prodaja duga, sudski postupak i/ili povrat kolaterala), očekivane otplate se procjenjuju pojedinačno u smislu vrste, iznosa i vremena, temeljne pretpostavke se dokumentiraju i obrazlažu u zavisnosti od slučaja, a očekivani novčani tokovi diskontirani na neto trenutnu vrijednost odbijaju se od preostale trenutne izloženosti. Za obračun povrata novčanih tokova iz potencijalnog povrata raspoloživih kolaterala (prvenstveno nekretnine), Banka zasniva svoje pretpostavke na tržišnoj vrijednosti kolaterala, koja se svakodnevno ažurira. Korektivni faktori koji će biti primijenjeni na tržišnu vrijednost dodjeljuju se pojedinačno prema slučaju, u zavisnosti od utvrđene iskoristivosti i na osnovu različitih faktora kao što su konkretne ponude ili prodaja sličnih kolaterala, tržišna likvidnost, lokacija, period korištenja i pravna situacija u odnosu na nekretnine.

Modelski vremenski nizovi produljeni su uzimajući u obzir najnovije dostupne informacije. Provedena je kvalitativna procjena kako bi se osiguralo da su primijenjeni statistički modeli ekonomski opravdani.

Općenito, tržišna se očekivanja kontinuirano poboljšavaju, što pokazuju i sveukupne revizije javno dostupnih prognoza naviše do oktobra 2023., popraćene skromnim, ali prilično evidentnim smanjenjem neizvjesnosti. Međutim, Addiko smatra da je razina neizvjesnosti povijesno visoka, i dalje je povišena u odnosu na šok prije Covida, te riskira da značajno umanjuje na polaznim putanjama. Snažan oporavak usred trenutnih kratkoročnih i srednjoročnih rizika očito pruža manje šanse za dodatno poboljšanje. Stoga su vjerojatnosti scenarija korištene za dodjelu težine određenom scenariju prilagođene u korist negativnog scenarija kao što je prikazano u tablici u nastavku. Te se vjerojatnosti definiraju u procesu zajedničkog pregleda. U slučaju da postoji jak argument za reviziju, svaki član stručnog tima može predložiti izmjenu distribucije vjerojatnosti. Prijedlog zajednički pregledava istraživački tim. Ako je argument dovoljno jak, wiiw-ov tim prihvaća promjenu.

Scenarija predviđanja ¹	Osnovni scenarij	Optimistični scenarij	Pesimistični scenarij
Oktobar 2023 wiiw prognoza	60%	5%	35%

¹ wiiw kalibrira i nepovoljni scenarij koji odražava ekstremnu ozbiljnost kalibriranih šokova, koji se koriste za svrhe statičkog i dinamičkog testiranja napreznja. Ovoj vrsti scenarija ne pripisuje se nikakva vjerojatnost, smatra se vrlo malo vjerojatnim, ali vjerojatnim

Projekcije za europodručje i zemlje u kojima posluje Addiko koriste početnu tačku wiiw-ovih prognoza za proljeće 2023., koje su imale granični datum 20. septembar 2023. Za europodručje koristimo wiiw-ove pretpostavke za rast, inflaciju, nezaposlenost, kamatne stope, FX i tekući račun za glavno razdoblje predviđanja: tekuća godina i sljedeće dvije godine. Osim toga, za dugoročne projekcije koristimo najnovija istraživanja ECB-ovih profesionalnih prognozera. Sve druge serije izvedene su iz temeljnih pretpostavki za ovih šest pokazatelja. Za potrebe predviđanja FX također izrađujemo projekcije inflacije za šestogodišnji period. To se temelji na mješavini projekcija centralne banke, konsenzusnih prognoza i wiiw-ove stručne procjene.

Neizvjesnosti vezane za ključne pretpostavke u vezi sa srednjoročnim makroekonomskim projekcijama su značajne. Prvenstveno, nemoguće je predvidjeti trajanje rata u Ukrajini i njegov dalji tok. Posljedično, moguće su dalje turbulencije na međunarodnim tržištima energenata i roba. U BiH postoje i dodatni rizici koji bi mogli ubrzati rast domaćih cijena, čime bi se raspoloživi realni dohodak stanovništva dodatno smanjio. Trenutno se o kratkoročnim efektima normalizacije monetarne politike ECB za ekonomije eurozone, pa indirektno i EU i regiona zapadnog Balkana, može samo nagađati, jer trenutna inflacija ima karakteristike troškovne inflacije.

- Optimistični: Prema wiiw-u, 5% vjerojatnosti da se ovaj scenario ostvari

Vjerovatnost za ovaj scenarij postavljena je na vrlo nisku razinu iz dva glavna razloga. Prvo, pretpostavlja trenutnačano jačanje ambicija u pogledu stakleničkih plinova i provedbu te politike od strane najvećih emitera CO2. To je u suprotnosti s rezultatima najnovije politike i nedovoljnom ambicijom za jačanje ambicije, kako trenutnačano izvještava *Climate Action Tracker*. Drugo, scenarij također pretpostavlja da masovno ratovanje u Ukrajini završi u četvrtom tromjesečju 2023. To se, međutim, ne čini vjerojatnim ishodom. Iako se opseg ratovanja suzio na jug i istok Ukrajine s topništvo i teškim naoružanjem kao primarnim alatom za napredovanje trupa, i ukrajinska i ruska vlada pokazuju predanost nastavku borbe. Obje strane imaju resurse za nastavak ratovanja: Moskva zahvaljujući stalnom dotoku prihoda od izvoza fosilnih goriva, a Kijev zahvaljujući međunarodnim kreditima i opskrbi oružjem iz EU i zemalja G7. S obzirom da ni izbijanje COVID-a, ni ruska invazija na Ukrajinu nisu izazvale jednoznačan odgovor u globalnoj zajednici, vidimo vrlo nisku promjenu istovremene koordinacije po pitanju klimatskih promjena i rješavanja sukoba u doglednoj budućnosti.

- Pesimistični: Prema wiiw-u, 35% vjerojatnosti da se ovaj scenarij ostvari, što je manje u odnosu na prethodnu procjenu.

Vjerovatnoća je postavljena tako kako bi se odrazilo da su se neki od rizika već materijalizovali (visoka i uporna inflacija), dok drugi nisu (recesija u glavnim ekonomijama). Nalazimo tri glavna rizika u ovom trenutku, za koje svi smatramo da su jako iskrivljeni u korist negativnih ishoda. Prvo, postoji velika neizvjesnost u vezi s putanjom inflacije u narednim mjesecima. Iako wiiw smatra da je inflatorni šok dostigao vrhunac 2022. godine i da se smiruje 2023. godine, moguće je da transmisija monetarne politike nije efikasna da učvrsti očekivanja. Drugo, vidimo rastuće rizike među finansijskim institucijama i korporacijama zbog povećanja kamatnih stopa. Negativan uticaj propadanja banaka u Sjedinjenim Državama i Švajcarskoj je do sada bio ograničen, ali postoji neizvjesnost o budućim promašajima s obzirom na godine izloženosti koje su nagomilane tokom ere kvantitativnog popuštanja. Treće, međudržavne tenzije između Rusije i Kine s jedne strane i SAD-a i EU s druge strane mogu dovesti do daljnje fragmentacije trgovine što bi dovelo do još jednog kruga inflacije i makrofinansijske nestabilnosti.

Uzimajući u obzir klimatske rizike, vidimo veliku šansu da globalni lideri ne mogu da koordiniraju na implementaciji klimatskih akcionih programa mimo nacionalno određenih doprinosa. Iako su velike zemlje koje emituju CO2 dostavile ambicioznije ciljeve, ostaje otvoreno da li će se domaća politika u zemljama u narednim decenijama promijeniti za bezuslovnu podršku politikama klimatskih promjena ili ne.

Sljedeća tablica pokazuje makroekonomske scenarije korištene za izračun očekivanog kreditnog gubitka u prethodnom izvještajnom periodu:

31.12.2023	Osnovni slučaj		Optimistični slučaj	Pesimistični slučaj
	Prvih 12 mjeseci	Preostali	3-godišnji period	3-godišnji period
	2-godišnji period			
Realni BDP (trajne cijene)	1,7	2,2	4,7	-4,3
Stopa nezaposlenosti (ILO. prosjek %)	15,0	14,5	13,2	16,2
CPI Inflacija (prosjek % g)	9,0	3,3	4,3	14,7

Sljedeća tabela pokazuje kako rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za nivoe kreditnog rizika 1 i 2 uzimaju u obzir informacije usmjerene prema naprijed iz ponderisanih višestrukih ekonomskih scenarija. Rezervisanje za očekivane kreditne gubitke ponderisano vjerovatnošću Banke odražava ponderisanje osnovnog scenarija od 60%(2022: 50%), optimistično ponderisanje od 5%(2022: 5%), a pesimistično ponderisanje od 35%(2022: 45%). Konačni ECL se dodatno usklađuje dodavanjem vrijednosti PMA i prema minimalnom pokriću propisanom Odlukom o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine i Odlukom o privremenim mjerama za ublažavanje rizika od povećanja kamatnih stopa.

(000) BAM

31.12.2023	Ponderisano			
	vjerovatnošću	Optimistični slučaj	Osnovni slučaj	Pesimistični slučaj
Stanovništvo	6.488	6.466	6.481	6.504
Mala i srednja preduzeća	2.744	2.741	2.742	2.746
Non focus	990	873	962	1.056
Korporativni centar	12	7	11	16
Ukupno (Nivo kreditnog rizika 1 i 2)	10.234	10.086	10.196	10.321

(000) BAM

31.12.2022	Ponderisano			
	vjerovatnošću	Optimistični slučaj	Osnovni slučaj	Pesimistični slučaj
Stanovništvo	7.644	5.469	6.358	9.315
Mala i srednja preduzeća	2.117	1.949	2.071	2.186
Non focus	832	726	777	905
Korporativni centar	72	19	49	104
Ukupno (Nivo kreditnog rizika 1 i 2)	10.665	8.163	9.255	12.510

57.2. Kretanje rezervisanja za rizike

Kretanje rezerviranja za rizike u 2023. uglavnom je uzrokovano:

- Ažuriranje makroekonomskih podataka i produženje vremenske serije s novijim dostupnim podacima, tokom kojih je Banka primijenila konzervativnije stope, objavila postojeće i knjižila dodatne PMA
- Implementacija parametara za izračun očekivanih kreditnih gubitaka razvijenih na temelju interno dostupnih podataka Banke za segment korporativnih klijenata
- Implementacija LGD parametara kreditnog rizika, uključivanje podataka o internim i eksternim troškovima procesa naplate u skladu sa članom 19. stav (1) Upute za klasifikaciju i vrednovanje finansijske imovine, te korištenje efektivne kamatne stope za diskontiranje novčanih tokova. do pojave zadanog statusa
- Implementacija minimalnih stopa očekivanih kreditnih gubitaka za razine kreditnog rizika 1 i 2 u skladu s članom 23. i 24. stavom (2) Odluke o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka za standardne segmente klijenata.

Također, u skladu sa Odlukom o privremenim mjerama za smanjenje rizika od rasta kamatnih stopa, Banka je utvrdila kreditne gubitke kako slijedi:

- Za novoodobrene kreditne izloženosti s promjenjivim ili fiksnim nominalnim i efektivnim kamatnim stopama koje se alociraju na razinu kreditnog rizika 1, očekivani kreditni gubici određuju se na minimalno 2% izloženosti.
- Za postojeće kreditne izloženosti prethodno raspoređene u razinu kreditnog rizika 2 u skladu s člankom 19. Odluke, kod kojih je utvrđen značajan porast kamatnih stopa, Banka utvrđuje očekivane kreditne gubitke u iznosu od najmanje 12% izloženosti, što dovodi do dodatnih povećanja očekivanih kreditnih gubitaka.

57.3. Promjene u izračunu rezervisanja za rizike portfolija

Na osnovu stalnog okvira za poboljšanje modela u Banci, ažuriranja se redovno provode kako bi se osiguralo da se razmotre najnovije dostupne informacije. U 2023. godini izvršena je dorada/rekalibracija svih segmenata i podgrupa. Promjene su uključivale produženje vremenskog niza s novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, što je utjecalo na prosječnu vrijednost PD-a. Promjene uključuju prolongiranje vremenskih serija sa novijim dostupnim podacima koji se koriste za izračun PD-a, ponovna procjena kvantitativnih pragova i ažuriranje makro procjena kako bi odgovarale najnovijim dostupnim informacijama. Uz to, empirijski zasnovan LGD model je razvijen i uveden u segment stanovništva. Banka je prilikom razvoja LGD parametara uključila podatke o direktnim troškovima procesa naplate.

MSFI 9 PD modeli su razvijeni koristeći svu metodološku razboritost, prateći interno upravljanje. Oni su validirani i pokazali su adekvatne rezultate. Ipak, u trenutnom makroekonomskom okruženju, značajno oslobađanje rezervi se ne smatra primjerenim.

Stoga, Banka je odlučila da uvede prilagođavanje nakon modela (PMA). PMA je obračunat u iznosu od 3.814 hiljada KM. Navedeni iznos je dobijen kao razlika između iznosa očekivanih kreditnih gubitaka dobijenih korištenjem TTC matrica i iznosa dobivenog korištenjem PIT matrica. Implementacija PMA se vrši u skladu sa regulativom linearno u periodu do obnove PD matrice.

(58) Mjerenje kolaterala u obliku nekretnina i drugog kolaterala

Na osnovu Politike upravljanja kolateralima i Politike vrednovanje nekretnina u Banci svi kolaterali u obliku nekretnina se redovno prate i njihova vrijednost redovno se ponovo procjenjuje na godišnjem nivou za sve komercijalne nekretnine, a najmanje jednom u tri godine za stambene nekretnine i nekretnine koje su kolateral za NPE.

Procjena svih komercijalnih nekretnina vrši se na pojedinačnom nivou ako je tržišna vrijednost veća od 1.956 hiljada KM. Tržišna vrijednost onih s manjom vrijednosti ponovo se procjenjuje korištenjem određenih statističkih metoda i alata.

Interne vrijednosti kolaterala (ICV) su prikazane u tabeli ispod za 31. decembar 2023, kao i za 31. december 2022:

	(000) BAM	
Raspodjela kolaterala	31.12.2023	31.12.2022
Izloženost	1.113.150	1.035.712
Interna vrijednost kolaterala (ICV)	133.371	153.769
Od čega CRE	64.511	83.238
Od čega RRE	46.566	53.282
Od čega finansijske kolaterale	4.663	6.682
Od čega garancije	13.500	8.029
Od čega ostalo	4.131	2.539
Omjer pokrivenosti ICV	12%	15%

Najveći dio navedenih kolaterala je za kredite i potraživanja (nezatni kolaterali za druge vrste izloženosti). Smanjenjem bruto izloženosti smanjena je i interna vrijednost kolaterala. Prvenstveno ICV stambenih nekretnina datih kao kolaterali za kredite stanovništva je smanjena zbog smanjenja portfolija hipotekarnih kredita za stanovništvo. Pokrivenost kolateralima nije promijenjena.

Ovisno o vrijednosti kolaterala, nekim izloženostima nivoa kreditnog rizika 3 možda neće biti dodijeljeni pojedinačni očekivani kreditni gubitak, ako su očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala veći od nepodmirenog iznosa, čak i ako se predviđaju očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala koristeći više ekonomskih scenarija. Međutim, iznos očekivanih kreditnih gubitaka u nivou kreditnog rizika 3 može biti veći od neto izloženosti prikazane u nastavku kada se očekivani diskontovani novčani tokovi od realizacije kolaterala ne određuju pojedinačno već procjenjuju na temelju portfolio pristupa.

(000) BAM

31.12.2023	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju						Višak kolaterala	Ukupan kolateral	Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Vrijednosnice	Garancije	Imovine	Ostalo	Prebijanje					
Kreditni i potraživanja	19.956	0	0	1.208	0	0	0	0	0	19.956	-15.867
Druge finansijske institucije	14	0	0	0	0	0	0	0	0	14	-14
Pravna lica	5.487	0	0	1.029	0	0	0	0	0	5.487	-4.464
Fizička lica	14.454	0	0	179	0	0	0	0	0	14.454	-11.389
Obaveze i finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Date kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(000) BAM

31.12.2022	Bruto knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost kolaterala u osnovnom scenariju						Višak kolaterala	Ukupan kolateral	Neto izloženost	Očekivani kreditni gubitak
		Vrijednosnice	Garancije	Imovine	Ostalo	Prebijanje					
Kreditni i potraživanja	42.553	0	0	1.181	0	0	0	0	0	41.372	-38.454
Druge finansijske institucije	156	0	0	0	0	0	0	0	0	156	0
Pravna lica	10.340	0	0	692	0	0	0	0	0	9.648	-9.937
Fizička lica	32.057	0	0	489	0	0	0	0	0	31.568	-28.517
Obaveze i finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Date kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(59) Tržišni rizik

59.1. Definicija

Tržišni rizici sastoje se od potencijalnih gubitaka koji proizlaze iz promjene u tržišnim cijenama. Banka strukturira rizike tržišnih cijena prema faktorima rizika u kamatnoj stopi, kreditnom rasponu, valuti i riziku od promjene cijene dionica. Banka posebno naglašava identificiranje, mjerenje, analizu i upravljanje tržišnim rizikom. Rizike tržišnih cijena mogu izazvati vrijednosnice (i proizvodi slični vrijednosnicama), novac i devizni proizvodi, derivativi, zaštita od rizika deviznog kursa i zaštita od rizika od rezultata, imovina slična vlasničkim instrumentima ili iz upravljanja imovinom i vlasničkim instrumentima/obavezama. Pored tržišnih rizika, mogu nastati i rizici od tržišne likvidnosti ako, u slučaju male tržišne potražnje, banka ne može prodati pozicije namijenjene trgovanju tokom problema sa likvidnošću (ili zbog zahtijeva za sučeljavanjem) u kratkom roku. Za postojeće pozicije, to se uzima u obzir kao dio ograničenja rizika za tržišne rizike.

59.2. Mjerenje rizika

Banka obračunava tržišni rizik kao dio svakodnevnog praćenja pomoću metoda rizičnosti vrijednosti na osnovu jednodnevnog perioda držanja, s nivoom pouzdanosti od 99,0%. Glavni instrument korišten u tom procesu je simulacija Monte Carlo koja uključuje eksponencijalno ponderirane volatilnosti i korelacije iz historije od 250 dana. U svrhu utvrđivanja vezanog kapitala ekonomskog tržišnog rizika za utvrđivanje sposobnosti podnošenja rizika, VaR (vrijednost izložena riziku) vrijednosti (99,0%, 1 dan) su umanjene na jedinstveni nivo pouzdanosti od 99,7% i 250 dana perioda držanja. Ovi modeli obračunavaju potencijalne gubitke uzimajući u obzir historijske fluktuacije tržišta (volatilnosti) i kontekst tržišta (korelacije).

VaR Banke po vrstama rizika za 2023 i 2022 godinu iznosi:

(000) BAM					
2023	Minimalno	Maksimalno	Prosjek	31. Decembar	
Rizik kamatne stope	260	541	354	398	
Valutni rizik	1	6	3	1	
Rizik kreditnog raspona	137	493	226	155	
Ukupno	398	1040	584	554	

(000) BAM					
2022	Minimalno	Maksimalno	Prosjek	31. Decembar	
Rizik kamatne stope	219	929	553	321	
Valutni rizik	1	11	4	6	
Rizik kreditnog raspona	141	644	451	318	
Ukupno	361	1.584	1.008	645	

59.3. Pregled - rizik tržišnih cijena

59.3.1. RIZIK KAMATNE STOPE

Vrijednost izložena riziku kamatne stope (uključujući rizik kamatne stope iz knjige trgovanja) za Banku na 31. decembar 2023. godine je 398 hiljada KM (uporedivi iznos VaR na 31. decembar 2022: 321 hiljada KM).

Profil kamatne stope za Banku sadrži sve stavke osjetljive na kamatne stope (imovina, obaveze i vanbilansne stavke u knjizi pozicija kojima se ne trguje) koje su ili ugovorno utvrđene, promjenjive ili se zasnivaju na bihevioralnim pretpostavkama. Stohastički novčani tokovi prikazani su korištenjem jedinstvenih standarda i lokalnih modela za transakcije specifične za zemlju. Sve stavke osjetljive na kamate u bilansu stanja uzete su kao osnova za obračun ekonomske vrijednosti i mjera zasnovanih na zaradi, kao i drugih mjera kamatnog rizika u bankarskoj knjizi (eng. IRRBB), na osnovu stres scenarija i opterećenja kamatne stope. Stavke koje nisu osjetljive na kamate nisu uvrštene u obračun kamatnog rizika, nego su pokrivene u vezi s drugim faktorima rizika, kao što je rizik od sudjelovanja. Tabela ispod prikazuje EVE promjene po scenarijima.

(000) BAM			
EVE promjena po scenarijima	31.12.2023		31.12.2022
Paralelni pomak gore 200bp	20		-925
Paralelni pomak dole 200bp	-4.068		-935
Paralelni šok gore BSBC	143		-790
Paralelni šok dole BSBC	-4.140		-1.015
Steeper šok	2.226		2.284
Flattener šok	-4.148		-4.798
Šok gore kratkoročne kamate	-3.280		-4.538
Šok dole kratkoročne kamate	1.445		2.343

Promjene kamatnog rizika uglavnom su bile izazvane usklađenostima na varijabilne kamatne pozicije i skraćanjem rokova instrumenata s fiksnom stopom.

Regulatorni zahtjevi navode da uticaj koji na ekonomsku vrijednost kapitala (eng. EVE) ima nagla paralelna +/-200 promjena baznih bodova krivulje prinosa u ukupnim vlastitim sredstvima ne može biti veći od 20% osnovnog kapitala (Lokalni prikaz - omjer kamatnog rizika i vlasničkih instrumenata iznosio je prosječno 13 % u 2023. godini u odnosu na prosječno 13% u 2022. godini).

Promjena u sadašnjoj vrijednosti knjige banke s paralelnim povećanjem krivulja kamatne stope za 1 bazni bod u svim razredima dospijeća i valutama na 31. decembar 2023. godine iznosi 9 hiljada KM (cijeli agregatni učinak ove simulacije kamatne stope) - agregatni učinak 2022. godine bio je također 9 hiljada KM.

59.3.2. RIZIK KURSNIH RAZLIKA

Glavni pokretač rizika kursnih razlika su valute. Ukupno stanje otvorenih valutnih pozicija na 31. decembar 2023. godine je približno 1,87 miliona KM (31. decembar 2022. godine približno 4,44 miliona KM), pri čemu se većina pripisuje valutama. Vrijednosti za rizik kursnih razlika bio je približno 1,1 hiljada KM dnevno na 31. decembar 2023. godine (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2022.: 3,3 hiljada KM) u intervalu pouzdanosti od 99%. Limit od 17,6 hiljada KM ispoštovan je na 31. decembar 2023. godine.

Analiza osjetljivosti

Sljedeća tabela sadrži valute prema kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2023. i 31. decembra 2022. godine s obzirom da Banka predstavlja glavni segment konsolidiranog finansijskog izvještaja. Euro nije analiziran obzirom da je kurs KM fiksno vezan za kurs Eura.

Valuta	Otvorena valutna pozicija			Otvorena valutna pozicija		
	31. Decembar 2023	10% povećanje	10% smanjenje	31. Decembar 2022	10% povećanje	10% smanjenje
USD	3	0	0	-499	-50	50
CHF	67	7	-7	106	11	-11

(000) BAM

Otvorena valutna pozicija predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza izračunava efekat razumno mogućih kretanja valuta u odnosu na KM i njihov utjecaj na dobit ili gubitak, gdje su sve ostale varijable konstantne. Negativne vrijednosti u tabeli iznad odražavaju potencijalno neto smanjenje dobiti, dok pozitivan iznos izražava potencijalno neto povećanje.

59.3.3. RIZIK VLASNIČKIH INSTRUMENATA

Zaključno sa krajem godine i tokom 2023 godine, Banka u svom portfoliju nije imala dionice. U tom smislu, rizična vrijednost za rizik vlasničkih instrumenata u Banci iznosi 0 KM na dan 31. decembar 2023., sa jednodnevnim periodom držanja i nivoom pouzdanosti od 99%.

59.3.4. RIZIK KREDITNOG RASPONA

Rizik kreditnog raspona u Banci iznosi 155 hiljada KM na 31. decembar 2023. godine s jednodnevnom rizičnosti vrijednosti i nivoom pouzdanosti od 99% (rizičnost vrijednosti na 31. decembar 2022. godine: 318 hiljade KM). Ograničenje od 743 hiljade KM ispoštovano je na 31. decembar 2023. godine. Najveći faktor utjecaja na rizik kreditnog raspona je držanje rezervi za likvidnost u formi vrijednosnica u Banci. Pored praćenja VaR u odnosu na rizik kreditnog raspona, Banka prati i rizike koncentracije u portfelju obveznica - u okviru odnosnih izvještaja o riziku, prate se koncentracije na bankovnom nivou portfelija obveznica, kao i koncentracije obveznica u kategorijama državnih obveznica, finansijskih obveznica i korporacijskih obveznica.

(60) Rizik likvidnosti

60.1. Definicija

Banka definiše rizik likvidnosti kao rizik od nemogućnosti potpunog ili blagovremenog ispunjenja obaveza dospjelih plaćanja, ili - u slučaju krize likvidnosti - rizik od refinansiranja samo po povećanim tržišnim stopama, ili od mogućnosti prodaje imovine samo po tržišnim cijenama ako je uvršten diskont.

60.2. Opći zahtjevi

U Banci upravljanje likvidnošću na nivou banke je odgovornost Tima upravljanja bilancom i riznica, a kontrola je pod kontrolom rizika.

Banka ima uspostavljeno planiranje hitne likvidnosti u pismenom obliku. Ono navodi procese i kontrolu ili instrumente zaštite od rizika koji su potrebni za sprečavanje neposrednih kriza ili prevazilaženje akutnih kriza. U slučaju krize likvidnosti, glavni prioriteti banke su strogo održavanje solventnosti i sprečavanje reputacijske štete.

60.3. Kontrola rizika

Rezerva za likvidnost osigurava likvidnost Banke u svakom trenutku, čak i tokom kriznih situacija. Ta rezerva za likvidnost podliježe različitim scenarijima opterećenja za održavanje pregleda raspoloživih resursa likvidnosti. Pored toga, banka održava svoj zaštitni sloj likvidnosti za situacije opterećenja, koji se sastoji od prihvatljivih vrijednosnica za ECB i vrijednosnica koje se mogu brzo prodati.

Tokom 2023. godine, koeficijent likvidnosne pokrivenosti (LCR) kreće se između svog najnižeg nivoa od 374% u martu 2023. godine i svog najvišeg nivoa od 562% u aprilu 2023. godine.

U decembru 2023. godine, kapacitet likvidnosne pokrivenosti u Banci bio je strukturiran kako slijedi:

(000) BAM

Zaštitni sloj likvidnosti	31.12.2023	31.12.2022
Vrijednosnice prihvatljive za Centralu Banku	214.406	45.285
Vrijednosnice prihvatljive za Repo	0	165.537
Kreditna potraživanja prihvatljiva za Centralu Banku ili Repo	0	0
Obavezne rezerve (brojive)	0	0
Novčane rezerve u Centralnoj Banci (blokirane)	0	0
Mjere likvidnosne pokrivenosti	0	0
Druga likvidna imovina (kratkoročna, srednjoročna)	0	0
Odobrene/Potrebne kreditne linije	0	0
Nova izdavanja i Sekutarizacija	0	0
Ukupni kapacitet likvidnosne pokrivenosti	214.406	210.822

Kontrola likvidnosti za Banku provodi se na lokalnom nivou s jedne strane i na centralnom nivou putem Holdinga s druge strane. Klasifikacije novčanih tokova sastoje se od determinističkih, stohastičkih, prognostičkih podataka (planirane ili budžetske prognoze) i nerelevantnih novčanih tokova na osnovu procjene i izvještavanja o manjku likvidnosti.

Svi nastali nedostaci u unaprijed utvrđenim razredima ročnosti porede se s potencijalom likvidnosne pokrivenosti - dobro diversificiran skup rezervi za likvidnost dostupnih za odgovarajuće upravljanje likvidnošću. Rezerve za likvidnost predmet su redovnog pregleda i, kako je opisano iznad, testiraju se raznim situacijama opterećenja (blage, snažne, teške/preživljavanje) putem simulacija.

Osim tekućih aktivnosti strukturalne kontrole, osigurano je poštivanje općih regulatornih zahtjeva.

60.4. Pregled likvidnosne situacija

Likvidonosnu situaciju u Banci tokom 2023. godine karakterizirao je višak likvidnosti. Aktivnosti na tržištu kapitala stoga nisu bile neophodne.

Tokom finansijske godine, Banka je evidentirala stabilan nivo depozita od oko 916.475 hiljada KM.

Koncentracija rizika likvidnosti u skladu je s diversifikacijom finansiranja na osnovu glavnih proizvoda i najrelevantnijih valuta. Najveće pozicije u finansiranju, osim vlasničkih instrumenata, su a-vista i oročeni depoziti. Najvažnija valuta u finansiranju je KM i EUR. I proizvodi i valute prate se putem različitih razreda ročnosti i vremenskih okvira.

Pored toga, Banka prati uticaj klijenata s velikim obimom poslovanja: deset najvećih ugovornih strana poredi se s obimom ukupnih finansijskih obaveza.

Ispod je razrađen prikaz ugovornih dospjeća nediskontovanih novčanih tokova za finansijske obaveze Banke.

(000) BAM

31.12.2023	Knjigovodstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospjeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranim troškovima	916.475	921.443	686.449	0	7.764	188.339	38.891
Depoziti klijenata	896.136	900.480	677.033	0	7.039	177.517	38.891
Depoziti kreditnih institucija	7.410	7.483	1.034	0	0	6.449	0
Uzeti krediti od banaka	2.934	3.287	0	0	0	3.287	0
Ostale finansijske obaveze	9.995	10.193	8.382	0	725	1.086	0
Neopozive kreditne obaveze	0	66.172	66.172	0	0	0	0
Finansijske garancije	0	18.376	18.376	0	0	0	0
Ostale obaveze	0	107.377	107.377	0	0	0	0
Ukupno	916.475	1.113.368	878.374	0	7.764	188.339	38.891

(000) BAM

31.12.2022	Knjigovodstveni iznos	Ugovorni novčani tokovi	Dospjelo ili bez dospjeća	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do 1 godine	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranim troškovima	828.479	831.446	613.160	33.031	74.161	110.385	709
Depoziti klijenata	808.982	811.948	603.414	33.031	73.499	101.295	709
Depoziti kreditnih institucija	10.765	10.765	2.540	0	0	8.225	0
Ostale finansijske obaveze	8.732	8.733	7.206	0	662	865	0
Neopozive kreditne obaveze	0	75.663	75.663	0	0	0	0
Finansijske garancije	0	20.485	20.485	0	0	0	0
Ostale obaveze	0	92.459	92.459	0	0	0	0
Ukupno	828.479	1.020.053	801.767	33.031	74.161	110.385	709

(61) Operativni rizik

61.1. Definicija

Banka definira operativni rizik (OpRisk) kao rizik od gubitaka koji proizlaze iz neadekvatnih ili neuspješnih internih procesa, sistema, ljudi ili vanjskih faktora. Ova definicija uključuje pravni rizik, ali isključuje reputacijski rizik i strateški rizik.

61.2. Opći zahtjevi - Okvir upravljanja operativnim rizikom

Upravljanje operativnim rizikom (ORM) je u središtu poslovanja banke i integrira prakse upravljanja rizikom u procesima, sistemima i kulturi. Kao proaktivni partner višem rukovodstvu, vrijednost upravljanja operativnim rizikom je u pružanju podrške i usmjeravanju višeg rukovodstva (B1 nivo upravljanja) u usklađivanju poslovnog kontrolnog okruženja sa strategijom banke mjerenjem i ublažavanjem izloženosti gubitku od rizika, što doprinosi optimalnom povratu za zainteresirane strane (stejkholdere).

Snažan okvir upravljanja operativnim rizikom koji obuhvata identificiranje, mjerenje, upravljanje, praćenje i izvještavanje o operativnom riziku pruža mehanizam za pregovaranje i učinkovitu eskalaciju pitanja koja vode boljem upravljanju rizikom i jačanju institucionalne otpornosti.

Sveobuhvatno prikupljanje podataka, koja podržava okvir, omogućava analizu složene problematike i olakšava prilagođene radnje za ublažavanje rizika.

Upravljanje operativnim rizikom je kontinuiran cikličan proces koji uključuje samoprocjenu rizika i kontrole, donošenje odluka o riziku, analizu scenarija i implementaciju kontrola rizika, što rezultira prihvatanjem, ublažavanjem ili izbjegavanjem rizika.

61.3. Praćenje rizika

Upravljanje operativnim rizikom podnosi izvještaj na mjesečnoj osnovi Izvršnom odboru grupe za rizik i na kvartalnoj osnovi Odboru za reviziju, Odboru za rizik i OpRisk odboru za sačinjavanje pregleda tema vezane sa operativnim rizikom za Upravu kako bi bilo omogućeno upravljanje rizikom i integriranje upravljanja operativnim rizikom u procesima banke.

61.4. Izloženost i pregled kapitala

Operativni rizik, u svom cikličnom procesu, pokazuje promjene u realizaciji gubitaka koje utiču na upravljanje operativnim rizikom što je vidljivo kroz povrat gubitaka i kontrolu procesa samoprocjene, koji su ujedno i dva osnovna alata u upravljanju operativnim rizikom.

Operativni rizik u vezi sa kapitalnim zahtjevom stuba 1 računa se na osnovu jednostavnog pristupa, (eng. BIA), a u skladu sa Odlukom o kapitalu (koristeći relevantni pokazatelj). Model mjerenja operativnog rizika za ICAAP računa se na isti način kao za stub 1 i uključuje podtipove operativnih rizika za koje se odredi značajnost za potrebe stuba 2.

(62) Rizici ekoloških, društvenih i upravljačkih faktora (ESG)

ESG rizici obuhvataju sve rizike koji proizilaze iz potencijalnih negativnih uticaja, direktnih ili indirektnih, na okoliš, ljude i zajednice i uopšteno na sve učesnike, pored onih koji proističu iz korporativnog upravljanja. ESG rizik može uticati na profitabilnost, reputaciju kao i kvalitet kredita i može dovesti do pravnih posljedica.

Kao što je navedeno u konsolidovanom nefinansijskom izvještaju za 2022.godinu Addiko uzima u obzir okolišne, društvene i upravljačke rizike („ESG“) povezane sa aktivnostima kompanija i posvećuje posebnu pažnju dubinskoj analizi pitanja održivosti koja se odnose na sektore koji se smatraju osjetljivim. Addiko ne tretira ESG rizike kao posebnu vrstu rizika, već ih integriše u postojeću klasifikaciju rizika i postojeći okvir upravljanja rizicima, kao pokretače drugih vrsta rizika (npr. kreditni rizik ili operativni rizik).

U skladu sa regulatornim očekivanjima, Addiko stavlja poseban fokus na upravljanje klimatskim i drugim okolišnim rizicima (C&E rizik). U ovom kontekstu Addiko razmatra i fizičke i tranzicijske rizike.

- Fizički rizik se odnosi na direktan uticaj klimatskih ili okolišnih promjena, koji mogu biti „akutni“ (npr. ekstremni vremenski događaji kao što su uragani, poplave i šumski požari) ili „hronični“ u slučaju progresivnih promjena, kao što su dugotrajne više temperature, toplotni talasi, suše i porast nivoa mora.
- Tranzicijski rizik se odnosi na potencijalne gubitke koji nastaju zbog prilagođavanja ekonomijama sa nižim emisijama CO₂ i više ekološki održivim ekonomijama (npr. promjene zakona i propisa, sudski sporovi zbog neuspjeha da se ublaže ili prilagode, i promjene u ponudi i potražnji za određenim robama, proizvodima i uslugama zbog promjena u ponašanju potrošača i potražnji investitora).

Addiko je izvršila procjenu klimatskih i drugih okolišnih rizika u dva uzastopna koraka. U prvom koraku Addiko Grupa je procjenila uticaj klimatskih i okolišnih promjena zemlje u kojima posluje, uzimajući u obzir različite scenarije za kratkoročni, srednjoročni i dugoročni rok. U drugom koraku Addiko je analizirala kako će se uticaj identifikovan u prvom koraku prenijeti na Banku. Na osnovu ove analize, Addiko je zaključila da posebno na njen kreditni rizik mogu uticati klimatski i drugi okolišni pokretači rizika. Iako zbog granularnosti i diverzifikacije kreditnog portfolija Addika, ne postoji neposredna materijalna prijetnja po kvalitet imovine Addika, potencijalni uticaj na privredu u oblasti Addiko

poslovanja pokreće sistemski rizik kojem je Addiko izložen. U ovom kontekstu, evidentno je da akutni i hronični klimatski i okolišni rizici već utiču na makroekonomske pokazatelje, pri čemu ozbiljnost ovog uticaja na srednji i dugi rok u velikoj mjeri zavisi od mjera koje se poduzimaju za suzbijanje klimatskih promjena. Shodno tome, Addiko je također uzео u obzir uticaj tranzicijskih rizika povezanih sa klimom u makroekonomskim finansijskim prognozama korištenim za izračunavanje očekivanog kreditnog gubitka, čime je direktno uticao na rezervisanja za rizik u knjigama Banke.

Iako nije identifikovana nikakva neposredna opasnost za Addiko u procjeni klimatskih i drugih okolišnih rizika, hitnost i neizvjesnost ovog pitanja zahtjevaju kontinuirano praćenje. Addiko se posebno fokusira na striktno ograničen svakog idiosinkratičnog C&E rizika. U tom kontekstu, Addiko je identifikovala industrije koje su i mogle bi u budućnosti biti pod uticajem klimatskih i okolišnih rizika, i postavila oprezne limite za maksimalnu izloženost ovim limitima, koji se pažljivo prate. Također, u okviru operativnog procesa odobravanja kredita, Addiko je definisala mjere za prepoznavanje potencijalnog uticaja klimatskog i okolišnog rizika na kvalitet aktive klijenata. Neophodna je odgovarajuća procjena kako bi se spriječile potencijalne finansijske, pravne ili reputacijske posljedice po banku koje bi mogle nastati u slučaju da banka podržava finansiranje navedenih kompanija.

(63) Pravni rizik

Za naplatu potraživanja na kredite, garancije, akreditive ili druge osnove, Banka ima ukupno 5.476 aktivnih sudskih sporova s ukupnom vrijednosti od 120.262 hiljade KM koje vodi Sektor upravljanja kreditnim rizikom.

Kreditni sa CHF deviznom klauzulom

U svrhu rješavanja kreditnog portfolija sa CHF valutnom klauzulom, Banka je pokrenula CHF projekat 8. marta 2016. godine.

U martu 2016. godine, Banka je ponudila poticaje klijentima segmenta stanovništva u vezi s kreditima s valutnom klauzulom u švicarskim francima, koji se odražavaju u smanjenju kreditnih obaveza za 30%, što prati konverziju u lokalnu valutu po trenutnoj kursnoj stopi i fiksnoj kamatnoj stopi novih kredita od 5,99%. Projekat je zvanično završen u decembru 2016. godine, ali Banka je nastavila razmatrati i relizovati primljene ponude tokom 2018. godine. Banka je priznala gubitke po ovoj osnovi za 2018. godinu u iznosu od 1,5 miliona KM.

Banka je utvrdila 2.544 kreditnih partija stanovništva u okviru projekta koje je Banka imala na 29. februar 2016. godine. Projekat je zvanično završen 5. decembra 2016. godine, s obzirom na to da je Banka nastavila realizaciju dolaznih zahtjeva, a svi naknadni zahtjevi klijenata razmatraju se pojedinačno u okviru redovnih aktivnosti.

Na 31. decembar 2017. godine, realizirano je 1.617 zahtjeva (64% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (219 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 708 na 31. decembar 2017. godine.

Na 31. decembar 2018. godine, realizirano je 1.755 zahtjeva (69% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (260 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 529 na 31. decembar 2018. godine.

Na 31. decembar 2019. godine, realizirano je 1.858 zahtjeva (73% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (289 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 397 na 31. decembar 2019. godine.

Na 31. decembar 2020. godine, realizirano je 1.915 zahtjeva (75% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (299 partija). Preostali broj partija stanovništva s valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 330 na 31. decembar 2020. godine.

Na 31. decembar 2021. godine, realizirano je 1.981 (78% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (308 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 255 na 31. decembar 2021. godine.

Na 31. decembar 2022. godine, realizirano je 2.343 (92% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (321 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 201 na 31. decembar 2022. godine.

Na 31. decembar 2023. godine, realizirano je 2.391 (94% od ukupnog broja partija), dok je određen dio partija zatvoren redovnom otplatom tokom projekta, tj. bez upotrebe olakšica (338 partija). Preostali broj partija stanovništva sa valutnom klauzulom u CHF u portfoliju Banke je 153 na 31. decembar 2023. godine.

Ukupan iznos odobrenih olakšica (otpisi) po osnovu CHF realizacije za bilansna potraživanja je 53.519 hiljada KM (16,004 hiljada KM za prihodujuće klijente i 37.515 hiljada KM za neprihodujuće klijente). Ukupan iznos odobrenih olakšica za vanbilansna potraživanja je 49.770 hiljada KM.

Pasivni sudski postupci

Na dan 31. decembra 2023. godine otvorenih sudskih postupaka koji se vode protiv Banke bilo je 114, ukupne nominalne vrijednosti 57,8 miliona KM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos su uključena 3 predmeta nominalne vrijednosti 0,09 miliona KM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima, tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali imaju otvoren sudski postupak po pravnom lijeku. Također, u ovaj iznos uključeno je 16 predmeta nominalne vrijednosti 0,8 miliona KM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju. Ukupan broj sporova u 2023. godini je smanjen.

Najveći broj sporova se odnosi na tužbeni zahtjev u vezi sa CHF valutnom klauzulom i povećanjem kamatne marže - ukupno 42 spora nominalne vrijednosti 0,7 milion KM, te 1 predmet nominalne vrijednosti 2,2 miliona KM u kojem je uz CHF valutnu klauzulu i povećanje marže kombinovan i tužbeni zahtjev za štetu.

Kao najznačajnije sudske sporove presuđene u korist Banke se navodi: 1 odluka u sporovima odštetnih zahtjeva (SARA Kompani 2,2 miliona KM - Odluka Prvostepenog suda kojom se odbija tužbeni zahtjev u cijelosti), 1 odluka deklaratornog zahtjeva, bez rizika plaćanja (TMTI Trade d.o.o. Grude 0,5 miliona KM - Odluka Drugostepenog suda kojom se odbija žalba tužitelja kao neosnovana), 7 sudskih presuda Kantonalog suda od strane fizičkih lica koje potvrđuju zakonitost CHF valutne klauzule i 1 odluka Vrhovnog suda koja također potvrđuje zakonitost valutne klauzule u CHF-u i naknade za obradu kredita.

Banka redovno procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudskim postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnosti budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 4,9 miliona KM za sudske sporove na dan 31. decembra 2023. godine, što Uprava Banke procjenjuje dovoljnim.

Tokom 2023. godine Banka je nastavila sa intenzivnim aktivnostima na rješavanju sudskih sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Ažurno se revidiraju strategije po sporovima u skladu sa promjenama, nastavljena je praksa adekvatnog pravnog zastupanja i intenzivnog koordiniranja odbrane Banke u postupcima, nastavljen je proces vansudskog rješavanja sporova, te se ažurno vode evidencije i vrši izvještavanje o sporovima.

Pored pravne baze podataka, gdje se podaci mogu posmatrati na dnevnom nivou, redovni izvještaji o lokalnoj pravnoj situaciji i najnovijem razvoju tekućih sudskih postupaka, kao i ad-hoc izvještaji o svakom novom sudskom postupku se aktivno dostavljaju Pravnom odjelu Grupe.

Kao rezultat opisanog vrlo snažnog upravljanja pasivnim pravnim sporovima u posljednjih nekoliko godina, Banka je od pasivnih pravnih sporova u 2023. godini naplatila 0,3 miliona KM, čija je naplata u potpunosti imala pozitivan učinak na izvještaj o dobiti i gubitku.

Pregled sudskih postupaka na dan 31.12.2023.

Vrsta slučaja	Broj slučajeva	Vrijednost slučajeva (u hiljadama KM)	Rezervacije (u hiljadama KM)
Valutna klauzula/marža	42	708	436
Valutna klauzula/marža/naknada štete	1	2.213	267
Naknada štete	22	38.522	3.591
Radni spor	5	117	618
Ostalo/deklaratorni	44	16.272	32
*Ukupno	114	57.832	4.944

* U gornju tabelu su uključena 3 predmeta nominalne vrijednosti 0,09 miliona KM po kojima je Banka izvršila plaćanje u ranijim periodima i 16 predmeta nominalne vrijednosti 0,8 miliona KM u odgovornosti trećih lica-Brush predmeti, a koji nisu risk relevantni.

Dodatne informacije koje zahtijevaju objavu

(64) Analiza preostalih dospjeća

(000) BAM

Analiza preostalog dospjeća na 31.12.2023	dnevno dospjeće	-do 3 mjeseca	-od 3 mjeseca do jednu godinu	-od 1 godine do 5 godina	> 5 godina	-do 1 godine	-preko 1 godine	Ukupno
Novac i novčana sredstva	232.069	89.080	0	0	0	321.149	0	321.149
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	218	14.887	41.497	159.101	0	56.602	159.101	215.703
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	40.404	45.704	105.238	234.726	124.740	191.346	359.466	550.812
Materijalna imovina	0	0	0	17.066	0	0	17.066	17.066
Nematerijalna imovina	0	0	0	5.407	0	0	5.407	5.407
Porezna imovina	0	0	102	4.325	0	102	4.325	4.427
Kratkoročna porezna imovina	0	0	102	0	0	102	0	102
Odgodena porezna imovina	0	0	0	4.325	0	0	4.325	4.325
Ostala imovina	1.415	0	0	0	0	1.415	0	1.415
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	2.185	0	0	0	0	2.185	0	2.185
Ukupno	276.291	149.671	146.837	420.625	124.740	572.799	545.365	1.118.164
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	687.207	14.164	92.841	121.548	715	794.212	122.263	916.475
Rezervisanja	0	0	0	7.598	0	0	7.598	7.598
Ostale obaveze	7.325	0	0	0	0	7.325	0	7.325
Ukupno	694.532	14.164	92.841	129.146	715	801.537	129.861	931.398

(000) BAM

Analiza preostalog dospjeća na 31.12.2022	dnevno dospjeće	-od 3 mjeseca do		-od 1 godine do		-do 1 godine	-preko 1 godine	Ukupno
		-do 3 mjeseca	jednu godinu	5 godina	> 5 godina			
Novac i novčana sredstva	187.452	77.991	0	0	0	265.443	0	265.443
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	211.758	0	0	0	0	211,758	0	211.758
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	50.313	42.403	99.475	206.979	107.585	192.191	314.564	506.755
Materijalna imovina	0	0	0	18.346	0	0	18.346	18.346
Nematerijalna imovina	0	0	0	5.628	0	0	5.628	5.628
Porezna imovina	0	0	1.418	5.520	0	1.418	5.520	6.938
Kratkoročna porezna imovina	0	0	1.418	0	0	1.418	0	1.418
Odgođena porezna imovina	0	0	0	5.520	0	0	5.520	5.520
Ostala imovina	1.888	0	0	0	0	1.888	0	1.888
Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	2.406	0	0	0	0	2.406	0	2.406
Ukupno	453.817	120.394	100.893	236.473	107.585	675.104	344.058	1.019.162
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	633.972	5.081	80.960	107.757	709	720.013	108.466	828.479
Rezervisanja	0	0	0	8.752	0	8.752	8.752	8.752
Ostale obaveze	7.995	0	0	0	0	7.995	-	7.995
Ukupno	641.967	5.081	80.960	116.509	709	728.008	117.218	845.226

Preostalo dospjeće odnosi se na period između datuma izvještavanja i očekivanog datuma plaćanja za potraživanje ili obavezu. Kada potraživanja ili obaveze dospijevaju u djelomičnim iznosima, preostalo dospjeće prijavljuje se zasebno za svaki djelomični iznos. Predstavljena je analiza povrata ili izmirenja do 1 godine nakon datuma izvještavanja i više od 1 godine nakon datuma izvještavanja, kako se traži u MRS 1. Podjela po preostalim dospjećima zasniva se na knjigovodstvenim iznosima uvrštenim u izvještaj o finansijskom položaju.

(65) Najmovi kod kojih je Banka najmoprimac

Banka ima u najmu većinu svojih ureda i poslovnica prema različitim ugovorima o najmu. Banka također ima u najmu opremu i vozila. Većina ugovora o najmu zaključena je prema uobičajenim uslovima i sadrži klauzule o usklađenosti cijena u skladu s tržišnim uslovima za najam uredskih prostora. Nekoliko ugovora o zakupu ima neograničen rok najma, a nekoliko ugovora sadrži neznatne garancije za ostatak vrijednosti. Nisu nametnuta nikakva ograničenja najmoprimcu zaključenjem ovih ugovora. Ne postoje ugovori o najmu s promjenjivim plaćanjima osim onih u zavisnosti od indeksa ili stope. Za više podataka o ugovorima o najmu pogledati napomenu (8) Najmovi, kao i napomenu (4) Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjesnosti u vezi s procjenama.

Ugovori o najmu ne sadrže klauzule koje utiču na sposobnost Banke da plaća dividende, vrši transakcije za finansiranje duga ili zaključuje druge ugovore o najmu.

Banka je u 2023. godini imala plaćanja za najmove u iznosu od 700 hiljada KM.

Na 31. decembar 2023. godine analiza nediskontovanog dospjeća obaveza najma prema MSFI 16 bila je kako slijedi:

	(000) BAM	
Analiza dospjeća - ugovorni nediskontovani novčani tok	31.12.2023	31.12.2022
do 1 godine	725	661
od 1 godine do 5 godina	1.086	865
više od 5 godina	0	0
Ukupno nediskontovane obaveze najma	1.811	1.526

Na 31. decembar 2023. godine trošak koji se odnosi na plaćanja koja nisu uvrštena u obavezu najma je kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2023	31.12.2022
Kratkoročni najmovi	770	720
Najmovi male vrijednosti	0	0
Ukupno	770	720

(66) Najmovi kod kojih je Banka najmodavac

Na 31. decembar 2023. godine buduće očekivane naplate po operativnom najmu za svaku godinu prikazane su kako slijedi:

	(000) BAM	
	31.12.2023	31.12.2022
do 1 godine	195	27
od 1 godine do 5 godina	0	808
više od 5 godina	0	896
Ukupno	195	1.731

Prihod po osnovu najma za poslovnu 2023.godinu za Banku iznosi 154 hiljade KM (u 2022: 154 hiljada KM).

(67) Imovina/obaveze izražene u stranim valutama

Sljedeći iznosi u izvještaju o finansijskom položaju izraženi su u stranim valutama:

	(000) BAM	
	31.12.2023	31.12.2022
Imovina	1.118.164	1.019.162
od čega:EUR	419.778	407.011
od čega:USD	31.656	27.305
od čega:CHF	5.968	5.873
od čega:BAM	658.716	576.792
od čega:RSD	43	44
od čega:HRK	0	8
od čega:ostale valute	2.003	2.129
Obaveze	931.398	845.226
od čega:EUR	261.624	274.192
od čega:USD	31.749	27.697
od čega:CHF	5.844	5.802
od čega:BAM	630.408	535.301
od čega:RSD	0	0
od čega:HRK	0	1
od čega:ostale valute	1.773	2.233

Iznos obaveza denominiranih u stranim valutama ne uključuje glavnice u stranoj valuti.

(68) Potencijalne obaveze i druge obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju

Sljedeće bruto obaveze koje nisu uvrštene u izvještaj o finansijskom položaju postojale su na datum izvještavanja:

	(000) BAM	
	31.12.2023	31.12.2022
Potencijalne kreditne obaveze	66.172	75.663
Finansijske garancije. date	18.376	20.485
Druge potencijalne obaveze. date	107.377	92.459
Ukupno	191.925	188.607

Stavka ostalih obaveza, koja se daje, uključuje uglavnom nefinansijske garancije, kao što su garancije za ispunjenje obaveza ili jamstvene garancije i garantni okviri.

Potencijalne obaveze u odnosu na pravne slučajeve

Banka se suočava s velikim brojem pasivnih sudskih postupaka u kojima su bivši klijenti podnijeli tužbene zahtjeve protiv Banke u kojima su tražili naknadu za štetu, uglavnom u vezi s valutnom klauzulama i klauzulama o jednostranim izmjenama kamatne stope. Ne vrše se nikakva dalja objavljivanja u skladu sa MRS 37.92 za zaštitu položaja Banke u ovim pravnim sporovima.

Fer vrijednost

Fer vrijednost je cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos duga redovnom transakcijom između učesnika na tržištu na datum mjerenja. Na osnovu podataka o tehnikama vrednovanja koji se koriste za mjerenje fer vrijednosti. finansijska imovina i finansijske obaveze kategorizirane su pod tri nivoa hijerarhije fer vrijednosti:

Kotirane cijene na aktivnim tržištima (nivo I)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima najbolje se utvrđuje putem kotiranih cijena identičnih finansijskih instrumenata gdje te kotirane cijene predstavljaju tržišne vrijednosti/cijene korištene u redovnim transakcijama. To se koristi prvenstveno za vlasničke instrumente kojima se trguje na aktivnom tržištu. dužničke instrumente kojima se trguje na međubankovnom tržištu i kotirane derivative.

Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara (nivo II)

Ako nema kotiranih cijena za pojedinačne finansijske instrumente, tržišne cijene uporedivih finansijskih instrumenata ili prihvaćeni modeli mjerenja koji primjenjuju direktno ili indirektno uočljive cijene ili parametre (kamatne stope, krivulje prinosa, implicirane volatilnosti i kreditni rasponi) moraju se koristiti za utvrđivanje fer vrijednosti. Ovaj nivo uključuje većinu OTC derivativa i nekotiranih dužničkih instrumenata. Finansijski instrument je klasificiran u Nivo II ako su svi značajni podaci u vrednovanju uočljivi na tržištu.

Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara (Nivo III)

Ova kategorija uključuje finansijske instrumente za koje nema uočljivih tržišnih stopa ili cijena.

Fer vrijednost se stoga utvrđuje korištenjem modela mjerenja i neuočljivih podataka (obično interno dobivenih kreditnih raspona) koji su adekvatni za odnosni finansijski instrument. Ovi modeli koriste upravljačke pretpostavke i procjene u zavisnosti od transparentnosti utvrđivanja cijena i složenosti finansijskog instrumenta. Finansijski instrument klasificiran je u nivo III ako jedan ili više značajnih podataka nisu direktno uočljivi na tržištu.

Modeli vrednovanja redovno se revidiraju, potvrđuju i kalibriraju. Sva vrednovanja vrše se nezavisno od odjela za trgovanje. Kraj izvještajnog perioda utvrđen je kao vrijeme reklasifikacije između različitih nivoa hijerarhije fer vrijednosti.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrumenti prijavljeni su pod nivoom I ako su cijene kotirane na aktivnom tržištu. Ako nema raspoloživih kotiranih cijena, one se prijavljuju pod nivoom III. Modeli vrednovanja uključuju metodu usklađene neto vrijednosti imovine, pojednostavljeni pristup prihoda, diskontni model dividendi i višestruku metodu društva.

Derivativi

Fer vrijednost derivativa koji nisu opcije utvrđena je diskontiranjem odnosnih novčanih tokova s odnosnim krivuljama prinosa. Oni se prijavljuju pod nivoom II ako se mjere na osnovu faktora uočljivih podataka. Ako se koriste neuočljivi faktori značajnih podataka, ti derivativi se prijavljuju pod nivoom III. Fer vrijednost strukturiranih finansijskih proizvoda obračunava se u skladu s vrstom uvrštenog derivativa korištenjem modela mjerenja; oni se prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III u zavisnosti od korištenih faktora podataka.

Dužnička finansijska imovina i obaveze

Metoda korištena za mjerenje dužničke finansijske imovine i obaveza zavisi od likvidnosti na odnosnom tržištu. Likvidni instrumenti mjereni na osnovu relevantne tržišne vrijednosti prijavljuju se pod nivoom I. Fer vrijednost se utvrđuje korištenjem tehnika vrednovanja pri čemu se očekivani novčani tokovi diskontiraju krivuljama usklađene riziko premije u slučaju da nema aktivnog tržišta. Približnost korištene krivulje riziko premije utvrđuje da li se ti instrumenti prijavljuju pod nivoom II ili nivoom III. Prijavljaju se pod nivoom III u slučaju da se koristi značajna, neuočljiva riziko premija. Tržišne cijene utvrđene ili pri niskoj učestalosti ili samo iz jednog izvora prijavljuju se pod nivoom III.

(69) Fer vrijednost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednost

U tabeli ispod prikazana je raspoređenost finansijskih instrumenata vođenih po fer vrijednosti na njihov nivo u hijerarhiji fer vrijednosti.

(000) BAM

	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2023				
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	177.793	37.692	218	215.703
Dionice	0	0	218	218
Obveznice	177.793	37.692	0	215.485
Total	177.793	37.692	218	215.703
Obaveze	0	0	0	0
Finansijske obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Total	0	0	0	0

(000) BAM)

	Nivo I - Kotirane cijene na aktivnim tržištima	Nivo II - Vrijednost utvrđena korištenjem uočljivih parametara	Nivo III - Vrijednost utvrđena korištenjem neuočljivih parametara	Ukupno
31.12.2022				
Imovina				
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	187.015	24.529	214	211.758
Vlasnički instrumenti	0	0	214	214
Dužnički vrijednosni papiri	187.015	24.529	0	211.544
Ukupno	187.015	24.529	0	211.544
Obaveze	0	0	0	0
Finansijske obaveze namijenjene trgovanju	0	0	0	0
Derivati	0	0	0	0
Ukupno	0	0	0	0

Usklađivanje vrijednosti imovine u nivou III na 31. decembar 2023. godine bilo je kako slijedi:

(000) BAM

31.12.2023	Stanje na početku perioda (+)	Ukupno dobiti/gubici	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otudenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz nivoa III	Drugo (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	214		4						218
Vlasnički instrumenti	214		4						218
Ukupno	214		4						218

Vlasnički instrumenti stečeni tokom 2023. godine evidentiraju se po 1 KM u skladu s odlukom Agencije za bankarstvo koja propisuje prema kojoj se imovini evidentiraju po tržišnoj vrijednosti ili neto knjigovodstvenoj vrijednosti kredita, koja god je niža. Zatim se vrši usklađivanje tržišne vrijednosti i iskazuje u poziciji Promjene rezerve fer vrijednosti.

Usklađivanje imovine prijavljene na razini III na dan 31. prosinca 2022. bilo je kako slijedi:

(000) BAM

31.12.2022	Stanje na početku perioda (+)	Ukupno dobiti/gubici	Promjene u rezervi za fer vrijednost	Dodaci (+)	Otudenja (-)	Prenos na Nivo III	Prenos iz nivoa III	Drugo (+/-)	Stanje na kraju perioda
Imovina									
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	418		-204						214
Vlasnički instrumenti	418		-204						214
Ukupno	418		-204						214

Metode mjerenja korištene za utvrđivanje fer vrijednosti stavki Nivoa II i Nivoa III

Prihvaćeni modeli mjerenja prema MSFI 13 su tržišni pristup, troškovni pristup i prihodovni pristup. Metoda mjerenja koja koristi tržišni pristup zasniva se na identičnoj ili uporedivoj imovini i obavezama. Sa prihodovnim pristupom, budući novčani tokovi, rashodi ili prihod diskontirani su na datum mjerenja. Fer vrijednost utvrđena na ovaj način odražava trenutna tržišna očekivanja za te buduće iznose. Ona prvenstveno obuhvata modele trenutne vrijednosti i modele opcije cijena koji se koriste za mjerenje finansijskih instrumenata ili novčanih tokova na bazi opcija. Troškovni pristup se ne koristi. Fer vrijednost finansijskih instrumenata s kratkim rokovima gdje je knjigovodstveni iznos adekvatno približan fer vrijednosti nije zasebno utvrđena.

Sljedeće tehnike mjerenja koriste se za stavke koje se mjere interno na osnovu modela:

Trenutna vrijednost budućih novčanih tokova (metoda diskontiranog novčanog toka)

Stavke Nivoa II i III kojima se ne trguje na aktivnim tržištima, ali kada su datum i iznos novčanih tokova poznati, mjere se po trenutnoj vrijednosti budućih novčanih tokova. Diskontiranje uzima u obzir riziko premiju. Svi značajni faktori podataka su uočljivi za instrumente Nivoa II dok se neki značajni parametri ne mogu direktno posmatrati za Nivo III.

Modeli mjerenja opcija

Postojeći portfolio stavki Nivoa III uključuje novčane tokove s iznosima vezanim na različite tržišne varijable kao što su stope zamjene, berzovni indeksi i kursne stope, ili sa datumima koji ne mogu biti utvrđeni. Prihvaćeni modeli mjerenja kamata i opcija kalibrirani svakodnevno s tržišnim podacima (cijene opcije zamjene, tržišne cijene, kursne stope) koriste se za mjerenje tih novčanih tokova.

Neuočljivi faktori podataka za stavke Nivoa III

Volatilnosti i korelacije

Volatilnosti su važni parametri podataka za sve modele mjerenja opcija. Volatilnosti se dobivaju iz tržišnih podataka korištenjem prihvaćenih modela.

Rizik premije

Premije kreditnog rizika ukazuju na rizik od neispunjenja obaveza klijenta. One daju informacije o očekivanom gubitku ako klijent ne ispunji obaveze i time odražava gubitak zbog neispunjenja obaveza i vjerovatnoću neispunjenja obaveza. Za neke klijente, riziko premije se mogu posmatrati direktno na tržištu. Kada CDS krivulje koje se odnose na jedan subjekat nisu na raspolaganju za klijenta, riziko premije moraju biti procijenjene na osnovu sličnosti po druge klijente ili na osnovu zemlje i sektora klijenta. Povećanje (smanjenje) premija kreditnog rizika smanjilo bi (povećalo) fer vrijednost.

Gubitak zbog neispunjenja obaveza

Gubitak zbog neispunjenja obaveza je parametar koji nikada nije direktno uočljiv prije neispunjenja obaveza subjekta.

Vjerovatnoća neispunjenja obaveza

Riziko premije i gubitak zbog neispunjenja obaveza koriste se za procjenu vjerovatnoće neispunjenja obaveza, što se koristi za moguće usklađenosti fer vrijednosti.

Usklađenost fer vrijednosti

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA)

Usklađenost kreditne vrijednosti (CVA) i usklađenost vrijednosti duga (DVA) prijavljeni su za sve OTC derivative. Obračun se zasniva na simulaciji Monte Carlo budućih zamjenskih vrijednosti (izloženost), uzimajući u obzir učinke CSA ugovora (sporazum o osiguranju od rizika, CSA) po pravcu. Rezultat toga je raspodjela zamjenskih vrijednosti za sve buduće datume. Za utvrđivanje CVA, apsolutne očekivane vrijednosti od pravaca pozitivne izloženosti množe se marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza ugovorne strane i diskontiraju. DVA, s druge strane, utvrđuje se množenjem i diskontiranjem apsolutnih očekivanih vrijednosti iz pravaca negativne izloženosti marginalnim vjerovatnoćama neispunjenja obaveza banke.

Za ugovorne strane s ugovorom o kolateralu, CVA i DVA moraju biti obračunate na nivou portfolija. Obračun uzima u obzir ugovorne parametre kao što su minimalni iznos prijenosa, prag, zaokruženje i netiranje. Relativni CVA pristup koristi se za dodjelu CVA portfolija konkretnim stavkama. Ovdje, CVA portfelj se raspoređuje proporcionalno pojedinačnim CVA. Puni CVA pristup primjenjuje se na stavke koje nisu osigurane kolateralom. Ovaj pristup obračunava CVA na nivou pojedinačne stavke. Princip redosljeda otplate koristi se za utvrđivanje vjerovatnoća neispunjenja obaveza. Prvo, vjerovatnoće neispunjenja obaveza izvode se iz krivulja CDS. Sintetičke krivulje koriste se ako nema raspoloživih krivulja koje se odnose na jedan subjekat; i sastoje se od krivulja specifičnih za zemlju i internog rejtinga.

OIS diskontiranje

Banka mjeri derivative uzimajući u obzir utjecaje bazne marže računa primjenom različitih kamatnih krivulja za obračun terminkih stopa i diskontnih faktora (okvir s više krivulja). Prema trenutnim tržišnim standardima, prekonoćne indeksne stope razmjene (OIS kamatne stope) koriste se za diskontiranje u mjerenju OTC derivativa osiguranih kolateralom. Međuvalutna bazna marža uzima se u obzir za devizne zamjene gdje su kolateral i novčani tokovi u različitim valutama.

(70) Fer vrijednost finansijskih instrumenata i imovine koja se ne vodi po fer vrijednosti

Knjigovodstveni iznosi priznatih finansijskih instrumenata koji se ne vode po fer vrijednosti uspoređuju se s odgovarajućim fer vrijednostima u nastavku:

(000) BAM

31.12.2023	Knjigovodstve na vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - s aktivnog tržišta	Nivo II - na temelju tržišnih pretpostavki	Nivo III - na temelju netržišne pretpostavke
Imovina						
Novčane rezerve	321.149	320.700	-449	0	0	320.700
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	545.654	551.991	6.337	0	0	551.991
Zajmovi i potraživanja	545.654	551.991	6.337	0	0	551.991
Ukupno	866.803	872.691	5.888	0	0	872.691
Obaveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	916.475	909.984	-6.491	0	0	909.984
Depoziti	903.546	896.969	-6.577	0	0	896.969
Uzeti krediti od banaka	2.934	3.020	86			3.020
Ostale finansijske obaveze	9.995	9.995	0	0	0	9.995
Ukupno	916.475	909.984	-6.491	0	0	909.984

(000) BAM

31.12.2022	Knjigovodstve na vrijednost	Fer vrijednost	Razlika	Nivo I - s aktivnog tržišta	Nivo II - na temelju tržišnih pretpostavki	Nivo III - na temelju netržišne pretpostavke
Imovina						
Novčane rezerve	265.443	265.427	-16	0	0	265.427
Finansijska imovina po amortiziranom trošku	504.798	503.917	-881	0	0	506.917
Zajmovi i potraživanja	504.798	503.917	-881	0	0	503.917
Ukupno	770.241	769.344	-897	0	0	769.344
Obveze						
Finansijske obaveze mjerene po amortiziranom trošku	828.479	819.699	-8.780	0	0	819.699
Depoziti	819.747	810.967	-8.780	0	0	810.967
Ostale finansijske obaveze	8.732	8.732	0	0	0	8.732
Ukupno	828.479	819.699	-8.780	0	0	819.699

Finansijskim instrumentima koji nisu vođeni po fer vrijednosti ne upravlja se na osnovu fer vrijednosti i njihove fer vrijednosti obračunavaju se samo u svrhe objavljivanja i ne utječu na izvještaj o finansijskom položaju i bilans uspjeha. Fer vrijednost potraživanja i obaveza utvrđuje se u skladu s trenutnom vrijednosti budućih novčanih tokova. Iznosi riziko premije za potraživanja zavise od internog ili eksternog rejtinga dužnika uzimajući u obzir rizik zemlje. Za obaveze, vlastiti kreditni raspon uzima se u obzir u diskontnom faktoru. Zbog činjenica da kreditne obaveze Banke nisu plasirane na tržište, obračun krivulja kreditnog raspona za nadređene neosigurane obaveze zasniva se na krivuljama kotirane zamjene kreditnog rizika ili kreditnim rasponima iz nadređenih neosiguranih obveznica u ponderiranoj ravnopravnoj grupi koja se sastoji od bankarskih grupa koje posluju u CSEE čija su tržišta i procijenjeni kreditni položaj su što sličniji sa Addiko Group. Za pokrivenne obaveze korištena je krivulja ponderiranog kreditnog raspona od raspoloživih obveznica pokrivenih referentnom vrijednosti iz ravnopravne grupe. Zbog postojećih nesigurnosti postoji širok raspon za fer vrijednosti koje trebaju biti utvrđene.

Uprava je procijenila da fer vrijednost novčanih pozicija približno odgovara njihovim knjigovodstvenim iznosima uglavnom zbog kratkoročnih dospjeća na tim instrumentima.

Objavljanja povezanih strana

U skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardom (“MRS”) 24: “Objavljanje povezanih strana”, povezane strane su strane ili subjekti koji predstavljaju:

- društva koja direktno ili indirektno putem jednog ili više posrednika, kontroliraju izvještajno društvo ili su pod njegovom kontrolom, odnosno koja izvještajno društvo kontrolira zajedno s drugim subjektima (što uključuje maticu, zavisne subjekte i sestrinska društva);
- pridružene osobe - društva u kojima Banka ima značajan utjecaj a koja nisu ni povezano lice, niti zajedničko ulaganje investitora;
- fizičke osobe koje direktno ili indirektno imaju pravo glasa u Banci koje im omogućava značajan utjecaj na Banku, kao i bilo koji drugi subjekt za koji se očekuje da će utjecati ili biti pod utjecajem povezane osobe u poslovanju s Bankom;
- rukovodioci na ključnim položajima, odnosno osobe koje imaju ovlaštenja i odgovornosti za planiranje, usmjeravanje i kontroliranje aktivnosti Banke, uključujući direktore i službene osobe Banke i članove njihovih užih obitelji; i
- društva u kojima bilo koja osoba navedena pod (c) ili (d) ima značajan interes u glasačkim pravima ili koje je direktno ili indirektno u vlasništvu navedenih osoba, odnosno u kojima iste mogu imati značajan utjecaj. To uključuje društva u vlasništvu direktora ili većinskih dioničara Banke, kao i poduzetnike čiji rukovodioci na ključnim položajima su istovremeno na istim ili sličnim položajima u Banci.

Prilikom razmatranja svake moguće transakcije s povezanom stranom pažnja je usmjerena na suštinu odnosa, a ne samo na pravni oblik.

Poslovni odnosi s povezanim stranama su kako je prikazano ispod na odnosni datum izvještavanja:

	(000) BAM						
31.12.2023	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Finansijska imovina	25.024	111	286	173	0	101	6
Kredit i potraživanja	0	0	2	0	0	101	6
Plasmani	25.024	111	284	173	0	0	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	81	0
Finansijske obaveze	1.895	0	326	153	97	890	146
Depoziti	1.872	0	32	20	97	871	146
Ostale finansijske obaveze	23	0	294	133	0	19	0
Ostale obaveze	4	0	0	0	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	31
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0

	(000) BAM						
31.12.2022	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Finansijska imovina	12.161	1.518	2.485	103	9	9	56
Kredit i potraživanja	0	0	10	0	9	9	56
Plasmani	12.161	1.518	2.475	103	0	0	0
Derivati	0	0	0	0	0	0	0
Ostala imovina	0	0	0	0	0	84	0
Finansijske obaveze	3.735	0	333	11	33	2.360	217
Depoziti	3.735	0	121	11	33	2.360	217
Ostale finansijske obaveze	0	0	212	0	0	0	0
Ostale obaveze	5	0	5	247	0	0	0
Potencijalne kreditne obaveze	0	0	0	0	0	0	21
Druge potencijalne obaveze i izdate finansijske garancije	0	0	0	0	0	0	0

(000) BAM

31.12.2023	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Prihod od kamata	880	0	0	0	0	0	1
Rashod od kamata	-194	0	-11	0	0	0	0
Prihod od naknada i provizija	0	0	2	0	0	0	4
Rashod od naknada i provizija	-10	-1	-132	0	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-49	0	-509	-232	0	-24	-15
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihod	0	0	3	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-404	7	10	0	0	-1	0
Ukupno	223	6	-637	-232	0	-25	-10

(000) BAM

31.12.2022	ABH	ABS	ABC	ABSE	ABM	ABBL	Ključne funkcije
Prihod od kamata	3	0	0	0	0	0	5
Rashod od kamata	-27	0	-17	0	0	0	0
Prihod od naknada i provizija	0	0	2	0	0	1	3
Rashod od naknada i provizija	-12	0	-61	0	0	0	0
Ostali administrativni troškovi	-252	0	-371	-211	0	-6	-15
Dobici po osnovu prestanka priznavanja finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	0	0	0	0	0	0	0
Ostali operativni prihod	0	0	0	0	0	0	0
Troškovi kreditnih gubitaka finansijske imovine	-27	-2	-3	28	0	5	0
Ukupno	-315	-2	-450	-183	0	0	-7

Naknade koju su primili članovi Uprave i Nadzornog odbora u Banci predstavljene su kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Naknade menadžmentu i Nadzornom odboru	1.188	1.636
Porezi i doprinosi na naknade	128	179
Ukupno	1.316	1.815

(71) Upravljanje kapitalom

71.1. Vlastita sredstva i upravljanje kapitalom

Na osnovu Zakona o bankama (Službene novine Federacije BiH no. 39/98, 32/00, 48/01, 27/02, 41/02, 58/02, 13/03, 19/03, 28/03 i 27/17), minimalni iznos uplaćenog kapitala Banke i najniži nivo kapitala koji Banka mora održavati ne može biti manji od 15.000 hiljada KM. Upisani kapital Banke iznosio je 100.403 hiljada KM u skladu s ovim odredbama.

Regulatorni kapital predstavlja zbir osnovnog (T1) i dodatnog kapitala, nakon regulatornih usklađenosti. Osnovni kapital Banke (T1) sastoji se od zbira redovnog osnovnog kapitala (CET 1) nakon regulatornih usklađivanja i dodatnog osnovnog kapitala (AT1) nakon regulatornog usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala (CET 1) Banke sastoje se od vlasničkih instrumenata, premija na dionice, zadržane zarade, akumulirane ostale sveobuhvatne dobiti i drugih rezervi. Odbitne stavke su nematerijalna imovina i odgođena porezna imovina. Dodatni osnovni kapital (AT1) sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklada. Stavke dodatnog kapitala su vlasnički instrumenti i računi premija povezani s instrumentima.

Dopunski kapital Banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala Banke nakon odbitaka za regulatorno usklađivanje. Dopunski kapital ne može biti više od jedne trećine osnovnog kapitala.

Cilj upravljanja kapitalom Banke je:

- omogućiti usklađenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo FBiH,
- omogućiti usklađenost sa standardima Addiko Group,
- omogućiti čvrstu osnovu kapitala kao podršku za dalji razvoj poslovanja Banke,
- omogućiti prilike za dugoročno poslovanje uz omogućavanje dobiti za dioničare.

U smislu izračuna rizikom ponderisane aktive (RWA) za regulatorno izvještavanje, primjenjuju se sljedeći pristupi:

- Standardizirani pristup za kreditni rizik (SA-CR) i
- Jednostavni pristup (STA) za operativni rizik

Upravljanje kapitalom je potpuno integrisano u proces poslovnog planiranja Banke kako bi bila omogućena usklađenost sa regulatornim zahtjevima i ciljnom stopom kapitala tokom perioda planiranja.

Pored minimalnih regulatornih stopa kapitala, Banka je uspostavila sistem ranog upozorenje i nivoe oporavka u planu oporavka Banke i odgovarajućim procesima. Sistemi ranog upozorenja odnose se na likvidnost i iznose regulatornog i raspoloživog kapitala.

Pored toga, Banka prati sve regulatorne izmjene, npr. nove regulatorne odluke o upravljanju kapitalom. Uticaj novih regulatornih izmjena se procjenjuje i očekivani učinci na poziciju kapitala Banke predstavljaju se relevantnim voditeljima odjela i članovima Uprave Banke. Takav proces osigurava da Banka pravovremeno prilagodi svoje upravljanje kapitalom u odnosu na nove zahtjeve.

71.2. Vlastita sredstva i kapitalni zahtjevi

Vlastita sredstva prema odlukama Agencije za bankarstvo FBiH sastoje se od Redovnog osnovnog kapitala (CET1), Dodatnog osnovnog kapitala (AT1) i Dopunskog kapitala (T2). Za utvrđivanje stopa kapitala, svaka odnosna komponenta kapitala - nakon primjene svih regulatornih odbitaka - razmatra se u odnosu na ukupnu izloženost riziku.

Regulatorne minimalne stope kapitala uključujući regulatorne zaštite od 31. decembar 2023. i 31. decembar 2022. iznose:

	31.12.2023			31.12.2022		
	CET1	T1	TCR	CET1	T1	TCR
Minimalni kapitalni zahtjevi	6,75%	9,00%	12,00%	6,75%	9,00%	12,00%
Zaštitni sloj kapitala	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%	2,50%
Ukupni kapitalni zahtjev	9,25%	11,50%	14,50%	9,25%	11,50%	14,50%

Banka ima obavezu održavati adekvatnost kapitala na minimalno 12%, tj. uskladiti obim i strukturu svog poslovanja s pokazateljima uspješnosti koji su definisani propisima Agencije za bankarstvo FBiH, posebno s Odlukom o izračunavanju kapitala Banke i drugim odlukama Agencije za bankarstvo u području nadzora i kontrole poslovanja banke, kao i Zakonom o bankama Federacije BiH. Uz minimalne kapitalne zahtjeve, SREP zahtjev je postavljen na 1,0% i trebao bi se u potpunosti sastojati od CET1 kapitala.

Uprava Banke redovno prati stope adekvatnosti i druge indikatore poslovanja. Izvještaji o indikatorima podnose se Agenciji za bankarstvo kvartalno u propisanom obliku.

		(000) BAM	
		31.12.2023	31.12.2022
Redovni osnovni kapital (CET1)			
1	Instrumenti kapitala i povezani računi premije dionica	100.403	100.403
2	Zadržana dobit	54.954	54.924
3	Zakonske rezerve	25.101	25.101
4	Ostala sveobuhvatna dobit	-10.361	-20.869
5	CET1 prije regulatornih usklađenja	170.097	159.559
CET1 kapital: regulatorna usklađenja			
8	Nematerijalna imovina	-5.407	-5.627
9	Ostale odbitne stavke osnovnog kapitala	-4.325	-3.169
10	Ukupna regulatorna usklađenja osnovnog kapitala (CET1)	-9.732	-8.796
11	Ukupan osnovni kapital (CET1)	160.365	150.763
Dopunski kapital (T2): instrumenti i rezervisanja			
12	Opće rezerve za kreditne rizike	-	-
13	Odbitne stavke dopunskog kapitala	-	-
14	Dopunski kapital (T2)	-	-
15	Ukupni kapital (TC = T1 + T2)	160.365	150.763
16	Ukupna izloženost kreditnom riziku	648.072	619.817
17	Ukupni iznos izloženosti pozicijskom. valutnom i robnom riziku	9.916	-
18	Izloženost operativnom riziku	45.149	43.020
19	Ukupan iznos rizikom ponderisane aktive	703.137	662.837
Omjeri kapitala %			
15	Stopa osnovnog kapitala	22,81%	22,75%
16	Stopa adekvatnosti kapitala	22,81%	22,75%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

Ukupni kapital zadržan je na sličnom nivou kao i prošle godine. Odstupanja se mogu uočiti u osnovnom kapitalu (CET 1) prije regulatornih usklađivanja i u dijelu regulatornih usklađivanja što se može objasniti:

- povećanje Ostale sveobuhvatne dobiti u iznosu od 10,5 miliona KM rezultat je povećanja fer vrijednosti dužničkih instrumenata;
- povećanje regulatorne prilagodbe od 1,2 miliona KM odnosi se na povećanje priznate Odgođene poreske imovine za Nivo kreditnog rizika 1 i 2;

Svi kapitalni zahtjevi koji su bili na snazi tokom godine, uključujući zaštitni sloj, bili su zadovoljeni tokom cijelog perioda.

Kapitalni zahtjevi (rizikom ponderisana aktiva)

Rizikom ponderisana aktiva (RWA) se utvrđuje na osnovu kreditnog rizika, operativnog rizika i tržišnog rizika. RWA se povećala za 40 miliona KM tokom izvještajnog perioda. Povećanje RWA za kreditni rizik za 28 miliona KM izazvano je povećanja novih plasmana. Banka ima potrebna sredstva za tržišni rizik jer je neto otvorena devizna pozicija iznad 2% njezinih ukupnih vlastitih sredstava što rezultira povećanjem RWA-a za tržišni rizik za 9,9 miliona KM. RWA za operativne rizike povećan je za 2 miliona KM.

Omjer finansijske poluge

Omjer finansijske poluge za Banku, obračunat u skladu s FBA Odlukom o izračunavanju kapitala Banke bio je 13,51% na 31. decembar 2023. godine, čime je smanjen u odnosu na 13,82% koliko je iznosio na 31. decembar 2022. godine. Pad je izazvan povećanjem ukupne izloženosti finansijske poluge.

(000) BAM

Ref1	31.12.2023	31.12.2022
1 Osnovni kapital	160.365	150.763
2 Ukupna izloženost finansijske poluge	1.186.701	1.090.715
22 Omjer finansijske poluge %	13,51%	13,82%

*Iznosi kapitala i druge stavke bilansa stanja u tabeli iznad obračunavaju se u skladu s propisima FBiH.

(72) Troškovi revizije

Troškovi revizije su prikazani kako slijedi:

(000) BAM

	31.12.2023	31.12.2022
Revizija godišnjih finansijskih izvještaja	98	85
Revizija informacionog sistema	12	7
Total	110	92

U skladu sa ugovorom o reviziji godišnjeg izvještaja za 2023. godinu, paketa izvještaja Grupe i regulatornih izvještaja za Agenciju za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, Banka je ugovorila sa KPMG B-H d.o.o. iznos od 98 hiljada KM bez PDV-a i troškova (2022: 85 hiljada KM bez PDV-a i troškova).

U skladu sa Ugovorom o reviziji informacionog sistema za 2023. godinu (obavezno izvještavanje Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine) Banka je sa KPMG B-H d.o.o. ugovorila iznos od 12 hiljada KM bez PDV-a i troškova (2022: 7 hiljada KM bez PDV-a i troškova).

Ukupan iznos potrošen za reviziju i druge revizorske usluge u 2023. godini iznosio je 110 hiljada KM bez PDV-a i troškova (2022.: 92 hiljade KM bez PDV-a i troškova).

(73) Događaji nakon izvještajnog datuma

Do datuma izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja nakon datuma bilansa koji bi značajno uticali na finansijske izvještaje Banke, a koji bi zahtijevali dodatna objavljivanja ili ispravke.

(74) Odbori i Uprava Banke

od 1. januara do 31. decembra 2023

Nadzorni odbor**Predsjednik Nadzornog odbora:**

Edgar Flaggl od 15.12.2021

Zamjenik predsjednika Nadzornog odbora:

Maida Karalić od 8.2.2021

Članovi Nadzornog odbora:

Sanela Pašić od 17.10.2022

Meliha Povlakić od 25.10.2017

Damir Karamehmedović od 25.10.2017

Uprava Banke

Jasmin Spahić, predsjednik Uprave od 17.10.2022

Mario Ivanković, član Uprave od 8.12.2020

Selma Omić, članica Uprave od 1.10.2016 do 01.03.2023

Enver Lemeš, član Uprave od 01.03.2023

Odbor za reviziju

Ana Dorić Škeva, predsjednica Odbora za reviziju od 5.2.2021

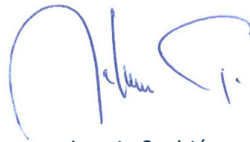
Mirela Salković, članica Odbora za reviziju od 5.2.2021

Siniša Radonjić, član Odbora za reviziju od 29.05.2015 do 29.05.2023

Nedžad Madžak, član Odbora za reviziju od 29.05.2023

Sarajevo, 15. Mart 2024
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Jasmin Spahić
(Predsjednik)

Mario Ivanković
Član Uprave

Enver Lemeš
Član Uprave

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Banke dužna je pripremiti finansijske izvještaje, koji daju istinit i fer prikaz finansijskog položaja Banke, te rezultata njihovog poslovanja i novčanih tokova, u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, te ima odgovornost za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija koje u svakom trenutku omogućavaju pripremanje finansijskih izvještaja. Uprava ima opću odgovornost za preduzimanje koraka koji su joj u razumnoj mjeri dostupni kako bi joj omogućili očuvanje imovine Banke, te sprečavanje i otkrivanje prevara i ostalih nepravilnosti.

Uprava je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu sa važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih pretpostavki i procjena, te pripremu finansijskih izvještaja na osnovu principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je pretpostavka da će Banka nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava je odgovorna da Nadzornom odboru podnese godišnje izvještaje Banke zajedno sa godišnjim finansijskim izvještajima, nakon čega Nadzorni odbor odobrava godišnje finansijske izvještaje.

Sarajevo, 15. Mart 2024
Addiko Bank d.d.

UPRAVA

Jasmin Spahić
(Predsjednik)

Mario Ivanković
Član Uprave

Enver Lemeš
Član Uprave

Izveštaj nezavisnog revizora

Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko Bank d.d. Sarajevo („Banka“), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2023. godine, izvještaj o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za tada završenu godinu, te napomene uz finansijske izvještaje, uključujući i sažetak materijalnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno prikazuju finansijski položaj Banke na dan 31. decembra 2023. godine i njenu finansijsku uspješnost i njene novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju u odjeljku *Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu s *Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom)* i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (*nastavak*)

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom prosuđivanju, od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja za tekući period. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Umanjenje vrijednosti datih kredita i potraživanja od klijenata

Na dan 31. decembra 2023. godine, bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 584 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 39,7 miliona KM i gubici od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 3,2 miliona KM (31. decembar 2022.: bruto vrijednost datih kredita i potraživanja od klijenata: 557 miliona KM, pripadajuće umanjenje vrijednosti: 52,5 miliona KM i dobiti od umanjenja vrijednosti priznati u izvještaju o dobiti ili gubitku za tada završenu godinu: 0,3 miliona KM).

Vidjeti Značajne računovodstvene politike, Napomenu 4 Korištenje procjena i pretpostavki/materijalnih neizvjenosti u odnosu na procjene, Napomenu 40 Krediti i potraživanja, te Napomenu 56 Kreditni rizik.

Ključno revizijsko pitanje

Umanjenje vrijednosti predstavlja najbolju procjenu Uprave o očekivanim kreditnim gubicima (eng. „ECLs“) unutar kredita i potraživanja od klijenata (zajedno, „kreditni“, „izloženost“) na izvještajni datum. Usredotočili smo se na navedeno područje s obzirom da određivanje iznosa umanjenja vrijednosti zahtjeva kompleksne i subjektivne procjene i pretpostavke.

Banka obračunava ispravke vrijednosti za kreditne gubitke u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („FBA“), koja objedinjuje zahtjeve MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ sa propisanim minimalnim zahtjevima za rezervisanje od strane FBA-a.

Umanjenje vrijednosti prihodujućih izloženosti (Nivo kreditnog rizika 1 i Nivo kreditnog rizika 2 po hijerarhiji računovodstvenog okvira) i Nivo kreditnog rizika 3 za pojedinačne izloženosti ispod 100 hiljada KM određuju se temeljem tehnika modeliranja koje se zasnivaju na ključnim parametrima kao što su vjerovatnost nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. PD), izloženost u trenutku statusa neispunjenja obaveza (eng. EAD) i gubitak zbog nastanka statusa neispunjenja obaveza (eng. LGD), uzimajući u obzir historijsko iskustvo, prepoznavanje izloženosti kod kojih je došlo do značajnog pogoršanja kreditnog kvaliteta i informacije o predviđanjima budućih kretanja (zajedno „kolektivno umanjenje vrijednosti“).

Kako je naša revizija adresirala pitanje

Naše revizorske procedure vezane za ovo područje, obavljene, gdje je to bilo primjenjivo, uz pomoć naših stručnjaka za upravljanje finansijskim rizicima („FRM“) i informacione tehnologije („IT“), između ostalog, uključivale su:

- Pregled Bančinih metodologija umanjenja vrijednosti te procjenu njihove usklađenosti sa relevantnim zahtjevima regulatornog okvira i okvira za finansijsko izvještavanje. Kao dio toga, identifikovali smo relevantne modele, pretpostavke i izvore podataka, i procijenili da li su modeli, pretpostavke, podaci i njihova primjena odgovarajući u kontekstu navedenih zahtjeva. Takođe smo preispitali Upravu o adekvatnosti nivoa detalja same metodologije sagledavanjem faktora relevantnih za Banku;
- Postavljanje relevantnih upita zaposlenicima iz odjela upravljanja kreditnim rizicima, finansija i odjela informacionih tehnologija (IT) Banke, kako bismo razumjeli proces umanjenja vrijednosti, korištenih IT aplikacija, izvora ključnih informacija i pretpostavki o podacima koji su korišteni u modelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka. Takođe, proveli smo procjenu i testiranje IT kontrolnog okruženja Banke na sigurnost i pristup podacima;
- Testiranje dizajna, implementacije i operativne efikasnosti odabranih kontrola vezanih uz odobravanje, evidentiranje i praćenje kredita, uključujući one kontrole koje se odnose na prepoznavanje značajnog povećanja kreditnog rizika, gubitaka i neispunjavanja obaveza, primjerenost klasifikacije izloženosti na uspješne i nekvalitetne i njihovu segmentaciju u homogene grupe, izračun dana kašnjenja, procjenu kolaterala i izračun ispravki vrijednosti;

Ključno revizijsko pitanje (*nastavak*)

Očekivani kreditni gubici za pojedinačno značajne izloženosti (jednako ili iznad 100 hiljada KM) klasifikovane u nivo kreditnog rizika 3 (neprihodujuće) procjenjuju se na individualnoj osnovi temeljem analize diskontovanih novčanih tokova. Ovaj proces uključuje subjektivnost i brojne značajne pretpostavke, uključujući i očekivane prilive od realizacije pripadajućeg kolaterala i minimalnog perioda potrebnog za prodaju kolaterala.

U kolektivnu i individualnu procjenu uključena su i posebna pravila FBA u vezi sa različitim minimalnim stopama rezervisanja.

Dok je kreditno okruženje u 2023. odražavalo otežavajuće uslove, uz rast kamatnih stopa radi suzbijanja inflacije i usporavanje ekonomskih aktivnosti, stavljajući pritisak na dužnike, prognoze za 2024. godinu ostaju neizvjesne.

Uzimajući u obzir sve gore navedene faktore, uključujući značajno višu procjenu neizvjesnosti koja proizilazi iz trenutnih volatilnih ekonomskih izgleda, smatrali smo da je umanjenje vrijednosti datih kredita povezano sa značajnim rizikom materijalno pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, te je zahtjevalo našu povećanu pažnju tokom revizije.

U skladu s tim, smatrali smo da je ovo područje ključno revizijsko pitanje.

Kako je naša revizija adresirala pitanje (*nastavak*)

- Za umanjenja vrijednosti koje se računa na kolektivnoj osnovi:
 - Preispitivanje ključnih parametara (PD, EAD i LGD) primjenjenih u kolektivnom ECL modelu, pozivajući se na Bančine podatke o historijskim neizvršenim obavezama, ostvarenim gubicima po tim neizvršenim obavezama i amortizaciji kredita;
 - Pribavljanje relevantnih informacija o predviđanjima budućih kretanja i makroekonomskim projekcijama korištenim od strane Banke u procjeni očekivanih kreditnih gubitaka. Nezavisna procjena tih informacija potvrđujući navode uprave ispitivanjem javno dostupnih izvora;
 - Procjena ključnih slojeva ECL modela koji koristi Banka (eng. ECL model overlay), primjenom našeg znanja o industriji i našeg razumijevanja trenutne makroekonomske situacije;
- Za umanjenja vrijednosti koja se računaju na individualnom nivou,
 - Za odabrani uzorak izloženosti, uzimajući u obzir poslovanje klijenta, tržišne uslove i historijat plaćanja; kritičko procjenjivanje postojanja bilo kakvih pokretača za razvrstavanje u Nivo kreditnog rizika 2 ili Nivo kreditnog rizika 3 pozivanjem na prateću dokumentaciju (kreditne datoteke) i kroz razgovor s kreditnim službenicima i osobljem za upravljanje kreditnim rizikom.
- Za umanjenje vrijednosti u cjelini:
 - Razmatranje adekvatnosti očekivanih kreditnih gubitaka u odnosu na različite minimalne zahtjeve za rezervisanja propisane od strane FBA;
 - Kritičko procjenjivanje adekvatnosti sveukupnih rezervacija za umanjenje vrijednosti, uključujući razvoj pokrivenosti izloženosti rezervacijama i udio bruto prihodujućih i neprihodujućih izloženosti u ukupnim bruto kreditima i pokrivenosti prihodujućih i neprihodujućih izloženosti rezervacijama.
 - Ispitivanje da li Bančine objave u vezi sa umanjenjem vrijednosti i objavama povezanim s kreditnim rizikom u finansijskim izvještajima na odgovarajući način uključuju i opisuju relevantne kvantitativne i kvalitativne informacije zahtijevane primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže Glavne pokazatelje, Obračanje predsjednika Uprave, Uprava Addiko Bank Sarajevo i Izveštaj o poslovanju koji su sastavni dio Godišnjeg izvještaja Banke, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvata ostale informacije i mi nećemo izraziti bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (*nastavak*)

Ostale informacije (nastavak)

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno protivrječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane.

Vežano za Izveštaj o poslovanju proveli smo procedure koje su zahtijevane Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine („Zakon o računovodstvu i reviziji“). Ove procedure uključuju razmatranje je li Izveštaj o poslovanju usklađen sa finansijskim izvještajima za istu poslovnu godinu.

Na osnovu procedura čije je provođenje zahtijevano kao dio naše revizije finansijskih izvještaja te gore navedenih procedura, prema našem mišljenju informacije sadržane u Izveštaju o poslovanju za finansijsku godinu za koji su pripremljeni finansijski izvještaji, usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima.

Nadalje, uzevši u obzir poznavanje i razumijevanje Banke te okruženja u kojem ona posluje, a koje smo stekli tokom naše revizije, dužnost nam je izvijestiti jesmo li identificirali značajno pogrešne iskaze u ostalim informacijama. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti Uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje finansijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na banke u Federaciji Bosne i Hercegovine, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Banku ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja

Naši su ciljevi steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji, kao cjelina, bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viši nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni, ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbiru, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške; oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.

Izveštaj nezavisnog revizora Dioničarima Addiko Bank d.d. Sarajevo (*nastavak*)

Revizorove odgovornosti za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Banke.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- zaključujemo o primjerenosti Upravinog korištenja računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Banke da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju revizora na povezane objave u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Banka prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranom djelokrugu i vremenskom rasporedu revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima vezanim za nezavisnost i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koje se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i s toga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprečava javno objavljivanje pitanja ili, kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba komunicirati u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice njihove objave nadmašile dobrobit javnog interesa od takvog saopštavanja.

Angažovani partner u reviziji, koja je rezultovala ovim izvještajem nezavisnog revizora je Vedran Vukotić.

KPMG B-H d.o.o. za reviziju

15. mart 2024. godine

Registrovani revizori

Zmaja od Bosne 7-7a
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina

Manal Bećirbegović
Izvršni direktor

Vedran Vukotić
FBiH Ovlašteni revizor
Broj licence: 3091134217

Skraćenice

ABC	Addiko Bank d.d.. Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d.. Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG. Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d.. Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d.. Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d.. Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni utjecaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidiranim izvještajima upotrebom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovnica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom. predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Addiko banke. otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike. na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosnice
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu. odnosno obaveze. uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi definirani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prijenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Kreditna institucija	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti dioničara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Addiko banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje. koordinaciju. podršku. praćenje i upravljanje. npr. ljudski resursi. pravni poslovi. marketing
Krediti klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu. bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Derivativi	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosno imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivativi su budućnosnice. opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
FX & DCC	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi
Opće vlasti	Centralne vlasti. državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti. uključujući administrativne organe i neprofitna društva. ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se prijavljuje pod "kreditne institucije". "druge finansijske korporacije" ili

	“Pravna lica” u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije. Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke
Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovnog položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Fizička lica	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima (“NPISH”) i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i poduzetnike s godišnjim bruto prihodom od više od 50 miliona BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Kredit i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjeno za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društvima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prijenosa sredstava i raspoređeni prinos od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, porezna imovina i druga imovina)
Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se ne bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje

	se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci. ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema Banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjenja obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna. realizacija kolaterala se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjenja obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)
Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza pokrivena umanjnjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time također izražava sposobnost banke da apsorbuje gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjenja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjenja obaveza
Pokriće kolaterala za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosno referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicijske firme, investicijski fondovi, osiguravajuća društva, penzioni fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zateznih kamata i cijena prijenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije: (i) PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju i (ii) Micro, uključuje privatne poduzetnike i subjekte usmjerene na ostvarenje dobiti s godišnjim bruto prihodom manjim do 0.5 miliona KM
Rizikom ponderirana aktiva (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključena su mala mala i srednja društva s godišnjim bruto prihodom od 0.5 miliona do 40 miliona KM.
Nivo kreditnog rizika 1	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 2	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo kreditnog rizika 3	Nivo umanjnja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjeni za

	kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Stopa ukupnog kapitala (TCR)	Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital	Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjnja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF	Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber	Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL	Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti

Oznaka

**Izdavač Finansijskog izvještaja
i odgovorna za sadržaj:**

Addiko Bank d.d

Trg solidarnosti 12

71 000 Sarajevo

Tel. +387 (33) 755-755

www.addiko-fbih.ba

We have drawn up this report with the greatest of care and the data upon which it is based has been checked. Rounding errors or mistakes in transmission, typesetting or printing cannot, however, be ruled out. The Report was produced in-house using the software of firesys GmbH.